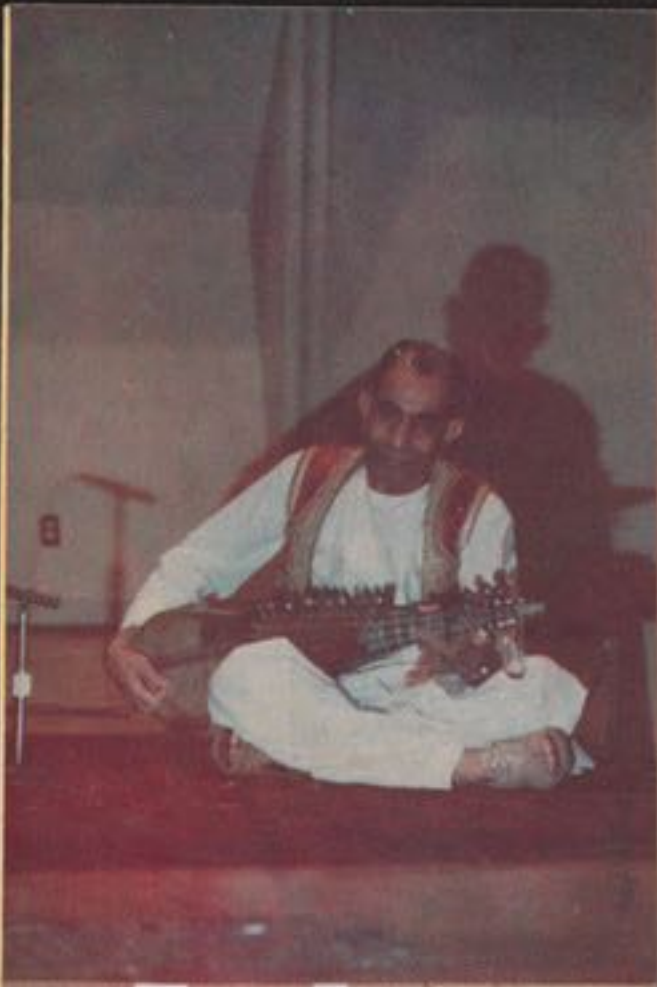




Handwritten in the top right corner: "HAP" and "37930/1".
Large red stylized Persian/Arabic script: "ون"
Below it, smaller red script: "کتابخانه ملی ایران"



Ketabton.com

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند
د مرکزي کمیټې سیاسي بیورو غړی او د
افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د انقلابي
شورا مرستیال او د صدراعظم مرستیال
اسدالله سروري د سرطمان په دوهمه نېټه
د تاج له پاره شوروي اتحاد ته لاړ .

• • •

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند
د مرکزي کمیټې سیاسي بیورو غړی د افغانستان
د دموکراتیک جمهوریت د انقلابي شورا
مرستیال، صدراعظم مرستیال او د پلان وزیر
سلطان علي کشتمند په پراگ کې د اقتصادي
متقابلو مرستو د شورا د څلور دیرشمو غونډو
په جریان کې د برخه والو هیوانو هیاتونو له
رئیسانو سره د ناستو کتنه وکړه او د توافقي
وې موضوعاتو په باب ورسره غږیدلي
دی .

• • •

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند
د مرکزي کمیټې سیاسي بیورو غړی او د
انقلابي شورا غړی د مستگیر پنجشیري
د اندراب، خوست وفرنګ د نولسوالیو او د خجانو
او تاله برفک د تعلقه دارو د چارو له کتلو
وروسته د سرطمان په څلورمه نېټه کونډز ته
ورسید .

• • •

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند
د مرکزي کمیټې سیاسي بیورو غړی د انقلابي
شورا غړی، صدراعظم مرستیال او د پلان
وزیر سلطان علي کشتمند د سرطمان په لومړي
نېټه د چکوسلواکیا د کونست گوند درېیمه
هیات له غړی او صدراعظم لوی مرستیال
سره وکتل او خبرې یې ورسره وکړې .

• • •

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند
د مرکزي کمیټې سیاسي بیورو غړی او د
فوايد عامی وزیر انجنیر انظر محمد د سرطمان
په لومړي نېټه د هرات په ښار کې د سلطان
او گوهر شان لومړني ښوونځي وکتل او د دغو
ښوونځیو له ښوونکو او زده کوونکو سره یې
د انقلابي دولت د زده کړې د پروگرامونو په
باب خبرې وکړې .

• • •

د افغانستان له انقلاب سره دین المللي
پوښتون له امله ستره غونډه د سرطمان
د څلورمې نېټې په مازنیګ د افغانستان د خلک
دموکراتیک گوند د مرکزي کمیټې سیاسي
بیورو غړی د انقلابي شورا د مرستیال، صدراعظم
مرستیال او د پلان وزیر سلطان علي کشتمند
په وینا سره د انترکانتیننټل د هوټل په بالروم
کې په رسمي توګه پراستل شوه .



بېرک کارمل دملګرو ملتو دپراختيا یس پروګرام آمریډیژنډګلوی کتنې له پاره غږلی دی .

اختصار وقایع مهمه

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند
د مرکزي کمیټې عمومي منشي، د افغانستان
د دموکراتیک جمهوریت د انقلابي شورا رئیس
او صدراعظم بېرک کارمل د سرطمان په لومړي
نېټه له غرمې مخکې په افغانستان کې دملګرو
ملتو د انکشافی پروګرام د ادارې آمر او نیف
ډیژنډ گلوی کتنې له پاره د انقلابي شورا په
مقر کې ومانه .

• • •

د افغانستان د خلک د دموکراتیک
گوند د مرکزي کمیټې د عمومي
منشي د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند
د مرکزي کمیټې عمومي منشي، د افغانستان
د دموکراتیک جمهوریت د انقلابي شورا رئیس
او صدراعظم بېرک کارمل له خپل دنده پورې اړه
منشي او د هغه هیواد د ملي کتري د عمومي
منشي او د دندې صدراعظمي چالنامې میرمن
اندراګانډی د نوي سنجي گانډی د تڅابې
مړینې له امله د اندراګانډی په نامه
د تڅابې مړینې پیغام نوی ټیلي ته مخابره
شویدی .

پدې پیغام کې بېرک کارمل د خپل ځان
او د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د انقلابي
شورا له خوا په خپله میرمن اندراګانډی او
دهغوی کورنۍ ته د زده له کړمې خواخوږي
څرګنده کړیده .

د انقلابي شورا د رئیس او صدراعظم بېرک
کارمل له خوا د مدغاسکر د دموکراتیک
جمهوریت د خپلواکۍ دورځې له امله د هغه
هیواد د جمهور رئیس ، د ډیډیراتسي راکا په
نامه د تاناناریوته د مبارکي پیغام مخابره
شویدی .

دغه راز د افغانستان د خلک د دموکراتیک
گوند د مرکزي کمیټې د عمومي منشي
د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د انقلابي
شورا د رئیس او صدراعظم بېرک کارمل له خوا
دوزمبیق د خلکو د جمهوریت د خپلواکۍ
دورځې له امله د هغه هیواد د جمهور رئیس
سامورامشل په نامه په پوټو نه د مبارکي
تېلېګرام مخابره شوی دی .



د افغانستان له انقلاب سره د پوښتون د هغې غونډې یوه څنډه چې د انترکانتی ننتال په هوټل کې جوړه شوی وه .

درین شماره

... و رباب در کشور ما بی‌پدر شد.

میز گرد ژوندون پیرامون کمبود منازل
رهائشی.

...

در محکمه فامیلی چه خبر است؟

...

هنر و مردم.

...

بی همه چیز (یک داستان کوتاه).

...

پوستر رساله تصویری با سرعت انتقال
ماشینی.

...

فقط چند روزی به بازی های المپیای جهانی
باقیمانده است.

...

سورگل.

...

پختی پیرامون روان شناسی.

...

روی جلد: چند عکس از هنرمند محبوب
رباب نواز چیره دست کشور استاد محمد عمر

...

تابلوی متن: مردسقا

...

پشتی چارم: یک منظره زیبای از طبیعت

واقعیت اینست که امپریالیست های امریکایی با ارتجاع داخلی منطقه و رهبران چین سخت در زدوبند اند تا در راه انقلاب ملی و دموکراتیک ضد فئودالی و ضد امپریالیستی خلق افغانستان سنگ اندازی کنند، شهر ها، دهات، مکاتب و مساجد را به آتش بکشند زنان، اطفال و پیر مردان مان را وحشیانه به قتل برسانند و دست آورد های انقلاب نور را از میان بردارند.
بیرک کارمل

۷ سرطان ۱۳۵۹ - ۲۸ جون ۱۹۸۰

بشریت مترقی در سنگو دفاع از انقلاب افغانستان

نمایندگان سازمان های متذکره به اعتماد و باور ملیون ها انسان آرزومند، صلح دوست جهان از تمام قاره ها با هم دست وحدت و همبستگی داده اند و در یک زنجیر اصول و انقلاب حلقه شکت ناپذیری را می سازند.

برای مردم افغانستان افتخاری بالاتر ازین نیست که بشریت مترقی، پیام آوران صلح و آزادی، انصافیت و سعادت مردم، آنها یی که از اعتبار عظیم بین المللی برخوردار اند، امروز نه تنها بشکل کنفرانس ها بلکه به اشکال و شیوه های گوناگون از انقلاب نور و آرمان های تر قیخوا هانه مردم افغانستان پشتیبانی می نمایند و در سنگر آرمان های والای انسانی، رسالت تاریخی شانرا ایفاء می کنند.

بگذار سنگر نیرومند دفاع از انقلاب افغانستان بیشتر ازین استحکام یابد و خلق افغانستان درین روز های آینده ساز و تاریخ ساز کشور خویش دوستان و دشمنان خود را هر چه بیشتر بشناسند.

چنانچه امروز صف دوستان و دشمنان مردم افغانستان در سراسر جهان بعد از انقلاب نور اصولا مرز بندی گردیده و دوستان افغانستان آزاد و انقلابی مصمم اند تا پای جان در سنگر انقلاب افغانستان پایداری نمایند.

برافراشته باندرفش همبستگی خلقهای جهان، مستحکم یک همبستگی و برادری انقلابی! پیروز یک انقلاب نور افغانستان!

افغانستان را مانند همه کشور های عقب نگه داشته شده، عقب مانده نگه دارند، از نیرو آنها درین طریق تا می توانند سنگ اندازی می کنند، چنانچه بعد از انقلاب نور تاکنون به اشکال مختلف خصومت ورزیده و هرگز آنرا پنهان نتوانسته اند.

در مقابل نیرو های اهریمنی امپریالیستی که لجوجانه اینجا و آنجا هیاهو را بر پا نموده و دروغ های شاخداری را علیه انقلاب و مردم افغانستان می سازند، نیروی عظیم بشریت مترقی که علا دوستی شانرا با مردم ستمدیده جهان و منجمله افغانستان به اثبات رسانده اند متحد در سنگر انقلاب افغانستان ایستاده و در سراسر جهان از انقلاب و مردم افغانستان دفاع به عمل می آورند و این قدرت روز بروز پرتوان تر در دفاع از انقلاب افغانستان می ایستند.

تدویر کنفرانس همبستگی سازمان صلح و همبستگی خلقهای آسیا و افریقا در کابل نشانه بارز و غیر قابل تردید این مدعاست که تمام بشریت مترقی از آرمان های مردم و انقلاب افغانستان دفاع می نمایند.

گردهمایی هیات های سازمان صلح و همبستگی خلقهای آسیا و افریقا در کابل از آنجا عمده بسیار با اهمیت در رویدادهای عصر کنونی به ارتباط یکبار مردم افغانستان علیه امپریالیسم و استعمار بجهت می آید که

نیازی به اثبات ندارد که افغانستان در بر تو انقلاب شکوهمند نور و بخصوص مرحله نوین تکاملی آن وارد عرصه جدید زندگانی سیاسی و اجتماعی خویش گردیده برای اولین بار در تاریخ منطقه با هم افغانستان انقلابی پیشگام گردیده و یکبار دیگر پشاهنگی خود را در نهفت و انقلاب ثبت نمود.

از آنجاییکه رویداد انقلابی افغانستان بخصوص مرحله نوین تکامل انقلاب نور برای همیشه امید ها و آرزو های خصمانه امپریالیسم و استعمار را به خاک سیاه نشاند و راه مردم ستمدیده این مرز و بوم روشن گردید ارتجاع و امپریالیسم در یک صف نامقدس با هم یکجا شدند و علیه انقلاب و مردم افغانستان به فعالیت های تحریک آمیزی دست زدند که تاکنون جز سیاه رویی و سرافکنندگی نتیجه ای برای شان یاریا ورده است.

آنچه درین میان روشن و غیر قابل تردید است و برای انقلابیون افغانستان جلوه طبیعی دارد همین خصم و دشمنی ارتجاع و امپریالیسم به سرمداری امپریالیسم امریکا و یابوری و همکاری شونیست های چین و دیگر چاکران ارتجاع سیاه علیه آزادی، ترقی و استقلال افغانستان می باشد و این هم یک امر طبیعی است چه ارتجاع سیاه و نیرو های استعماری و امپریالیستی سالها در تلاش بوده اند که

گفتگو

امپریالیزم و نوکران رنگارنگ آن حق ندارد سر نوشت کشور ما را

تعیین کنند

بایاران هم کیش خود هرگز نخواهند توانست برخلاف ارا ده ی مردم افغانستان بدون شرکت دولت مردمی افغانستان راجع به افغانستان تصمیم بگیرند. این موضوع در بیانی علمی و انقلابی بزرگ کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان خطاب به اولین کنگره سراسری معلمان جمهوری دموکراتیک افغانستان چنین ارزیابی شده است:

«نگذار بار دیگر اعلام بدارم که هیچ قدرت جهانی اعم از امپریالیزم جهانیوار آمریکا، شورویزم توسعه طلب چین، صیونیزم اسرائیل و کشورهای مرتجع پونصدالروا، تجار منطقه و عناصر ضد انقلاب داخلی هرگز و هرگز نخواهند توانست که قیات شوم خود را بر مردم افغانستان آزاد و مستقل تحمیل کنند و هرگز بصورت قاطع قادر نخواهند شد که بدون اراده آهنگین و شکست نا پذیر دولت انقلابی کنونی جمهوری دموکراتیک افغانستان و مردم مسلحش و غیور افغانستان در باره ی سر نوشت افغانستان بی شرمانه تصمیم بگیرند...

اگر تاریخ پر افتخار کشور مرد خیز خود را ورق بزنیم موارد زیادی را میابیم که در آن یک مشت مرتجع و متکی به استعمار و امپریالیزم خود را نمایندگی مردم جازده و زود بند هائی را با استعمار براه انداخته اند که بد بختی های زیادی را بر مردم تحمیل کرده اند ولی باید دانست که مردم غیور و مسلحش افغانستان حتی سالها پیش هنگامیکه استعمار انگلیس را با غریبه های خورده کننده از کشور خویش راندند در مذاکرات و معاهدات (البته آن معاهداتی که نمایندگان واقعی مردم اشتراک داشتند) از خود شعور سیاسی بی نظیر نشان داده اند و هوشیارانه از منافع مردم و وطن

افغانستان بالنده و مستقل، انقلابی و پیشرو به شهادت تاریخ در بدترین شرایط و در تحت سلطه ی مرتجع ترین شاهان و امرا و در تحت استیلائی کینه توزانه ولی موقتی استعمار و متجاوزین زمان، همیشه با غرور و سر بلندی از حق خود ارادیت و استقلال خویش دفاع کرده و آفرای قیمت خون های گرم خویش حراست نموده است و هیچ زمانی هیچ نیرویی ولو بسیار قوی را اجازه نداده است تا راجع به سر نوشت شان تصمیم بگیرند. اگر تاریخ دو صد سال اخیر کشور خود نظر اندازی کنیم بخوبی در میابیم که استعمار بخصوص استعمار انگلیس در لباس شاه شجاع ها، امیر یعقوب ها و عبدالرحمن ها بشکل بسیار نا جوانمردانه و محیله کوشیده است تا معاملاتی را که صد در صد بضرر افغانستان و به نفع استعمار بوده انجام دهند که هرگز در آن معاملات ننگین، مردم افغانستان و نمایندگان واقعی شان سهم و شرکت نداشتند اینک درین عصر یعنی عصر بیداری توده ها

عصر دهم شکستن زنجیر استعمار، عصر استیلا ی بشر بر مادیات جو، باز هم استعمار و امپریالیزم در کمین است تا با نیرو های همدیاف همان عناصریکه بر خلاف اراده ی افغانستان معاهدات ننگین گندم و دیورند را امضاء کردند، راجع به سر نوشت افغانستان قهرمان امروزی تصمیماتی بگیرند ولی امپریالیزم اهریمنی فراموش کرده است که دیگر نمی تواند خود سرانه راجع به تعیین سر نوشت ممالک حکم صادر نمایند آنهم در مورد سر نوشت کشوریکه به اراده ی مردم خود انقلاب ملی و دموکراتیک ضد امپریالیسم، ضد فئودالی و ضد کمپرا دوری را به پیروزی رسانیده و در طول تاریخ افغانستان برای اولین بار خود مردم برخود حکومت می کنند. امپریالیزم رسوای آمریکا، شورویزم هستریک بیکنگ

واجبت ها استعمار و ارتجاع بناحق خود را بجای نمایندگان مردم جازده اند و بر سر نوشت مردم و تمامیت ارضی کشور معامله گری نموده اند نزد آن مرتجعین وطن و مردم طرح نبوده بلکه منافع خودشان و مصونیت سلطنت و نفوذ شان مطرح بود روی همان ملحوظ است که هرگز مردم غیور و سر بلند افغانستان بر آن مرتجعین معامله گری نخواهند بخشید و نفرین ابدی مردم بدرقه راه آن ارواح های خبیثه و معامله گر خواهند بود ولی در عصر ما که عصر درهم ریختن زنجیر های بردگی و غلامی و استعمار است و مردمان گیتی در ره آزادی کامل و همه جانبه با سرعت رهسپارند اخلاق همان معامله گران مرتجع و دربار ها و درباری های که دست نشاند و مرتجع بی شرمانه بخود اجازه می دهند که آن سر مه های آرموده شده را که بارها چشم مردم ما را کور کرده است یکبار دیگر بیازمایند و یکبار دیگر در مورد سر نوشت وطن و مردم ما در حالیکه هرگز این حق را ندارند تصمیم غلام منشانه و خیره سرانه بگیرند. در اینجا سوالی پیش میاید که چرا آنها یوانه وار به این اعمال دست می زنند و این عناصر کی ها هستند؟

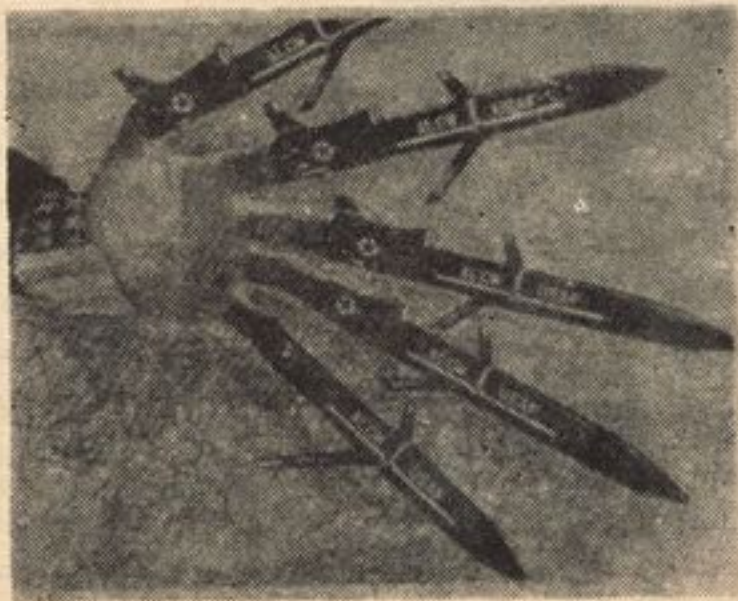
در مورد اول طوریکه هو طنان ما می دانند باید یکبار دیگر گفت که پیروزی انقلاب ملی و دموکراتیک نور پمنا به نقطه چرخش عظیم تاریخی در کشور ما همه مرتجعین و مفت خواران و وابستگان ارتجاع داخلی و ارتجاع بین المللی امپریالیسم را سخت وارخطا و دستپاچه و در عین حال خشمگین ساخت زیرا پیروزی این انقلاب که برهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان و با قیام رویا رونی مردم و اردوی رهائی بخش مردم افغانستان دست همه ی آنها را از گریبان مردم زخمکش و کلیه و طنبرستان کوتاه ساخت و قدرت را به کارگران، دهقانان، روشنفکران انقلابی و وطن پرست اهل کسبه

بقیه در صفحه ۴۸

دفاع نموده اند. برای اینکه ادعای خود را ثابت ساخته باشیم اینک مواد چند از معاهداتی ۱۱ دسمبر ۱۸۴۱ را در حالیکه هنوز انگلیسها کاملاً از کشور رانده نشده بودند میان سران مجاهدین افغانی و انگلیسها عقد شد، درینجا نقل می کنیم. «قبل از آنکه مواد چند ازین معاهده که نمایانگر شعور مردم و رهبران واقعی آنهاست درینجا نقل شود لازم به توضیح است که وضع کشور ما در آنوقت خیلی خراب بود نفاق و خانه جنگی و جنگ و ستیز میان ارتجاع درباری برای احراز قدرت در جریان بود و انگلیس ها با استفاده از این وضع بر کشور ماحمله نموده و قسماً آنرا اشغال نموده بودند ولی مردم بیا خاستند و از این وطن دلیرانه دفاع کردند و انگلیس ها را وادار کردند تا به حقیقت و طنبرستی مردم افغانستان تن در دهند و خاک کشور ما را ترک گویند». در ماده ی دوم معاهدی مذکور چنین آمده است:

«شروط دوم اینکه لشکر جلال آباد فزون انگلیس قبل از رسیدن فوج کابل به جلال آباد (فوج انگلیسی) روانی بشاور شوند و بعد ازین تعطیل جایز ندارند». این ماده نمایانگر قدرت مردم و تسلط آنها بر استعمار و صدور حکم از موضع حا کیمت بالای استعمار می باشد هم چنان در ماده ی سوم گفته شده است: «شروط سوم اینکه افواج غزنین (فوج انگلیسی) بزودی و تعجیل تدارک خود را دیده از راه کابل (نه از راه قندهار) به بشاور بروند و تأمل نکنند ماده چهارم چنین مشعر است: «شروط چهارم اینکه افواج قندهار و دیگر ملک افغانستان که در او لشکر باشد (لشکرهای انگلیسی) بزودی مراجعت به ملک هندوستان نمایند».

این معاهده علاوه بر نشان دهنده ی جرات و شپامت مردم افغانستان نیز است. ولی مآثر طول تاریخ کشور خود به اصطلاح معاهداتی هم داریم که در آنها دشمنان مردم یعنی سلطنت های فئودالی، فئودالان بزرگ



دست مداخله گران امپریالیزم آمریکا بر امور داخلی کشور عزیز ما کو تا ۱



سلسله گفت و شنود ها و نشست های اقتصادی ژوندون در میزگرد

مسائل

سیاستی و اجتماعی ، فرهنگی و

هنر، ترجمه انان ، جوانان و خانواده ها

در این دور سخن :

- ۱- محمد شفیع عظیمی مربی شعبه اقتصادی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان .
- ۲- غلام سخنی غیرت رئیس تهیه مسکن .
- ۳- دیپلوم انجنیر عبد الستار اوریا رئیس آبرسانی و کانا لیزا - سیون .
- ۴- دیپلوم انجنیر داود سروش رئیس پروژه سازی «شاروالی کابل» .
- ۵- دکتور عبد الواسع بشر یار شهر ساز و مهندس انستیتوت پروژه های شهری و تعمیراتی .
- ۶- حبیب کارگر معاون فنی فابریکه خانه سازی .
- ۷- محترمه حمیده مدیر لیسه عالی ملالی .
- ۸- لیلی کاویان معلم لیسه عالی ملالی .
- ۹- کریم پرو دیوسر مجله تلویزیونی .
- ۱۰- سید عزیز الله مرموز عضو گروه مشورتی ژوندون .
- ۱۱- میراگل مدیر ناحیه نزده شاروالی کابل .
- ۱۲- باز محمد فاضل مدیر ناحیه ۲ شاروالی کابل شرکت داشتند .

خانواده ها لطفا توجه کنید ! این وسایل نقلیه موجب مشکلات ژوندون باز هم يك دشواری بزرگ شما میگردد و یا ایستگاه هادر مو- زندگی همگانی را در میز های گرد قیمت درست قرار نگرفته اند لطفا خود به جدل میکشد شما در امور در این زمینه با ما تماس بگیرید ترانسپورتی شهری باجه مشکلاتی و به تیلفون ۲۶۸۴۹ گفتنی های خود رو برو هستید ؟

آیا تعداد سر ویس های ملی بس های اختصاصی خود به طرح آوریم کم است ؟

تیلفون ۲۶۸۴۹ در خدمت شما

آیا پرو گرام های حرکت و توقف قرار دارد

• همین اکنون در شهر کابل هفتاد هزار خانواده بی سر پناه و خانه به دوش زندگی میکنند و هر سال هم ده تا دوازده هزار خانواده به این جمع افزوده میشود .

...

کمبود منزل رهايشی

يك دشواری در

سطح ملی

از نظر معرفی اسلوب ساختمانی مانده گذشته
واحد ارزش باشد .
مدیر لیسه ملالی :

دکتور بشریار شما چگونه نظر میدید که
هشت میلیون دالر برای صحت شلت شهر
گفته مسرف گردد دو حالی که با این
پول میشود شهر دیگری را آباد ساخت ؟

دکتور بشریار :
تمام آثانی که چار چند شهر کابل و قنات
بازرزش دیگر را تخریب کردند مانند شما
استدلال میکردند ، که این خانه های کهنه
چه ارزشی دارد ، در حالیکه ارزش بخشی از
ذخایر فرهنگی مانده همین کهنه ها خوا ییده
است ، شهر کهنه کابل چهارده قرن تمام



گوشه از میز گرد هفته نامه ژوندون این مجله خانواده عادر مورد تهیه مسکن

علت های که تا از میان برداشته نشوند حجم مشکل هم به صورت روز افزون فزونی می گیرد برای رفع دشواری از نظر من باید مهاجرت ها به کنترل آید و ساحه فعالیت پروژه های خانه سازی به چند برابر ظرفیت کنونی وسعت داده شود و در شهرهای کشور برای مردم کار و هم

جای رهايش تهیه گردد و در این زمینه مشاورانی های ولایات به اساس طرح های مطالعه شده علمی همکاری کنند .

الستیتوت پروژه های شهری و تعمیراتی اکنون برای تمام روستاها - شهر ها و مراکز ولایات نقشه های تثبیت شده بی دارد که باید زمینه تطبیقی بیابان و طرح به عمل پیاده گردد .

آقای راصع قبلا انتقادی را به طرح آوردند در زمینه شیوه کار کو پراتیف تهیه مسکن و اینکه مردم بی سر پناه و بی بضاعت از این پروژه ، استفاده برده نمیتوانند سخنی بجاست ما واقعا به سوی جامعه بی پیش میرویم که خود به خود تبعیض در آن راه مییابد و بهترین گواه هم دشواری های مردم خیرخانه و امثال آن در برابر زندگی است که مردم کارتهای مدون شهر دارند - ما باید چنان زمینه هایی را ایجاد کنیم که افراط و تفریط کمتری داشته باشد و مردم از نظر سطح رفاه اجتماعی و امنیت ذات مدنی با مقدار کمی تفاوت در یک ردیف قرار بگیرند .

لطفاً و رق بزرگ

صفحه ۷

مهاجرت های که از ده به شهر های کوچک و از شهر ها به سوی مرکز بیشتر به خاطر کار یابی صورت می گیرد و اگر مشکل کم کاری و بیکاری در نهات ولایت حل گردد مسئله کمبود مسکن نیز تا حدود زیادی در مرکز حل میگردد .

مهاجرین معمولاً اشخاص بی بضاعت و فقیری هستند که وقتی به کابل می آیند نخست در خانه های ارزان قیمت شهر کهنه به صورت اشتراکی و به طور گزینی زندگی می کنند و همین که اندک پولی بدست آورند فقط زمین کوچکی

خریداری کرده و آنرا آبک می سازند و همین هایتند که هم بخشی عمده از تعمیراتی که به صورت خود سر به آبادی کشیده میشود به آنها مربوط میگردد و هم کمبود مسکن را به صورت نسبی حاد تر می سازند .

تخریبانی که پیش از وقت در کابل صورت گرفت و شروع آن ازجاده میوند و پشتونستان بود هم به این دلیل که ساحه آن هر روز بیشتر گسترش داده شد بدون آنکه در سطح نیاز مردم بی سر پناه خاصا نه اعصار گردد یکی دیگر از دلایل مشکل مسکن در

شکل و چار چوبه موجود آن میباشد این هاز نظر من دلایل اصلی به شمار می آیند و

یکی از طرق حل معضله مسکن این است که بانک رهنی و تعمیراتی به تضمین کو پراتیف تهیه مسکن برای اشخاص بی استطاعت بی سر پناه قرضه تعمیراتی بدهد و بعد این پول با شرایط سهیل و اقساط دراز مدت از نزد مشتری مسترد گردد .

وقتی مردم خود سهم می گیرند و کمک اقتصادی میدهد که برای شان سرک کشیده شود - آب و برق تهیه گردد و خدمات اجتماعی به وجود آید چرا باید این خدمات بدسترس مردم گذاشته نشود .

ترین آن را باید در بلند بودن فیصدی تولدات و افزایش جمعیت ، مهاجرت مردم به نشین و شهر نشین به سوی مرکز و تخریبات مطالعه نشده پیش از وقت مراکز مسکونی به بررسی گرفت .

رشد جمعیت در کابل ۴۶ درصد است که به نسبت کشور های که توانسته اند تولدات را به کنترل آورند و فیصدی رشد شان از یک فیصد تجاوز نمیکند خیلی زیاد است ، سالانه سه تا چهار فیصد نیز از اثر مهاجرت ها به جمعیت کابل افزایش به عمل می آید -

تاریخ دارد و این همه قدمت خود بخود مساله آبادات تاریخی را به طرح می آورد .

رووف راصع :

صحبت در زمینه طرح تطبیقی پلان بیست و پنج ساله و نقاطی را که باید در آن در نظر گرفته شود میگذاریم برای آینده - از دکتور بشیر یار خواهیم میگویم به ارتباط مسلک خود پیرامون علل اصلی به وجود آورنده مشکل کمبود مسکن در شهر کابل صحبت کنند .

دکتور بشیر یار :

کمبود مسکن علل فراوانی دارد که مهم

دولت باید به وسیله همه ارکان های خود برای مأموران بی بضاعت خانه بسازد و آنرا به افساد طولانی به فروش رساند و با به قیمت ارزان به کرایه دهد این ها از نظر من چاره های اساسی مشکل کمبود مسکن است .

کریم بسید :

کانا لیزا سیون شهر کابل یکی از مواردی است که تا کنون پیرامون آن زیاد جنجال براف انداخته شده بی آنکه عملا در پیاده شدن طرح های تطبیقی گامی برداشته شود. شما در این زمینه چه طرح های را در دست اجرا دارید و با چه مشکلاتی رو در رو هستید که کار این پروژه مفید بازم به تعویق می افتد؟

انجنیر ستار :

به اجازه شما پیش از آنکه پیرامون پرسش شما در زمینه کار کانا لیزا سیون سخن گویم در مورد آب آشامیدنی کابل چند نکته را یاد آوری میکنم ، چرا که اگر آب نباشد مساله کانا لیزا سیون خود به خود منفی میگردد . ما فعلا برای پنجم هزار نفر از جمعیت کابل به اساس فی نفر یکصد لیتر در روز آب تهیه کرده ایم که این مقدار نظر به حجم جمعیت بسیار کم است یک علت این امر هم این است که پروژه های انکشافی شهر کابل به نسبت پروژه های آبرسانی به مراتب سریع تر پیشرفت میکند و علت دوم هم ناوقت شروع شدن پروژه های آبرسانی است که بودجه نا کافی عامل آن به شمار میاید .

در آینده قرار است پروژه های بزرگی مانند پروژه مسیر آب لوگر و پروژه افشار به تطبیق آید که زمینه تهیه آب آشامیدنی را برای چهار صد هزار نفر دیگر هم فراهم میآورد و انگاه پروژه کانا لیزا سیون شهر کابل به مرحله تطبیق کشیده میشود . کانا لیزا سیون در شهر کابل به آن جهت به مشکل تحقق مییابد که از یکسو وضع جغرافیایی و عوارض اراضی این شهر نامساعد است و از سوی دیگر سطح آب های زیرزمینی در بسیاری از نقاط شهر بلند میباشد ما برای فعلا طرح کانا لیزا سیون اطراف میدان پستو-نستان ، مقر شورای انقلابی ، وزیر اکبرخان ، شهر نو و قسمتی از قلعه فتح الله خان را آماده ساخته ایم . این پروژه قرار بود که از بودجه بانک جهانی و بودجه انکشافی دولت تمویل گردد ، اما متاسفانه پرداخت این قرضه فعلا به تعویق افتاده و وزارت امور بلا تکذاری در جستجوی منابع دیگر برای تمویل پروژه میباشد که اگر تهیه شده بتواند در قدم اول برای بیست و دو هزار فامیل کانا لیزا سیون در نیمه سال آینده شروع میگردد .

راحله راسخ خرمی :

پرسشی دارم در مورد شرایط توزیع مکروریان به مردم - تا جای که دیده میشود همین اکنون در حدود پنجاه در صد آپارتمان های بلاک های مکروریان ها از طرف مردم به کرایه داده شده است خوب شحال خان مینه و غیره هم دارند. که این مساله گواهی است بر اینکه در توزیع پارتمان ها عدالت و مقررده های قانونی در نظر خانه شده اند که خانه دومی در یکی از کارتهای گرفته شده و کسانی در این منطقه صاحب مدرن مانند اکبرخان مینه شهر نو میتوانند بگویند در شرایط کنونی علیه چنین

روش های غیر قانونی و غیر عادلانه در توزیع پارتمان ها چگونه عمل می کنید ؟

سخنی غیرت :

پرسشی است که باید رئیس حفظ و مراقبت مکروریان جواب می گفت و چون ایشان در این مجلس نمیشاند به اجازه شما من به آن پاسخ میگویم اصولا نظر به مقررات توزیع پارتمان های مکروریان پارتمان ها به کسانی باید داده میشد که از تمام نواحی شهر کابل سندنداشتن خانه مسکونی را به اسم خود تهیه بدارند - اما در اجرای این مقررده هائیکه کافی وجود نداشت ویی مبالغاتی ها واستفاده جوی ها موجب گردید که واقعا تعداد زیاد کسانی که خانه داشتند پارتمان را نیز از دولت بگیرند .

اما در جریان یک سال گذشته اقداماتی روی دست گرفته شد که به موجب آن بیش از یکصد خانه از کسانی که مستحق نبودند و خانه گرفته بودند مسترد گردید و هنوز هم

دارند در شمار خانه به نوش های شهر کابل به شمار می آیند و این عده چون غایبی ثابت و کم دارند نمیتوانند مالک یک منزل رهائشی حتی در پایین ترین سطح ممکن آن از نظر تسهیلات مدنی گردند و ناگزیر بیشتر از نیم معاش ماهوار خود را بابت کرایه خانه می - پردازند ، آن مکان ندارد که در قدم اول نوایر و موسسات دولتی بخشی از بودجه خود را به حساب کوپراتیف تهیه مسکن انتقال دهند و پارتمان هایی را به ملکیت خود موسسه خریداری کرده آنرا با شرایط سهل واقساط دراز مدت و به گونه موقتی تا زمانی که مأمور در چوکات اداره شان اینای خدمت میکند در اختیارش قرار دهند به این ترتیب در رفع نایسانمائی های زندگی مأموران بی بضاعت سهم بگیرند ؟

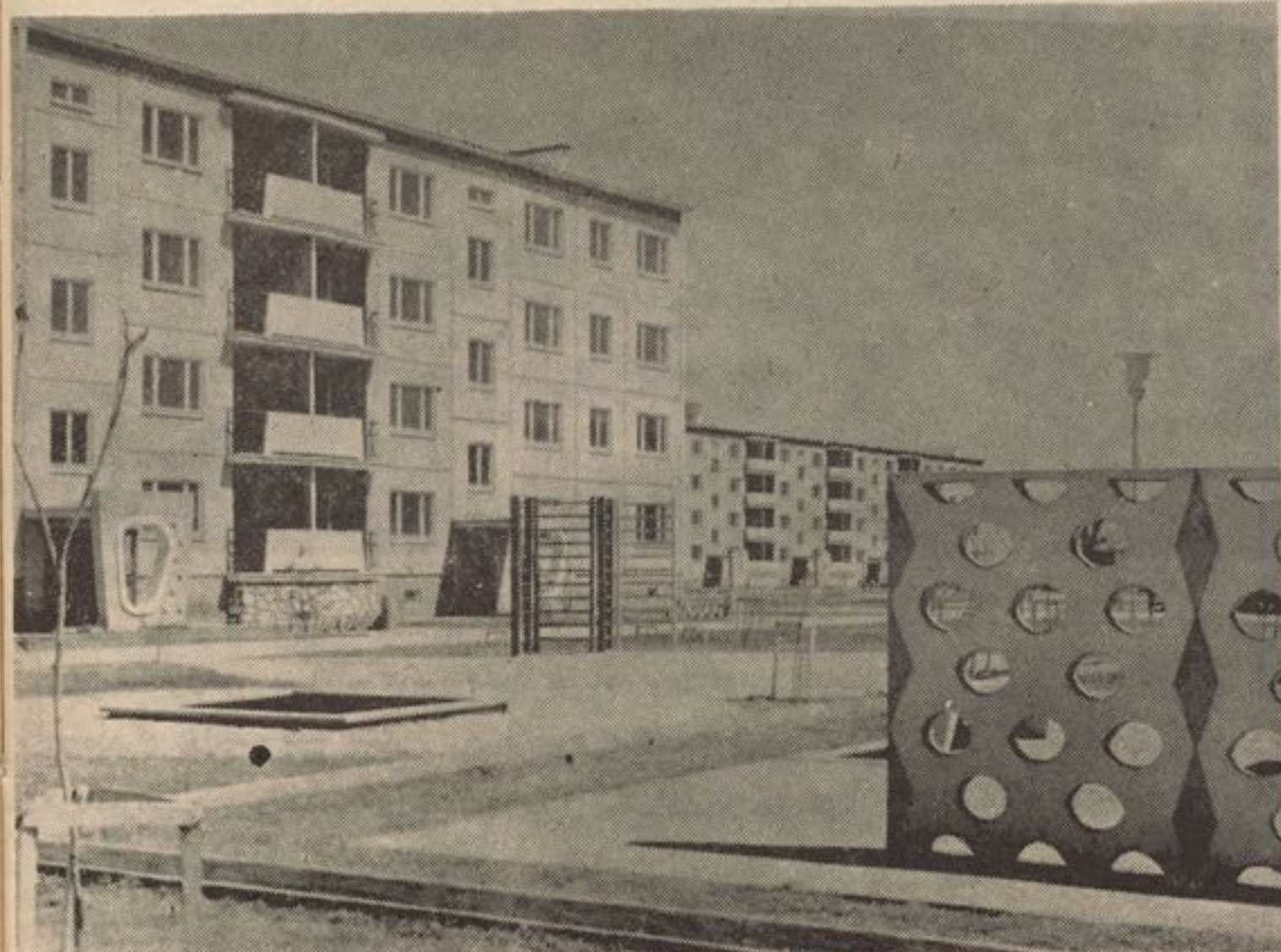
سخنی غیرت :

این نظر کاملا وارد و بجا میباشد و به همین اساس ماهیت ماه پیش بابیش از پنجاه و شش

تأمین مأمورانی که از ولایات به مرکز می آیند . و تنها راه حل آن هم این است که وزارت ها از بودجه سالانه خود مقداری را به امور خانه سازی برای مأموران خود در ولایات و حتی ولسوالی ها اختصاص دهند البته در گذشته فواید عامه، عدلیه و اطلاعات و کلتور کارهایی در این زمینه به انجام آورده اند اما ساحه آن وسیع نبوده و به عنوان مثال مدیر فواید عامه در ولایات جای رهائشی دولتی دارد و مأموران دیگر این اداره که از جاهای دیگر تبدیل شده اند - نه -

رووف راصع :

در همه کشور های که مشکل کمبود مسکن و باین بودن سطح اقتصاد عمومی وجود دارد، برای کاهش بخشیدن حجم دشواری های مردم بی سرپناه و خانه به نوش مقررده های خاص وجود ندارد که به اساس معیار ها و



تاجاییکه دیده شده همین اکنون در حدود پنجاه درصد آپارتمان های مکروریان از طرف مردم به کرایه داده شده است زیرا دیده می شود که در توزیع پارتمان ها عدالت و مقررده های قانونی در نظر گرفته نشده ...

این سلسله تحقیقات توام دارد .

اما تمام خانه های کرایه هم به دلیل این به کرایه داده شده است که مالک آن خانه دومی داشته باشد خیلی از مأموران دولت چون هیچ مدرک غایبانی دیگر به جز معاش اناری ندارند و برای ساکن بودن در مکروریان ناگزیر میگردند بیش از نصف معاش خود را بابت قسط خانه بپردازند و با بقیه پول خود نیازمندی های اول شان را بر آورده میتوانند به اجبار خانه های شان را به کرایه میدهند و خود در خانه های ارزان تر زندگی می کنند .

رووف راصع :

با توجه به اینکه بیشتر مأمورانی که از ولایات به مرکز تبدیل شده و در کابل اقامت

مرجع دولتی به تماس آمدیم که در رفع مشکل کمبود مسکن به نحوی که شما به آن اشاره کردید سهم بگیرند که تاکنون با تأسف نتیجه بی از آن نگرفته ایم ، اما من در این زمینه صحبت دکور بشریار را بیشتر تأیید میکنم که باید مساله کمبود مسکن در محدوده وسیع ترو به صورت افغانستان شمول به توجه آید و تمام عوامل به وجود آورنده آن در مرکز و ولایات از میان برداشته شود .

لکنه دیگر به ارتباط صحبت آقای راصع این است که ما مأمورانی که از مرکز به ولایات تبدیل میشوند با مشکلات بیشتر از سبب کمبود مسکن و جای رهائشی مواجه میگردند

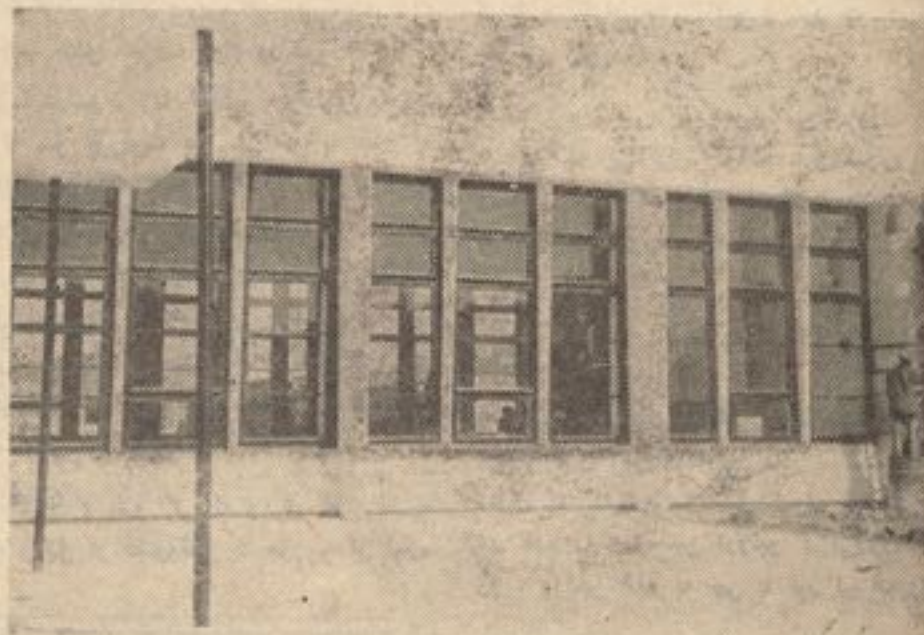
ضوابطی معین شخص کرایه دهنده فقط بعد از گذشت مدت مشخص میتواند قبضه معینی را در کرایه ها افزایش به عمل آورد مشروط به اینکه هیچ یک از تسهیلات قید شده و در نظر گرفته شده در قرارداد کم نباشد - اما در کابل و در مجموع در کشور ما چنین نمیشد - شراوایی ها مقررده هایی در این زمینه ندارند - ضوابط و معیار هایی که به اساس آن بشود مقدار عادلانه کرایه ها تعیین آید وجود ندارد و در واقع مالک زیر هر همتی صلاحیت ها و امتیاز ها بر خود دارد مردم در حالیکه کرایه نشین حقوق تقسیم شده به کرایه ها در این زمینه ندارند - از نظر شما آیا هیچ نقطه راهی برای رفع این نقیصه وجود ندارد - که گردن

• آنها که در شوربازار زندگی میکنند و آنها که در وزیر اکبر خان زندگی دارند
نمایند که بار مصایب زندگی را در خانه‌های بالای کوه پلوش میکنند و آنها را
یگر که در شهر نو در منازل اعیانی سکونت می‌کنند - همه نمایندگان هستند از طبقاتی بودن
در تعمیراتی در یک جامعه طبقاتی.

• در کشور ما هیچ معیاری - هیچ ضابطه‌ای و هیچ مقرره‌ای در امور کرایه
منازل وجود ندارد.

• شاروالی باید لوهم های رهنمای تعمیراتی را در اختیار مردم قرار دهد.

• ما نباید به خاطر دفاع از شاروالی کابل چشم بسته خود را به
سوی دشواری های مردم از ناحیه کمبود مسکن نگه داریم.



در کشور ما هیچ معیاری و هیچ ضابطه در امور کرایه منازل وجود ندارد

آن اقدام صورت نمیگیرد ؟
داود سروش :

من این اعتراضی واضح وارد نمیکنم که ما
زمینه مورد بحث معیار ها و ضوابطی نداریم،
بلکه چرا - باید علل راندر شرایط به کاوش
رفت در پیش از انقلاب حکومت های ارتجاعی
و اهان آن نبودند که گاهی در جهت رفع
نیواری های مردم برداشته شود و بعد از
روزی انقلاب نیز پروپاگند های دروغین
ملان ضد انقلاب در این مورد که دولت
تکیت هارا ملی می سازد شرایطی را بوجود
برد که مردم تر جیح میدادند خانه های
سالی شان خالی بماند اما آنرا به کرایه
دهند و اگر باز هم محدودیت های دیگری
ای مالکان به وجود می آمد حجم مشکل
نای بیشتری میگرفت.

اکنون در نظر هست که در به وجود آوری
بیار هایی برای تثبیت کرایه ها بر اساس
موصیت های آن اقداماتی صورت گیرد که
این زمینه مطالعه و تحقیق نوام دارد و بعد
تکمیل این مرحله کار مقرره هایی برای
وضع خواهد شد.

مدیر ناحیه ۱۹ شاروالی :

به وجود آوری مقرره هایی که برای مالکان
محدودیت های تازه می وضع کند بدون شک
شرایط کنونی جز اینکه موجب گردد که
حاضر نشوند خانه های شان را به
ایه دهند - نتیجه می ندارد - این کار
در مورد خانه های دولتی میتواند عملی
باشد و مفید باشد.

و تطبیق پروژه های دراز مدت که حکومت
هین اکنون دست اندرکار آن میباشد -
مشکل کمبود مسکن راه حل میباشد و
دشواری های مردم در این زمینه از میان
میرود - اما مساله این است که همین اکنون
مابا هفتاد هزار خانواده بی سر پناه در شهر
کابل رو برو میباشیم که تعداد آن روز افزون
است و باید برای رفع مشکلات و نابسامانیهای
که این گروه با آن رو برو میباشند اقداماتی
فوری عاجل و ضروری به عمل آید ، به این
اساس از اشتراك كننده های این جدل
خواهیم که بحث را در این زمینه بکشانند که
با پیاده شدن چگونه طرح هایی تطبیقی بعمل
این امکان به وجود آمده میتواند که تا
زمان بهره کشی از پروژه های دراز مدت
تیمه مسکن مشکلات مردم بی خانه راه حل
یابد ؟

لطفا در این زمینه نظرات اصلاحی خود را
به صورت مشخص و فشرده به میان آورید
و راه نتیجه گیری جدل را کوتاه سازید !
داود سروش :

پیش از اینکه به ارائه نظر اتم در این
مورد بپردازم این نکته را یاد آور میگردد
که مشکل کمبود مسکن به آن درجه ای که
نمایانده میشود حاد نمیشود مگر مردم ماند طول
تاریخ صدمه فراوان دیده اند و اکنون نباید
مسایل اساسی زندگی شان را به شکلی
به طرح آورد که گویا راه حل قطعی ندارد.
از این مساله که بگذریم به نظر من
باید در جهت مسایل مربوط به کمبود مسکن
و علل به وجود آورنده آن تشریفات وسیع و
هه جالبه صورت گیرد - در تولیدات
کوپراتیف تیمه مسکن افزایش به عمل آید -
تمام موسسات و دوایر مسؤول در این زمینه
فعالیت گسترده داشته باشند و تولیدات صنعتی
ساختمانی تا جای ممکن بسط و گسترش

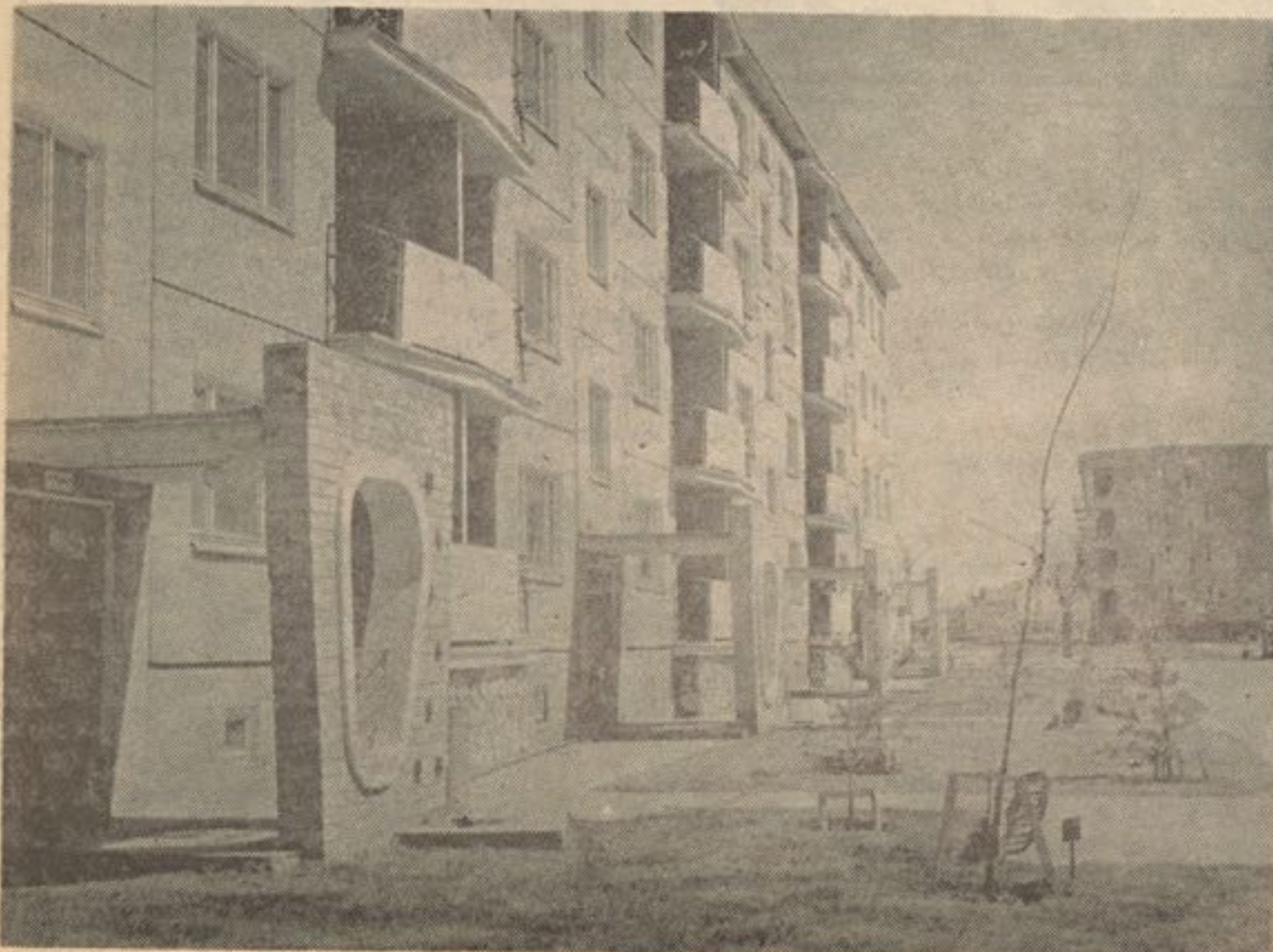
داده شود .
عظیمی :

من این گفته سروش را رد نمیکنم که
میگوید برابری مسکن حاد نمیشود مگر باید
به خاطر جانب داری از شاروالی از واقعیت
های عینی مسلط در جامعه خود چشم پیموشیم
و آنرا نا دیده انگاریم .
دشواری کمبود مسکن یک دشواری حاد و
در سطح ملی است و این واقعیتی است که لا
اشکار که هر چه زود تر باید برای رفع آن راه
حل کاوش گردد .

به نظرم به منظور اینکه در فرصت کم
بیشترین تعداد مسکن خانه های مسکونی
تیمه شده بتواند نخست هتگی نامه ژوندون
که ابتکار طرح موضوع را در مطبوعات
دارد باز هم گرد هم آیی های دیگری را با
دست اندرکارهای نشراتی به وجود آورد تا
بایک تبلیغات گسترده و متوازن توجه تمام
ادارات و دوایر دولتی به ارزش موضوع جلب
گردد و وزارت ها زمینه تیمه مسکن برای
ماموران بی خانه و بی بضاعت خود را از طریق
فعالیت های کوپراتیف تیمه مسکن معاد
گردانند .

اگر موسسات دولتی در مصارف و مخارج
خود از اصل صرفه جویی پیروی کنند من
اطمینان دارم با ذخیره پول هایی که اکثرا
بی موجب و با موثریت کم به مصرف می آید
بخشی از این مشکل حل میگردد و هر موزه
میتواند تعدادی خانه برای ماموران بی سر پناه
خود داشته باشد .

کوپراتیف تیمه مسکن باید بکوشد تا
پنج ساله عملیاتی خود را در مدت کم تر از
پنج سال به اجرا آورد و انستیتوت ساختمانی
و شهری نقشه های ارزان قیمت و صحیح و دارای
شرایط سبیل را طرح کند و به وزارت ها
تا تمام



دشواری کمبود مسکن یک دشواری حاد در سطح ملی است و این واقعیتی است که لااشکار که هر چه زود تر باید برای رفع آن راه حل
کاوش گردد.

هغه شپه شين خالي سخته څگر ویدله او له څگر وړيو سره سره يې هر اوی اوښکی توبولی. خودخپل ميره ، دکلی دپښ شاتور له پاره يې غږنه شو کولی . که څه هم چې شاتور ستونی سيخ پسرور و او دچت تيرانو ته يې کتل . شاتور پخپله هم سخت نا کرار و يو يو ځل به پاڅيد ، ښه يوه ناکه نساوار به يې واچول . او بيا به يې په زوره زوره تو کړل . خو خبری يې نه کولی . شين خالی ډډه لوی کړ او ورو يې وويل :
- د باتور پلاره ...!

خو خبره يې په مری کی غوږه شوه او شاتور تر خپلو گڼو پريتو لاندی وغوړيد :
- ښځی ته موږ نه پريږدی په کرار ... ستا پوښتی بياهم گریزی ... او بيا په خپلو سو چو نو کی ډوب شو ... شاتور ته دخپل زوی مدعی معلوم و . که څه هم چې بازو گي تير پوز که وهلی وه او په خپلی توری شملي بانگی يې خپل مخ پو بيلي و خود مکتب ملازم چانده د هغه غږ پيژندلی و چې ويل يې :
... باتور دپښ زوی ډر نه خطا نه شی... هم هغه و چسپي دا پسات يې و کتاوه او دلته يې شيطان خاله جوړه کړه ...

اوليا په ښو نشی باندی دسکر وټو يو بلان اوریدلی و . له هری خوانه ډزی شوی وی ... شاه نور له ځان سره سوچ کاوه او

وهڅول چې نور هغو کسانو ته او مین ټپته کړی چې تاسوی په دغه سپره ژوند کی ساتلی یاست . او چې (.. صیب) ورته گوا- ښیدلی و چې :

- هکله خو له سبه خو څو !
نوشاتور خپل ادت اوپه تورو اوسپنیو وپښتا نو کی پټ ټپرون یو لی و چې :
- زه څوک نه یو لم چې ښوونځی دجوړیدو مخه ونیسی ... که څوک را نژدی شی پدی مټک به یې ککړه ور ماته کړم . او کلیوال چې نشا نور په میرانه خبروو او پو هیل چې ټول بزگران ورسره ملگری دی له تعجب نه په وازو سترگو په شا شوی وو .
(...صیب) او باتور به چې په مری اوژو ندی کی دچاپه چناری او خیرات او یادگوم کلیوال په واده کی سره مخا مخ شول نو پواځی به یې یوه سره او یې خولنه متری به شی کو له او هر څوک به خپلو پرو چنیو ته ورغلل او کښینا ستل : د (...صیب) نه به د کلی مخور لکه بازوگي او نور ورتول وو خود باتور شاو خواته به دکلی بزگران ختگران او نور اوستا کاران . تل به (...صیب) د نه په حجره کی کینا سته او باتور به سره له تورو بزگرانو او کلیوالو دحجری مغي ته پر څمکه ..

ټولو کلیوالو ته پته وه چې د ښوونځی په جوړو لو کی با تور او دهغه پلار د کلی پښ

پوهو لو اوسری کولو لپاره مود ښوونځی په وټانی کی کار ته را یو لو خپه کیری .. دا خو د ځان او دخپلو اولاد و لپاره کوی .. دا چې زه په ښوونځی کی وروسته تر غرمی کار کوم ... دا چې زما پلار دوتانی داوسپنی ټول کارونه وړیا کوی او داچې زما ترور دی یی له مزده په ښوونځی کی ختی کوی دا گتی مزدوری ده او یا موږ مزدوران یو څه ... ها .. وویاست !

او کلیوالو یو بل ته کتل . د باتور منطق ته ډهر وخت په شان پر شوی وو ... شاتور ځانته وړیداد کړل چې څنگه بازو گي پر آس سپور دپښ دو کان ته را نژدی شو چې په بزگرانو باندی و یره خپره کړی ... خو باتور خپلو خبروته دوام ورکاوه :

زما درندو ، زما حقدارو او سپین ږيرو! آخر تا سو یو قوت یا متی خو په ځان نه یو هیږی ... که تاسو یو دبل پښی ونهوهی او یو له بله سره نژدی شی څوک مو نه شی ما تو لی څوک مو نه شی مزدوران کولی ... وگوری لدی پټی نه داسپری څنگه یوه یوه الو غی ... پرک یی خپزی او به هوا کی مری ... خو که ډاډه یوه وار سره را و ځی نو څومره ستر اورنگولی شی ...

بزگران د بازو گي له وبری نه پرته به میرانه ولاړل او ښوونځی د جوړ و لو لپاره

((هغوی چی ژو ندی دی...))

دشپید ملگری نیک محمد دلاوری په یادچی وینه به یی په ځوانانو کی نوی غورځنگونه پیدا کوی

معلم خمر کان وینوی

امین الغالبور

یې اشرو کړ .

خو شا نور ته هغه ورځ هم پید وه چې دا سپرغی سره یو ځای له پټ نه والوتلی... او اوری و لگاوه .

داتقلاب لمبی کلیو ته ورسیدی . کلی یی دپا کړل او هغه ورځ بزگرانو ته نه هیرید ونکی وه چې بزگرانو خپل با تور ملگری باتور د ډیر حق بین او عادل ملگری په څیر به خپلو او ډود ښوونځی تر خولی واور ساوه او باتور هغوی ته وویل :

- موری زما درندو ... څنگه سپرغی سره یو شوی او څنگه دسپر غیو قوت داتقلاب لمبی بلی کړی . اوس نو تاسو هیڅوک نه شی سره بیلولی . ستا سو قوت اوس داسی قوت دی لکه دآبا مټک چې ډیره قوی اوسپنه و یلی کوی او پلنوی یی ... اوپه سلگونو بزگرانو چیغه کړه :

ژوندی دی وی زموږ آشنا شاتور ! اوپښ څه دخپل زوی دوینا پهوجه او څه هم دبزگرانو د خبرو له امله په زړه کی د ویاځ احساس و کړ خو خپل له خو لوږک او گونځی مو نځی تندی یی لهخپل درانده سر سره کښته واچاوه او پواځی موسکی شو... ترد غی پښی دو ه اوولی و روسته یوسپاډه

ډیری ډیری گا للی وی . باتور هن خپل ماما چې په کو زکلی یی کور و او ایستلی وچې د ښوونځی لپاره د یو څه تیرانو مرسته وکړی او خپل ترور زی یی چې ختگر و مجبوره کړی و چې د جومی په ورځ هم د ښوونځی په ودانولو کی مرسته وکړی او یوه ورځ داسی هم دامله چې کلیوالو ته لغو پښتل چه دښوونځی په جوړولو کی اشروکړی . با تور خپلو زده کوو لکو ته وویل چې خپل پلرونه وهڅوی چې سبا د پښ د توکان سره راټول شی .

شاتور هغه صحنه ځانته وړ پیداه کړه چې بزگران د پښ له شو کان سره خواره واره ولاړ وو او یولیم غږ داسی هم پورته کیده چې موږ خو دچا مزدو ران نه یو ... خو باتور هغوی ته په ډیره تر هسی سره وویل :

هکله چې بازو گي او دکلی نور مخور په تاسو باندی ناحته اشرونه کوی ، نیږی دربانندی راوړی ، خپل پښی دربانندی اړوی... دخپلی کالا د جوړولو په کار کی مود پښخی دختی دپغو لولپاره اشرونه دربولی ستاسونه غږ هم نه خپزی ... خو چې د خپل اولاد د

هغه صحنه یی مخی ته را غله چې کلیوالو غوښتل ښوونځی جوړ کړی خو (...صیب) مخالفت کاوه او همدا یی ویل چې :
- که دا «شيطان خانه» مو جوړه کړه ښه ورځ به ونه وینی ...

او بازو گي هم ډیری هلی ځلی وکړی چې دښوونځی د جوړ یډو مخه ونیسی خودا باتور و ، دده زوی و چې د (...صیب) او بازو کی په مقابل کی و درید . بزگران یی قانع کړل . په آيا تو زوی وچې د (...صیب) او بازو گي په مقابل کی ودرید .

فرض ده ، او کلیوال ماشومان دی ښوونځی نه ولاړ شی .

تر هغه وروسته د (...صیب) نیت باتور ته وران شو . که څه هم چې باتور په خپل کار لگیا و . دورځی له خوا به یی له کلیوالو ما شو مانو سره لوست وایه او وروسته تر غرمی به یی د ښوونځی په وټانی کی ختی کولی . ورځ په ورځ د ښوونځی دیوالونه پورته کیدل .

شاتور ته هغه ورځ هم وړیداد شوه چې باتور د (...صیب) په مخکی بزگران دی ته

کلی کی انگاره شوه چې (...صیب) لاس پولي نه ها خواکښه کړیده او څه موده هم یی بازوگي ته هم احوال وړ کړی وچې پسا کلی کی نور نه ځانیزی راځله موږ سره . ملگری شه ... او بازوگي هم پښی کړلی وی . کله چې (...صیب) او بازوگي کلی پوښو بزگران یی خو شا له شول خو له شاتور سره همیشی اند پښته ملگری وه . څکه د هغوی نیت باتور ته ښه نه و . هغوی یو هیل لږ ښه پته وه ورته چې دا کلیوال او دا بزگران داخترگران او او- ستا کاران چا په کلی کی لمسولی دی چې د مخورو په گټه په اشرو نو کی گډون ونکړی او خپل حق ولسواوی .. او دا بزگران چا داتقلاب په موږ چو کی ځای په ځای کړیدی .

له باتور سره د هغوی سخته وړانه و ، او کر که یی تری کو له . او شاتور نه پته وه چې (...صیب) او بازوگي په هیڅکله د ده زوی با تور هیر نکړی ...

...

هسی خو دغذ انقلابی لوتمارو وړانو ونکړ او خو نری گوزارونه له پتڅو میاشکو راهیر دندوی په کلی باندی پیل شوی وو . خو د دی دوه را وروستیو اوونیو کی یی زورواخیست وو . و ډیر ځله به چې با تور لږ څه وپانځو

وروسته شونو د شین خالی زده پسا دین دیده او پر له پسې به یی دباتور کترو خور دپښ دو کان ته لیز له چی «هکله» شو؟ شین خالی به باتور «هکله» باله . خود کار په شاتور په قبر کاوه او تر څه خواپا به یی ورلیدل .. څکه شاتور ته پته وه چر باتور وروسته تر مازدیگره په ښوونځی کر څه کوی .

باتور به وروسته تر مازدیگره له کلیوال او بزگرانو سره کتل . هغوی ته به یی خبره

کولی او هغه وسله چې له ښاره به راننلله په بزگرانو باندی ویشله او دغذ انقلاب لوتمارو د مقابلې لپاره به یی د مقاومت د تم سنبالولی ...

له نری کلونه دغچنوپښتواحوالو نه راتلل اشراو ودیلاتی کلی جومات وسوزاوه ... اشراو په جومات کی په جمی باندی ډزی وکړی . اشراو دکلی اڅوند چې ورسره ملگری شوی نه و وواژه ... اشراو دیستانی کلی ښوونځی ته اور واچاوه او ماشو مان یی وړیت کړ او داسی نور ...

په داسی حالاتو کی په شاتور په سوچ کی ډوب شو خود شین خالی له زړه نه په دان پښو ښاهار چاپیر شو او سخته به یی غوږی له .

...

اوهغه شپه په کلی باندی ژوری او پلنم چو بیتیا خادر غوږولی و . پواځی دکر دیو د له پسې آوازونه اوریدل کیدل اونور هیڅ غږ او غوږ نه و .

هدف پوهیدلی وهغوهره هم د ضد انقلابی او پرکي نړی اوریدل کیدی .. خو کلي د لوټمارو او غلو سر یې خلاص شوی و . نو ځکه جبهه پورته شوه :

سپا سپار کلیوالو خپل عزیزان خاوروته

وسپار ل . نشو و نشي مخي ته دباتور معلم او ځمرو کانو هدیره جوړه شوه او سری جنسای سپیدانو جندی برقیرو نو با ندی

وریدلی ... خودکلیوالو به غورو نو کسی نشو نڅی زنگ برله پسې سر تگید ه و په نه تم کیدو نکی نو گه سر تگید ه ...

دادباتور دسپادت دریمه شپه وه . خودشین

خالی اویښکی نه و چید لی . داندی شپې یې تر سپاره په اند پینو او مراووا او بشکو کی

نیری کړی . دلسم وار لپاره یې خو له جوړوله جی شانور ویو پستی . خو شا نور

غوریده او خواب ی نه ورکاوه د کلسی بنس جی خپل شا هین له لاسه ورکړی و

پوهیده جی شین خالی څه تپوس کوی . شین خالی داتپوس کول غو پښل :

منشیرین آکا لور ما موئی به چیری وی؟ ما مو نر دبا تور انجل وه

کابل - دمهرو دیون ۱۰۶م بلاک
۱۹۸۰د کال دجون ۱۴ نیټه

جی دا خبیث اولوی شیطان دونه خلاص نه شی ... او بیا په ښوونځی بالندی دتزو باران جوړ شو .

دښوونځی ملازم ماشین جلاوه خړیدی کسی دښوونځی دوره لاندی لم خلاص شو دروازه پر والو خوله باتور دیوی سیمی لپاره پسرول وکړ خو بیا یې هم زنگ و سر تگاوه .

وروسته بیا باتور واوریدل چې له کلي نه

مخ نه ښوونځی له تزو سره یو خای دځمرو کانو بریده داروان دی اوله زنگ څخه دورو سستی

سرتنگ له پورته کیدو سره یوله ځمکه او اول آسمان ، کلي او غرونه دباتور په سرو

خرخیدل او زنگ غلی شو . دښوونځی ملازم لیدل جی څنگه غله او سپی کوتکان وروسته

دښوونځی تر سوز ولو په شاکیزی اونیستی نه پخوانو چمتو کوی . پخپله یې دباتور سر

پر خپل زنگانه بالندی کښود او ځمرو کانو ته یې وویل جی دشیمان تعقیب کړی ... هر څه

یې جی غورونو له باتور نه غږ ته خوت . آیت

گولیو یوه شپه هم باتور ته امان نه وور کاوه جی سوچ وکړی . پدی وخت کی دوه تنه کلیوال ونگیدل او ملازم جبهه کړه :

معلم صاحب ملگری و نگیدل ..
خان پینگ کړه اویوه شپه غله مشغول وساته ...

دبریننا دلیکی په خیر یې یو فکر په ما غروکی لیر شو را کوز شو و خان یې د ښوونځی جوړلی ته ور ساوه . د ښوونځی دزنگ سټک یې واخیست او پر له پسې یې دزنگ په سرتنگولو پیل وکړ .

دغه فکر په هغی سیمی کی دیوی معجزی د پیښیدو حیثیت درلود .

زنگ هماغسې سر تگیده او پر له پسې سر تگیده ... دیوی لندی سیمی لپاره نړی په

ښوونځی بالندی بندی شوی . خوبه کلي دگولیو باران زود واخیست په ښوونځی با ندی

د دزو سپکیدو باتور ته دام و د کس جی په کلي کی ځمرو کان راویش شویدی .

او دا هغوی دی جی ضد انقلابی لوټمارو جنگی محاسبه یې گلوپه کړیده ځمرو کانو د معلم

صاحب او ښوونځی آواز ته لیک وپلی و ... زنگ هماغسې سر تگیده ..

هغو مړه جی ځمرو کان د معلم صاحب په

باتور غر مه هم دووی ته نه و نسی . له سپاره راهیسې یې کلیوالو ته توپکو نه ویشل . ځکه چې هغوی د انقلاب د دفاع په نوم اود وطن دمو د نجات په خاطر دامنیتی قواوو دتقوی لپاره ورغوښتل شوی وو او هماغه ورځ سپار له کلي څخه خو خیدلی وو

دشپې لس بجې وی چې دکلیوالی ښوونځی پر دروازی بالندی لومړ نی پز وشو .

دټوپک غږ د غره ییز کلي په قضا کی تاوړه اتاو شو ... په ښوونځی کی سر بیره په

با تور هغه شپه په ښوونځی کی ملازم او دری تنه نورو بزگرانو بیره کوله .

باتور دغږ په اوریدو ماشین را واخیست خپلو ملگرو ته یې و ظیفی ورکړی او په دری

خوا دوکی یې تقسیم کړل . متقابلی نړی پیل شوی . باتور لیدل جی په کلي بالندی هم سختی

گولی اوری اوداسونو دپښوله نالونو څخه پر پښاوی خپریزی .

خو سیمی وروسته پر ښوونځی بالندی نړی لایسې زیاتی شوی . لکه جی د لوټمارواصلی

هدف ښوونځی دی جی بایدوران شواو باتور ووژل شی . ښوونځی دا وخت دټولو خلکو او

انقلاب دخیلو مر کز و .



گردوگاه دیگر نیز چنان در تالعات غوطه و در ش
می سازند که اشک بچشم می آورد و غم گشت
پسر ایسم و خواستی و لذت
بخش در دلش خانه میکند *

و در تمامی این لحظات ، در همه دقایق
که استاد می نوازد و آهنگها را یکی پی دیگر
به اجرا می آورد لبخند گرم و مهربانانه اش روی
لبانش پاشیده است و نگاهش در سکوت سنگینی
خود گاه نوازنده از گروه ارکستر را مورد
تشویق قرار میدهد و گاه هم کمترین اشتباه
را که به وسیله نوازنده دیگری رخ داده است
شماخت میکند *

اینک برنامه هنری پایان میابد و استاد
در میان کف زدن های ممتد و قطع نشدنی
آنانیکه در محفل هنری او گرد آمده اند از جای
برمی خیزد سری به تعظیم فرود می آورد و
استیج را ترک میگویند *

بی آنکه اندکی غرور از این همه استقبال
و تشویق و مورد توجه بودن در سیمایش نقش
بسته باشد ، آری چنین بود هنر استادی که
اینک جای او در میان ما خالی است و اشک
در چشم دوستان و هنرمندان هنرش هم چنان نشسته *

روانش شاد باد که بزرگ مردی بود در هنر
معاصر کشور ما *

استاد محمد عمر این بی عمتا نوازنده رباب



از: ر. دریا

این خبر هیجان انگیز و درد ناک بود - استاد محمد عمر مرد

...ور باب

در کشور ما

بی پدر شد

«اومیگفت :

سازو دارم وقتی چشم از جهان فرومی بندم
اطمینان داشته باشم که هنر رباب نوازی در
کشور من زنده میماند و مگر نه در آرامش نخواهم
مرد *

«استاد محمد عمر در هنر رباب نوازی هنر مندی
بی همتا در کشور ما و در جهان بود - چرا که
این هنر بومی در کشور های دیگر استادی
ندارد *

* پنج استاد بزرگ و دانشمند موسیقی
استادی محمد عمر ربابی را مورد پذیرش
قرار دادند و این عنوان هرگز بر اساس ذوق
و خوش آمدن فلان مسؤول دولتی و یا شخص
با نفوذ به وی اعطاء نشده است *

«استاد بودن هرگز معنی آن را ندارد که
انسان از آموختن بی نیاز گردد ، چه بسا اتفاق
افتاده است که من از شاگردانم رموزی تو را
آموخته ام *

«امروز هر کس که در کشور ما و یا در گوشه یی

از جهان نیک رباب می نوازد به نحوی شاگرد
استاد محمد عمر محسوب میگردد *

«کمتر اتفاق می افتاد که در دست خوان
فقیرانه او چند نفر همچنان غذا صرف نکنند و بعد
از آن آهنگی نیز از رباب استادن شود *

تارها زیر فشار انگشت دست استاد به لرزه
می افتند و در هر لرزش و نوسان خود حالتی
از احساس گرم آدمی را به تبارز می کنند ،
انگار می خواهند تا بی باشند از اندوه شکست
ها و غرور پیروزی ها ، از خشم های گریخته



بسا اتفاق افتاده است که من از شاگردانم رموزی تو را آموخته ام



رباب این سازمحل افغانستان برای محمد عمر فقط يك آله نواختن نبود بلکه استاد درنواي این ساز خود را مییافت .



آواز خوان اعطاء نمیشد - بلکه رسیدن به این مقام مستلزم داشتن آگاهی ، دانش و تسلط کافی در زمینه هنری و گذشتادن جلسه های امتحان در نزد استادان آگاه بود و استاد محمد عمر همه این مراحل را با پیروزی دنبال کرد و آن روز این پنج استاد برای تعیین سر نوشت هنری محمد عمر ربابی به شور نشسته بودند در حالیکه قلب نوازنده از شدت هیجان و التهاب در سینه به شدت می تپید . بالاخره در وازه اتاق باز شد و یکی از استادان صدا زد :

استاد محمد عمر بیایه درون !

و به این شکل استادی او مورد پذیرش و متعنان و بعد از آن مقامات رسمی قرار گرفت . استاد محمد عمر هرگز نمیخواست دانشش در زمینه رباب نوازی با او یکجا در گورستان بخوابد از این رو با تمام توانی که داشت در تربیه شاگردانش میکوشید و استعداد های جوان را بارور و شکوفا می ساخت .

او چه در داخل و چه در خارج کشور شاگردانی فراوانی داشت و نه در کشور ما و نه هم در خارج از مرزهای ماهرگز کسی در نواختن رباب بیای او نرسید و از این رو رباب نواز بسی همای کشور و جهان لقب گرفت ، اما از افتخارات اوست که امروز هر کسی که نیک رباب می نوازد و گارش از ارزشی بر خوردار است به نحوی از دانش گسترده استاد محمد عمر استفاده برد ، و مایه های هنری خود را به همت او شکوفا ساخته است .

لطفا ورق بزنید

صفحه ۱۳

را هم زمزمه میکرد .

پدش که شاهد استعداد پسر در آواز خوانی بود باز هم مشوقش شد و آنقدر کوشید تا صدای پسر نوجوان به یختگی رسید . وقتی رادیوی کابل گشایش یافت محمد عمر بیشتر به قسمت آواز خوانی جوان به اجرای آهنگهای پرداخت که در آن زمان هواخواهان زیاد داشت ، اما کوتاه مدتی پیش نگذاشت که شوق آواز خوانی را از سر راند و تنها به رباب پرداخت .

رباب این سازمحل افغانستان برای محمد عمر فقط يك آله نواختن نبود استاد در نواي این ساز خودش را مییافت و خودش را فراموش میکرد او غم عایش را از پرده های رباب بیرون می ریخت و در خلوت با همی ، وسیله بود که به آن حالت روحانی دوست داشتی ، آن خلصه پر کیف دست مییافت

استاد محمد عمر هرگز از اندوختن دست نکشید ، او هر چه میدانست تشنه ترمی نشد و باز هم میخواست بیاموزد شورهای تازه را کشف کند ، نواهای نورا از تارها بیرون کشد و شکل تار خود را علمی تر و فنی تر سازد ، مشق و تمرین او در نواختن رباب و سودجوی از درس استادان هرگز برای او پایانی نداشت . تا اینکه در رباب نوازی به مرحله بی همایی رسید و شیوه گارش مورد توجه بزرگترین استادان موسیقی وقت قرار گرفت .

استاد قاسم ، استاد غلام حسین استاد نیک گل استاد معراج الدین و استاد چاچه محمود که هر یک از دانشمندان و نام آوران دوران خود در هنر موسیقی به شمار می آمدند کسانی بودند که بعد از شور و مشوره فراوان پیرامون شیوه کار محمد عمر ربابی و مهارت و آگاهی و توانایی او در نواختن و میزان آشنایی اش با اساسات موسیقی هند بر آن شدند تا لقب استادی رابه وی اعطاء کنند .

روزی که شورنمایی این استادان بعد از یک جلسه امتحان چند ساعته از يك اتاق در بسته جریان داشت برای محمد عمر روزی بود فراموش

در کشور ما و در جهان ساز آن روز که چشم به دنیا گشود موسیقی در گوشش طنین انداخت او در تمام مدت زندگی کوتاه اما بارور و پرثمر خود با موسیقی زیست ، تا آخرین لحظات زندگی اش هنر خود را در خدمت دوستداران هنر قرار داد و تا چند ساعت پیش از آنکه چشم از این جهان بربندد می نواخت و شادی می پراگند .

آن شب ، شب مرگ استاد هنر مندان کشور از رادیو تلویزیون و سینما و تیاتر و آنانی که در شعر و قصه و نقاشی به آفرینش می پرداختند همه در محلی گرد هم آیی داشتند و او ، استاد محمد عمر در این شب ، شبی که برای او فردای نداشت ، ساعت ها رباب نواخت و گروه نوازندگان محلی را رهبری کرد .

استاد در این شب سیمای اندکی خسته ای داشت ، مثل همیشه نبود ، کم حرف میزد اما پر شور تر از همیشه می نواخت ، انگار میدانست که این آخرین دیدار او در جمع دوستان است ساعت ازده گذشته بود که محفل پایان یافت و استاد راهی منزلش شد و صبح وخت بود که ناگهان خبر مرگ استاد همه را مبهوت ساخت و همه دوستدارانش را به سوی خانه اش گشایند .

استاد محمد عمر هفتاد و پنج سال عمر کرد

هفتاد و پنج بار بهار را دید و هفتاد و پنج بار هم شاهد برگریزهای پاییزی و سوز سرمای زمستانی در دنیای ما بود .

سال ۱۳۸۴ شمسی بود که او در خرابات آنوقت کابل دیده به جهان گشود پدرش محمد ابراهیم رباب نواز و طبله نواز مشهور و شناخته شده دوران خود بود و پس از همان خردسالی و در سنینی که هم سالانش جز به بازی نمی اندیشیدند به آموزش مبادی موسیقی نزد پدر پرداخت و هنوز پیش از نه سال نداشت که سوار عالم موسیقی شد . خود رباب را بدست گرفت و هنر نوازندگی رابه آغاز گرفت .

رباب نواز نوجوان آنوقت صدای گرم و دلنشین داشت و گاه هم چنان که می نواخت بیت و غزلی



استاد محمد عمر هفتاد و پنج بار بهار را دید و هفتاد و پنج بار هم شاهد برگریزهای پاییزی و سوز سرمای زمستانی در زندگی بود

تکامل خود میرسد و شاگردان امروز همه استادانی توانا میگردند و هنر رانه در خدمت پولاندوزی بلکه در خدمت مردم خود قرار میدهند و بدست آورد های هنری شان تجارت نمیکنند .
و بسیاری دیگر و در مصاحبه دیگر بود که گفت :

سذلم میخواهد بیاموزم و باز هم بیاموزم برای من لحظاتی که چیزی نورا فرا میگیرم از بهترین لحظات زندگی من است استاد بودن هرگز به آن معنی نیست که انسان از آموختن بی نیاز گردد . چه بسا که من از شاگردانم نکاتی را فرا گرفته ام .

در این زمینه که هنر مند راستین جامعه باید از چه خصوصیت هایی برخوردار باشد همیشه میگفت و تاکید میکرد که هنرمند باید نمونه از رفتار نیک ، گفتار نیک و پندار نیک باشد - با مردم مهربان زندگی کند - هنرش را در خدمت خلق قرار دهد وقتی يك لحظه غرور را در احساس خود جای نهد و آموختن را فراموش نکند . و به راستی خود چنین بود و چنین زیست .

او با هیچ کس رقابت نداشت ، از موفقیت دیگران خوش می شد و با همکاران صمیمی و مهربان بود و این صفات پایه های محبوبیت او را استحکام می بخشید چنانکه شاید کمتر کسی را بتوان یافت که از او جز به نیکی یاد کنند استاد محمد عمر در کنار شاگردانش



استاد محمد عمر در کنار شاگردانش

را ، در میان خانواده قرار داشتن را و هنرم را در خدمت مردم خود قرار دادن را هرگز نه به پنجاه هزار افغانی معاش ماهانه و نه به خیلی بیشتر از آن سودا نمیکنم .

من مرد آزاده ام و به فقر شرافتمندانه ام هم افتخار میکنم .

و در همین گفت و شنود بود که استاد در جواب سوال دیگری چنین گفت :

سذلم میخواهد آرزو دارم آنگاه که میمیرم اطمینان داشته باشم که هنر رباب نوازی زنده میماند و موسیقی در کشور من به اوج

در نگهبانیت زندگی به ابتدای ترین شکل ممکن آن مورد نیازش بود ، دل نیست ، خودش در يك گفت و شنود اختصاصی بعد از سفری که به امریکا داشت صورت گرفت .

در همین زمینه به پاسخ يك پرسش نگارنده گفت :

درست است که بمن ماهی بیش از پنجاه هزار افغانی حقوق میدادند و انتظار داشتند که مدت طولانی در کشور امریکا اقامت کنم و به تدریس رباب نوازی در آکادمی های موسیقی آن کشور بپردازم اما من بودن در کشور خودم

مرحوم توکل شاه ، اکرام روح نواز ، میرمحمد عتیق الله ، نثار احمد ، بلبل شاه ، خلیل صدیق غلام حسن و حبیب الله از شاگردان به شهرت رسیده استاد محمد عمر میباشند که هر يك در زمینه کار خود از موفقیت چشمگیری برخوردارند و این ها سوای صداها شاگردی اند که استاد آن هارابه تربیه گرفته و اینک در همه جای کشور و در بسیاری از نقاط جهان مکتب او را بیای ایستاده دارند و از روش او در رباب نوازی استفاده می کنند .

استاد محمد عمر بارها به کشور های اتحاد شوروی ، هند ، ایران ، یوگوسلاویا و چین سفر کرد و باری هم در ایالات متحده امریکا به طراحت مقامات هنری این کشور به سه تدریس رباب نوازی پرداخت و شاگردی رادر شوروی و امریکا به تربیه گرفت استاد محمد عمر علاوه بر مهارتی که در نواختن رباب داشت آهنگسازی ماهر بود و رهبری ارکستر محلی افغانستان را نیز خود عهده دار بود ، تعداد آهنگهای او به سه صدا می رسد ، او در رباب نوازی سبک خاصی را ابداع کرد که خصوصیت های آن را باید رباب نوازان معروف و استادان فن به شناخت آورند .

در مهمان نوازی کمتر هنر مندی بیای او میرسید و کمتر اتفاق می افتاد که دور دسترخوان او خالی از مهمان باشد .

شاگردانش به خاطر صفا و صمیمیت و مهربانی استاد احترامی فراوان برایش قایل بودند و روزی نبود که یکی دو نفر آنان از کابل و یا نقاط دور دست کشور درب خانه اش را نکوبد ، غذای با اوصاف نیک و بعد از نان پنجه ربابی استاد انه نیز نشنود .

او - انسانی فقیر و وارسته بود که هرگز در تمام دوران عمر خود به مادیات بیش از آنکه



در محکمه فایلی چه خبر است؟

مرد دهر چه توبه می گفت

زن قبول نمی کرد

شوهر زن جوان قیافه خسته و لبها سپای
کنیف داشت چشمها و الا شه ها یش فرو رفته
و بینی تیفه زدگی اش توجه را جلب می کرد
و وقتی حر فهای نه تمام شد سر د گفت:

هوش کنید که حر فهای ایندو زن را باور
نکنید هر دو یشا ن درو غگو هستند در حقیقت
طاقت بی یولی مرا ندا رند تا همی پارسال
در خیر خانه نا توانی داشتیم که بی یولی
شدم و رهایی کردم و فعلا يك یو جسی

دارم که هر صبح آتزا بدوش می اندازم
و ما لهای کهنه را از خانه ها جمع میکنم
یعنی کهنه زری کو هستم و روزگار خود
را می چلانم و قوت و لایموت می کنم
مگر چه کنم که اینها قناعت ندا رند در
همین اواخر زلم سر پوها شده و اگر
مقصدش این باشد که برود و يك شوهر
جوانتر بگیرد همرا ی پدر خود غلط کرده
اگر گلو یم را بز نند حاضر نیستیم او را



زن جادری دار گفت: پدر، این چهار کودک زیبا و معصوم را رها کرده و بی عیش خود رفته است

او طفل معصوم با ز چطور شود . حیف ای رها کنیم . آخر منم جان می کنیم و زحمت
می کنیم برای همین خانه .
زن گفت : حالی سر گپ خود ایستاد
هستم طرفت که می بینم مو ها یم سیخ
می شود اگر همین حالا هم آشتی کرده
برویم به مجرد رسیدن به خانه مرا زیر لک
و گوب مراندازی آخر چرا مرا طلاق نمی دهی
و چرا مرا برای زچرو شکنجه نگهدارنده
ای ؟

مرد رو یش را بطرف من نمود و گفت:
گو ش کنید همیشه جان همه حر فهای یش
سرتا یا دروغ است همی هشت روز پیش بیهانه
اینکه خانه نه خود می رود از خانه بیرون رفت
در حالیکه آنجا نرفته بود و چند روز گم بود من همه
چا را گشتم ، به تمام شفا خانه ها و توافیکی
عاسر زدم مگر اثری از او نیافتم منتظر شدم تا
خودش بیاید ، خودش آمد من برادرانش
احوال دادم ، آنها او را چند سیلی و چپلاق
زدند و همی موضوع بود که زن خشمگین کرد و

امروز عریضه کرده و هر دو پا را در يك
موزه کرده و طلاق میخواهد عریضه اینک
من محکم بگیرم ش که کجا بسوده . زن
میگوید خانه نه ام بودم او نه از ش
بیر من ، مگر نه در پنجمت خاموشی هاند
و حر فی بلبل لیا و رو .

بقیه در صفحه ۹۹



مرد مرتب اصرار می کرد: او زن بیا از عریضه و عریضه بازی بگذر و بپخانه برو ، هر چه
توبه گویی قبول می کنم .

وقصه ی زنی با چهار کودک زیبا

و معصوم

اینبار باز هم فریاد زنی از همه بلند تر
فضای اتاق قدیسی محکمه را فرا گرفته
بود . با وجود یک لحظه آرام داشت مگر
صدایش خیلی بلند بود طوری که از درد
درویشی حکایت می کرد . او زن جوانی
بود که چشمهای کوچک آبی ، پوست
سفید و غیبی زیر کمر داشت ، گرتی دامن
گلایی یش و چادری چناری رنگ پسری
داشت که آتزا بالا نموده بود . (بگفته
خودش طلبی هستند)
او خوش را نوریه واز رنگ روان
کوستان معرفی نموده و اصرار
داشت که با طلاقش موافقه شود و مرتب
میگفت دیگر از خانه و زندگی با این
مرد تو به حیف حیات و جوانی من که در
پای تو صرف شود ، تو مرد بیگانه و بیچاره
و مفت خوا ر هستی ، مگر دیوانه شده ام
که باز خود را زیر لک و گوب تو بیاندازم
با اضافه فحش و دشنام .

و رو یش را بطرف قاضی محکمه نموده
گفت : او ه قاضی صاحب خواهی می
کنم . قسطنطنیه هم که مرا از سر
این مرد خلاص کنید .
و ادامه داد : چهارده ساله بودم که
با این مرد بزور عروسی کردم و تا کنون
که تقریباً ده سال از آنوقت میگذرد
یکروز آب خوشی از گلو یم پایین رفته
و تا کنون در پیش از ۳۰ تا چهل خانه میزور
بودم ، ام ، در هر خانه ای که می بود یم بعد
از مدت کوتاهی جواب گفته می شد یم
و علتش همما نان زیادی بود که شوهرم
بخانه میاورد و خوش بیهانه های مختلف
از خانه بیرون می رفت و بعد از مدت
طولانی غیبت دو باره سرو کله اش پیدا
می شد و واضح است که صاحبان خانه ها
بعد از متوجه شدن این موضوع قهر
شوند و جل و پوستک ما را بکوچه اندازند
در تمام این مدت به عذر و تزاری و سر به
های من توجه نمی کرد . او به بی غیرتی

تنگناستی گناه نیست

اشخاص

تار تسوف گردی گریچ (گردی)
(یک تاجر)
ترومند
پلگیا یگرونا (پلگیا)
خانمش
لبوف گردیونا (لوبا)
دختر شان
تاتسوف لوبیم کار پیچ (لوبیم)
برادر بداخلاق گردی
گوشنوف، افریکن سویچ (گوشنوف)
مالک کارخانه
میتیا
یاشا
گریشا
پدری دو تمند
آنا
مانا
لیزا
دوستان لبوف گردیونا
یگروشکا
از اقوام دور گردی تارتسوف
ارینا
وهمنان
محل صحنه، در شهرک یلو تید،
خانه گردی تارتسوف
پرده اول
خانه کوچکی از منزل گردی تارتسوف که به
منشی اواختصاص یافته، تختخوابی سمت
چپ و کت بند سمت راست، کلکینی سمت
چپ سیت و چوکسی روبه روی آن
میزکار و چوک بلند چوبی طرف چپ، گیتاری
بالای تختخواب پدیدوار آویخته و اوراق کاغذ
روی میزها پراکنده است.

اول

میتیا روی اتاق قدم می‌زند یگروشکا روی
چوکی نشسته مشغول مطالعه الحسانه قدیمی
روسی به نام «بواکارو لویچ» است.
یگروشکا (می‌خواند) «سرور و پدر من، شاه
گریبیت و ولویچ، من نمی‌توانم، با او عروسی
کنم، زیرا از آغاز جوانی پادشاه گویدن نامزد شده‌ام
میتیا: اقوام به‌خانه اند؟
یگروشکا (انگشتش را روی صفحه می‌گذارد
تا خط را هم نکند) نه، همه اسب سواری
رفته اند، غیر از گردی گاریچ. (دوباره مصروف
مطالعه میشود) بعد گریبیت و ولویچ به دخترش
گفت «..... (دوباره انگشتش را روی کتاب

می‌گذارد) او مثل یک دیوانه گشته، چنان
جیغ زد که گریختم (می‌خواند) بعد پری ملتیرسا
پیشخدمتش لیچارد را فراخواند.
میتیا: کی دیوانه اش ساخت؟
یگروشکا (انگشتش را دوباره روی کتاب
می‌گذارد) «کاکالویم» روز دوم تعطیل، کاکا
لوبیم برای صرف شام آمد. مست شد و
گیرهای مقبول روی حویلی را کند. من نزدیک
بوداز خنده به‌مرم. همه می‌خندیدند.
اما کاکا گردی خشمگین شد و کاکا لوبیم را
بیرون کرد. حالا او پیش گدایان دالان کلیسا
رفته.
کاکا گردی می‌گوید، لوبیم اورادر تمام
شهر رسوا کرده. می‌خواند «و گفت شهر را
محاصره کن»
میتیا (از پنجره بیرون می‌بیند) معلوم میشود

سوم

(پلگیا یگرونا با شال زمستانی وارد شده دم
در می‌ایستد)
میتیا و پلگیا
پلگیا: میتیا، میتیای جوان.
میتیا: چه خدمتی است؟
پلگیا: بیابالا. شام را با ما صرف کن.
می‌توانی با دختران بنشین و بخوانی.
میتیا: نهایت سپاسگزارم. خب، می‌رسانید
مأم.
پلگیا: چرا تنها بنشین؟ خوب نیست
می‌آیی؟ گردی هم درخانه نخواهد بود.
میتیا: خیلی خوب. می‌خواهم مطمئن شوم.
پلگیا: اورفته. باز هم رفته پیش....

کمیلای در سه پرده

برگشته اند. بلی. خودشانند، پلگیا، لوبا
و چند تا مهمان.
یگروشکا (کتابش را به جیبش فرومی‌برد)
من بالا می‌روم. (بیرون می‌رود)
دوم

میتیا (تنها) آخ، این چه زندگی است. روزهای
تعطیل، همه بیرون می‌روند، من تنها میان
این جار دیواری، نه قوم نه خویش نه دوست
نه آشنا، کسی ندارم بگویم زنده‌ام یا مرده.
از همه بدتر..... دیو بزند این همه کارها
(پشت می‌نشیند و به اندیشه فرومی‌رود
با خود زمزمه می‌کند)

کیست تا وصف کند چهره زیبایش را
ابروان سیه و چشم قریبایش را
چشمان گریه، همین طور است. دیشب
وقتی از کلیسا برگشته بود با جامه بی‌آستین
سیاه و روسری که دور چهره اش را پوشانیده
بود چقدر زیبا معلوم می‌شد؟ هرگز دختری
را چنان زیبا و دوست داشتنی ندیده ام.
(دوباره زمزمه میکند) آه این عشق و محبت از
کجا آمد پدید؟

فرصت خوبی است برای نشستن، می‌توانم تمام
روز را بنشینم و به خیال اوباشم. دلم از دوری
او چاک شده. بیچاره، بیچاره دل (دست‌ها
را به چهره می‌گیرد و خاموش می‌نشیند)

کیست؟
میتیا: افریکن سویچ؟
پلگیا: بلی. همان. نفرین به روزی که
با او آشنانند. خدا مرا ببخشد.

میتیا: (چوکی را به او تعارف می‌کند) پلگیا
یگرونا بفرمائید بنشینید.

پلگیا: فرصت ندارم. خوب یک لحظه
می‌نشینم (می‌نشیند).

ای وای. عذاب خداست. آن دو این روزها
همیشه یکجا ستند. او یک دایم الخمر است.

افریکن سویچ آدم غیر طبیعی است. عوم.
میتیا: شاید گردی کار پیچ با او معامله دارد.
پلگیا: واقعا! دارد! اصلا معاصله بی
در کار نیست. تمام کاری که با افریکن سویچ
دارد می‌نوشی است.

نمی‌دانم چه بر سر گردی آورده اند. درست
است که آن روزها دولتمند نبودیم، اما خوب
آرام بودیم می‌خواستیم همه مردم آرام باشند
حالا او کاملاً عوض شده. همه چیز را از زاویه
تازه می‌بیند. همیشه در فکر مود و فیشن
است. بلی! چنین است. به من می‌گوید، کلاه
بیوش! شما چنین چیزی شنیده اید؟ آیا لازم
است من در چنین سن و سالی برای مردان
آرایش کنم؟ او هرگز عادت به می‌نوشی نداشت

واقعا نداشت. هرگز. وحالا با این افریکن
سویچ می‌نوشد. این شراب است که به
(انگشتش را روی پیشانی می‌گذارد) مغزش
رفته، عوم (مکت می‌کند) اگر از من بپرسید
می‌گویم در پشت این کار ها فساد طبیعی بود.
است. اگر جوان بود رفتارش طبیعی بود.
یک مرد جوان باید خود را بسازد و لذت ببرد.
اما این مسخره است. شصت و نه سال. دهنم
را باز نکنید. می‌گویم تو هر روز فکرت را
عوض می‌کنی پیران دیگر چنین اندیشه‌ای
احتمالاً ندارند اما او کجا قبول می‌کند؟ خیلی
سرنه است.

میتیا: می‌دانم. مرد بسیار مرموزی است.
پلگیا: لوبا درست‌ست که باید عروس شود
اما پدرش یک گپ را تکرار میکند: شوهری
به سویی او نیست. جوان پیدا میشود اما نه برای
او. آیا قلب یک مادر چگونه تحمل چنین عذاب
را دارد؟

میتیا: شاید گردی می‌خواهد برای لوبا
از مسکو شوهری پیدا کند!
پلگیا: کی می‌دانه چی در سر این مرد است
مثل یک حیوان وحشی به من خیره میشود
و یک کلمه هم نمی‌گوید. مثل اینکه من مادرش
نباشم. جرات ندارم دهنم را واکنم. همیشه
باید غم دلم را به بیگانگان بگویم تا دل بیچاره‌ام
را تسلی دهم. دیگر هیچ (برمی‌خیزد) میتا،
جوان، شام بیایی!

میتیا: خواهم آمد، مام.
(یاشا داخل میشود)

چهارم

دیگران ویا شا
پلگیا: آوه. یک جوان جذاب دیگر!
یاشا: شام بالا بیابا خانم ها بخوان تودرین
کار استادی، گیتارت را هم بیار.
یاشا: خیلی متشکرم زن کاکا. این مجلس
مرا نهایت خوش خواهد ساخت.
پلگیا: خوب. من دیگر می‌روم. می‌خواهم
بیشتر جرتی بزنم.
میتیا و یاشا: خدا حافظ.

(پلگیا بیرون می‌رود. میتیا روی میز
می‌نشیند و در اندیشه‌های دور و دراز فرو
می‌رود.
یاشا روی تخت می‌نشیند و با گیتار مشغول
میشود.)

پنجم

میتیا و یاشا
یاشا: همه فامیل‌ها اسب سواری رفته

باشد. تنها چیزی که تعجب تو خواهد شد درج است.

بسیار بود به زندگی جور و جفا
اما زهمه عشق ستمکار تراست

(روی اتاق قدم می‌زند) تو اشعار کالتسوف را خوانده‌ای؟ مقابله‌ش می‌ایستد.

یا شا. بلی.

میتیا. او همه این احساس‌ها را به کلی تشریح کرده است.

یا شا. چنانکه هستند شرح کرده.

میتیا. بلی محض چنانکه هستند (دوباره قدم می‌زند) یا شا!

یا شا. چی؟

میتیا. من هم تصنیفی ساخته‌ام.

یا شا. تو؟

میتیا. بلی. من.

یا شا. بگذار آهنگی ساخته آنرا بخوانیم.

میتیا. اینست. (ورقی را به دستش می‌دهد.) من قدری محاسبه دارم که باید انجامشان بدهم شاید گردی آنها را بخواند. (می‌نشیند و به نوشتن آغاز می‌کند.)

(یا شا گیتار را برمی‌دارد و ساختن آهنگی را امتحان میکند. گریشا با اکوردیون وارد می‌شود.)

شمش

دیگران و گریشا

گریشا. احترام عرض می‌کنم، برادران (در حالیکه اکوردیون می‌نوازد. متناسب با نغمه اش می‌رقصد.)

یا شا. نادان! این را برای چه خریدی؟

گریشا. معلوم است برای چه؟ برای اینکه بنوازم. اینطور (می‌نوازد.)

یا شا. موزیک وحشتناکی زدی. می‌گویم دورش بینداز.

گریشا. فکر می‌کنی نمی‌اندازم؟ اگر بخوانم دورش می‌اندازم. پیش من پول چه اهمیت دارد؟

(بادست به جیبش می‌زند) گوش کن. وقتی من مست باشم مستم (اکوردیون را روی زمین می‌اندازد و می‌خواند.)

کوه‌ها بلند، دره‌ها پائین
بلند و پائین، هست دل‌نشین
دختری زیبا دور تر زمین
زیبای دیگر با من هم‌نشین

میتیا (بادست به شانه میتیا می‌زند) هی میتیا. چرا نشسته‌ای؟

میتیا. باید کارم را تمام کنم. (به نوشتن ادامه می‌دهد.)

گریشا. میتیا من مست و خوشحالم.

به خوشحالی من شریک شو (باز همان دوبیتی کوه‌ها ... را می‌خواند.)

میتیا. ادامه بده. خوش باش.

گریشا. و پس از روزهای رخصتی ازدواج ادامه می‌دهد.)

گریشا. میتیا من مست و خوشحالم.

به خوشحالی من شریک شو (باز همان دوبیتی کوه‌ها ... را می‌خواند.)

میتیا. ادامه بده. خوش باش.

گریشا. و پس از روزهای رخصتی ازدواج ادامه می‌دهد.)

گریشا. میتیا من مست و خوشحالم.

به خوشحالی من شریک شو (باز همان دوبیتی کوه‌ها ... را می‌خواند.)

میتیا. ادامه بده. خوش باش.

گریشا. و پس از روزهای رخصتی ازدواج ادامه می‌دهد.)

بودند ... فامیل تو هم. تو چرا نبودی؟

میتیا. آه یا شا. غرق شده‌ام. غرق بحری از غم‌ها.

یا شا. چرا؟ چه چیزی باعث غم تو شده؟

میتیا. اینهمه غم نیست؟ اندیشه‌های گوناگون به ذهنم می‌آید: مردی مثل من چرا به این دنیا می‌آید؟

مادر که مرا به دنیا آورده پیراست و به مراقبت ندارم از اینجا بروم.

گردی کاریج هم مسخره ام می‌کند بایک لقمه نان شب و روز از من کار می‌خواهد. همیشه

نداریم رابه رویم می‌کشد. مثل اینکه گناه من است که ندارم شده ام. مزدم را بالانمی‌برد

گیرم بخوانم جای دیگری بروم ولی مگر بدون واسطه ممکن است؟ راستش را بگویم قصد از اینجا بروم.

یا شا. چرا؟ اگر جای دیگری مثلا پیش از لولیف بروی همه چیز فرق می‌کند. البته

آنها هم دولت‌مندان و دل‌های مسهریانی دارند.

میتیا. نمی‌توانم یا شا. اهانت‌های گردی کاریج را تحمل کرده می‌توانم اما نمی‌توانم

از اینجا بروم. این عزم من است.

یا شا. چه مجبوریست داری چنین گبی بزنی؟

میتیا. دلیل بزرگسی دارم. من بدبختی بزرگی دارم که هیچکس درباره آن چیزی نمی‌داند به احدی نگفتم.

یا شا. به من بگو.

میتیا (دستش را به علامت امتناع تکان می‌دهد) چرا بگویم؟

یا شا. چرا نگویی؟

میتیا. اگر هم بگویم تو کمکی کرده نمی‌توانی.

یا شا. چه می‌دانم؟

میتیا. (به طرف یا شا می‌رود) هیچکس نمی‌تواند کمک کند من اسیر عشق لوبا شده‌ام

یا شا. چه می‌گوئی میتیا؟ چگونه چنین اتفاقی افتاد؟

میتیا. که می‌داند چگونه اتفاق افتاد؟ اما تو خودت می‌دانی.

یا شا. بهتر است این اندیشه را از سرت بیرون کنی. میتیا. نتیجه بی‌ندارد.

میتیا. میدانم، اما نمی‌توانم دلم را عوض کنم.

(بالحنی جدی می‌خواند):

موسوی یکبار عاشق ...

کی توانی عشق را آسان ببری از یاد؟

عاشقم من عاشق دو شیژه بی‌زیبا دوستش دارم.

بیشتر از خویش. پیش از همه دنیا عاقلانم با ستمکاری ز عشقش بازمی‌دارند.

یا شا. و تو باید فراموش کنی میتیا. بین من و آنا ایوانوا هم‌سویه ایم. نه او دولتی دارد نه من. با آنهم کاکایش مخالف ازدواج

داشت. اما تو. توهم برنده نیستی.

اگر بگذاری اندیشه ات در گیر این موضوع

خالی.

میتیا. می‌خواهم بیا موزم به معلومانم چیزی زیاد شود.

گردی. بیاموزی؟ از آموزش چه میدانی؟

بهر است بکوشی یک کرتی نو برایت بخری

گاهی که مهمان داریم و تو بالا می‌آیی باعث خجالت مامی‌شوی. این همه پول را کجا خرج میکنی؟

میتیا. به مادرم می‌فرستم. او پیراست و به کمک احتیاج دارد. کس دیگر ندارد که به او کمک کند.

گردی. مادر: تاول باید قیافه خودت را مثل آدم‌ها بسازی. مادر اینهمه احتیاج ندارد

یقینا اوازمود و فیشن چیزی نمی‌داند. اما می‌داند که چنان یک خوکدانی را پاک کند.

میتیا. من نمی‌توانم راضی شوم که مادرم را محتاج نگاه می‌کنم.

گردی. مؤخر: اگر نمی‌توانی خودت را به قیافه آدم‌ها دریاوری پس همینجا در سوراخت بمان.

وقتی چیزی به دست نداری خیال پلوزن. شعر می‌نویسد! می‌خواهد بیاموزد! می‌خواهد

خود را مثل یک کار خاله دار نشان دهد. احق با این کرتی به بازاریمنت!

یادت باشد چه می‌گویم. (به گریشا) و توهم به پدرت خواهم گفت. پولش رابه صندوق

می‌اندازد و می‌گذارد تو با کرتی روستاییان بگردی.

گریشا. چه عیبی دارد؟ نوعست! از مسکو آمده. به بیست روبل خریداری شده ...

گردی. خیلی می‌فهمی! از آدم احمق مثل تو بیشتر از این چه توقع میتوان داشت؟ پدرت

هم از تو بهتر نیست. احمق! به دنیا آمده اید و احمق از دنیا می‌روید.

گریشا. فیهیم.

گردی. (با هیبت) چه؟

گریشا. هیچ.

گردی. نادان! کمپ زدن را هم یاد نداری

حیف کمپ برای تو، کمپ زدن با آدم‌های نادان مثل زدن لعل بر سنگ است.

همه بدون گردی تارتسوف هشتم

گریشا. به خروس جنگی می‌ماند. اما اگر فکر میکند مارا ترسانده به راه غلطی رفته.

میتیا. (به یا شا) حالا خودت ببین چگونه زندگی دارم. چه روز خوشی!

گریشا. چنین زندگی آدم رابه می‌خواری می‌کشاند.

ولی فکر نکن. فراموش کن. (می‌سراید)

کوه‌ها بلند، دره‌ها پائین

بلند و پائین، هست دل‌نشین

دختری زیبا دور تر زمین

زیبای دیگر با من هم‌نشین

(لوبا، آنا، ماشا و لیزا داخل میشوند)

تا تمام

میتیا. بل‌ها را چک می‌کردم.

گردی. (اشعار کالتسوف و یک بیاض شعر را برمی‌دارد.) و این لاف‌کلات؟

میتیا. برای سر گرمی روزهای تعطیل است. کارم تمام شده بود چندتا شعر کالتسوف را نقل میکردم.

گردی (با لحن تحقیر آمیز). پوز عالی و جیب

نانه‌هایی



از هفت اقلیم

تنظیم و ترجمه: میر حسام الدین پرومند

سی و پنجمین سالگرد جمهوری دموکر اتیک خلق هنگری در آنکشور برگزار شد

کرده است. بیکاری کاملاً مرفوع گردیده و بیمه های اجتماعی بفع هم توده ها فعالیت دارد.

تعلیم کاملاً مجانی بوده و بخطر بی نیاز ساختن مردم و مقابله با پرولم تهیه مسکن سالانه ۸۰ تا ۹۰ هزار مسکن و هایش اعمار میگردد. بهمین منوال کارهای قابل ملاحظه ای نیز در جهت اقتصاد و کلتور انجام پذیرفته در کارهای ساختمانی و اعمار جامعه مترقی زحمتکش هنگری پیوسته از حمایت کشور های برادر سوسیالیستی متداوما برخوردار بوده و کمک های ارزنده و قابل توجهی دریافت داشته اند. به اساس پرنسپ های اترناسیونالیستی شوروی و هنگری و به اساس قرارداد منعقد فیما بین دو کشور در ۱۹۴۸ که در باره مساعدت و همکاری میان شوروی و هنگری امضاء گردیده، در اصل این سند با ارزش سیاسی انعکاس دهنده خواست های کشور مزبور بوده که بطور دستجمعی برامان برای صلح، امنیت و آسایش تمام کتله های بشری مبارزه مینمایند. این پرنسپ دوستی ملل مترقی از بوته آزمایش زمان پیروزمندانه بدر آمده است. سند موافقتنامه جدید همکاری دو کشور شوروی و هنگری که در سال ۱۹۶۷ امضاء گردیده، ریشه این دوستی را عمیق و عمیقتر میسازد. در هنگری فرصت بزرگ برای مشاغل ساختمانی در چوکات کسوپراتیف ها تنظیم شده در اختیار بوده و اتحاد شوروی مجدانه در مدرنیزه ساختن هرچه بیشتر هنگری کوشیده، بخصوص کشتیدن یک خط آهن زیر زمینی در بوداپست فعلاً در دست اجراست. هنگری از اتحاد شوروی نفت مورد نیاز خویش را در یافت میدارد. همچنان اتحاد شوروی هنگری را در کار ساختمان اولین کارخانه

هر دوستی و رفاه آغازی دارد. بهترین فرزندان هنگری پایه پای جوانان رزمنده شوروی، قهرمانی های خویش در مقابله با فاشیزم را بجا گذاشتند. رویا های مردم شوروی و هنگری بخطر تحکیم مناسبات دوستانه با همدیگر، بحقیقت مقرون و منتهی گردید. در واقع این عساکر رزمنده شوروی بود که قلمرو هنگری را از چنگال متعرضین فاشیستی وارهائیدند و مردم هنگری در طرح یکزندگی نوین آغازیده و در راه ساختمان چنین جامعه مترقی و نوین مشکلات و مصایب فراوانی را پشت سر گذاشتند و تا این تاریخ دست سی و نهم دهه از آنروز کار سپری میگردد. بنا هنگری شاهد تغییرات بزرگ اجتماعی و اقتصادی بوده و تحولات شگرف و اساسی آنجا رونما گردیده است. برترییکه در هنگری قدرت مردم استحکام یافت و از اثر آن جامعه از چنگال مناسبات کاپیتالیستی و بقایای فئودالی نجات یافت.

استعمار انسان بوسیله انسان پایان پذیرفت و زندگی مردم از ریشه تغییر یافت. در زمان میان دو جنگ، هنگری در ردیف کشور های کم توسعه یافته بحساب می آمد. عاید ملی در سطح کاملاً پایینی قرار داشت. جنگ جهانی دوم بسان یک فاجعه بزرگ درین کشور اثر نا مطلوبی را بجا گذاشت اما محصولات موجود هنگری به تناسب زمان قبل از جنگ اصلاً قابل مقایسه نیست و در حدود هشت چند ازدیاد یافته. در حال حاضر وسایل هوایی، موتور، ساختن ابزار، دوا سازی و صنعت، هنگری را در قطار کشور های پیشرو قرار داده است. کنون دولت برای مردم سلامتی و عدالت اجتماعی را گزینی

قوای هستوی حمایه و پشتیبانی میکند. برای توسعه دینامیکی کار دستجمعی دو کشور متذکره مثال های بیشمار وجود دارد. بیش از یک سوم حصه صادرات مجموعی هنگری به اساس پیوند های نزدیکی و پروگرام های اقتصادی میان دو کشور مزبور، به اتحاد شوروی میرود. محصولات کسوپراتیفی بطور ثابت در حال رشد یابی است و یک پروگرام مستدام در زمینه محصولات کسوپراتیفی میان شوروی و جمهوری خلق هنگری برای فاصله زمانی (۱۹۹۰) امضاء گردیده است که هدف عمده همانا توسعه بیشتر امور اقتصادی و معسود محصولات اجتماعی است. دوستی میان شوروی و هنگری در برگیرنده تمام ساحات زندگی ایشانست. جهان میباید.



بکتن از غواصان در صدد پیدا کردن مرجان های بحری

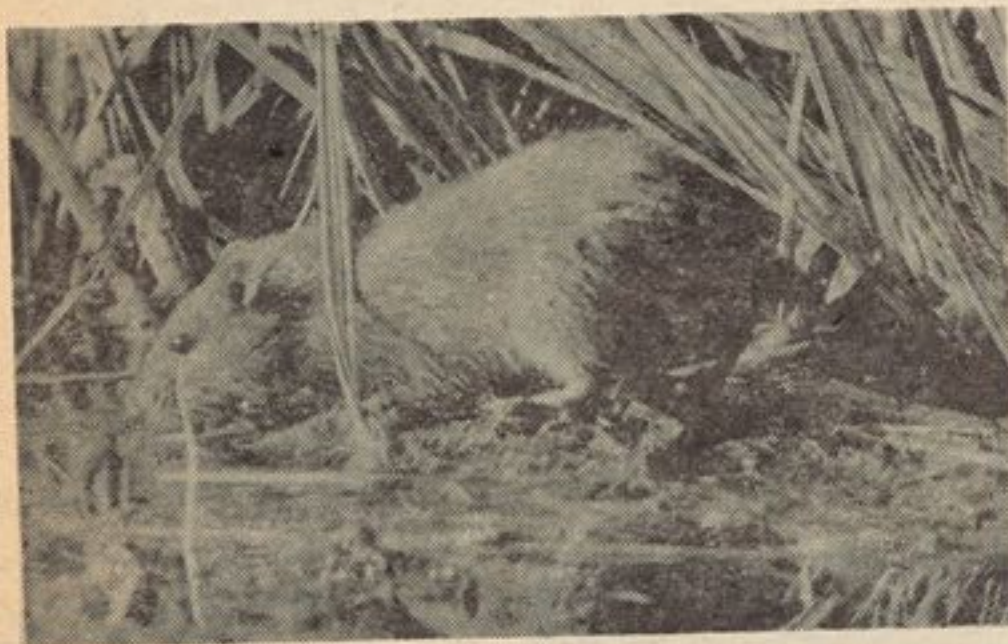
کشف مرجان های گران بها از اعماق شش هزار متری بحر اقیانوس آرام

که تما شا گر لظه های طو یل بسوی آن خیره میشد. بعضاً در بسی ملل گیتی حتی مردان در ازمنه های قدیم خویش را با مرجان می آراستند بعضاً شبکای ها بی صورت می گرفت و مرجان اشکال گوناگون سی بغود می گرفت و صنعتگران از مرجان آلات تزئینی و آرا پشی خویش میساختند بعضاً به اشکال گل ها نیز مجسمه ها بی از مرجان ساخته میشد که جا پانی ها درین قسمت پیشقدم بود و بطول (۳۱) متری متر چنین مجسمه ها بسی میساختند. گر چه معولا مرجان ها سرخ است ولی مرجان های مکتوفه اعصار قدیم بعضاً سرخ تیره و سفید نیز بوده اند. گر چه سنگ مرجان طوریکه گفته آمدیم ریشه هزار ساله دارد و هزاران سال قبل برای مقاصد مختلف بکار گرفته میشد با این و صف

درازمنه های قدیم موارد استعمال مرجان زیاد محدود بوده و چندان جنبه تزیینی و آرایشی نداشت. معمولاً روی عقاید مختص به مردمان اعصار قدیم مادر کلان ها مرجان هارادر اثنای تعمید نوادگان شان اهداء میکردند و آنرا تبرک میشمردند ولی با گذشت زمان اهمیت مرجان بیشتر گردیده و مرجان راهتی را در دریای زمان بخصوص بمنظور آرایش باز کرد و سرورکار زنان با این سنگ فزونی گرفت و رفته رفته تدریجاً مرجان گرانبها تر از گذشته گردید. غواصان بعضاً از اعماق دریا ها و ابحار پارچه های مرجان را که بعضاً ارزشی بالاتر از (۵۰۰۰۰) مارک را میداشت، بیرون می آوردند. مرجان ها اینجا دارای رنگی سرخ بسان خون میبود و بعد از زیا بود

عمما ست که از اعماق (۳۰-۳۰۰) متری
بدست می آید. حتی در شش هزار متر
عمق مرجان یافت شده است. مرجان
های مذکور مدتی زنده بود که سپس
عرصه برای ایشان تنگ و مجال زنده گی

موش های صحرائی انتقال
دهنده طاعون و بسی مریض های
خطرناکتر از آن



موش های صحرایی موجودات زیاد مسفر خوانده شده اند.

های صحرا بی چنان قرا ریک را پو ر
مونسک سالانه و سایل و مواد غذایی به
قیمت (۴۳) میلیاردها ریال را از بین میبرند
و هرگاه این موجودات مضر و چود
نمیداشت و پاره از مواد غذایی را نمی
بلعیدند بدون شک یک قسمت از چنان
سوم اصلا پرو بلم کمبود مواد غذایی برایشان
دیگر مطرح نمیشود. یک تروپ از آنانیکه
روی زبان های موش های صحرا بی و
طریق جلوگیری از زیان های ایمن
حیوانات مو سوم به تروپ «بساو پا لو»
کار مینمایند و وظیفه شانرا از جمله
نمستگیری موش ها نیز تشکیل میدهند
مدعی اند که در قدم اول این موش ها
قابل شکار نبوده و تله های مخصوص
اصلا کاری را از پیش برده نمیتواند ازینرو
به کمک شان زده تن زهر مو فوق گردیدند



وقتی در جایی غله و حبوبات باشد سیلی ازین بوش های صحرا یی بموی انار ها راه میکنند .

لاکت ها ، حلقه ها و لوازم آرايشی مرجان با زار خو بی پیدا و مد روز گر دید ه است . در بعضی از جوا مع در شصت سال اخیر مر جان را بیشتر بشکل اشیای آرايشی چون گویواره ، لاکت و غیره در می آورند . مر جان در عهد باستان نیز مورد پند و واقع شده بود ، يك تحقیق بتازگی نشان داد که مصری های قدیم بمقصد محافظت مرده ها ایشان اذگزنند مر جان را در قبر با مرده یکجا دفن مینمودند . از طرفی این زنان هسپانوی ها بودند که در قرون وسطی آرايشی بوسیله مر جان را در میان همدیگر را بچ می ختند و زنان متحول و ثروتمند ثواب ها بی را که مملو از مروارید و مرجان های سرخ قشنگ میبود بگرفتن می آویختند ، تقریباً در سراسر اروپا نیز مر جان قدامت داشته و موارد متعددی استعمال داشته بعضاً تاج ها و گل های سرخ نیز برای امپراتور ان ساخته میشد . بعضاً درمویل ها و فریسنجر ها بی از خاتم کاری مر جان نیز برای شنگ ساخته ازار متذکره بکار گرفته میشد . تقریباً قسمت اعظم مر جان در حال حاضر از مر جان های حیوانی که در بحر زیست دارند بدست می آید معذک آنسانیکه وظیفه دریافت مرجان ها را تضمین کند ، ناگزیرند تا اعماق چند صد متری ببحار در جستجوی مر جان شوند و مرجان های خالص و قیمتی از دیوار ها و حصص عینه واز نزدیک دیوار های سخره های عمیق بحر بدست آورند . در سواحل برزی (ساردین) حسی در اعماق بیش از هزار متر ثوابان مجبور اند ، بشتابند . سواصان ملیس با لباس ها و مجهز با سامان آلات مخصوصی بوده و با چال های خویش در سطح اعماق بحر خیزیده به مرجان ها بدست پیدا میکنند . اینهم مر جان های بدست آمده همه قابل استفاده نیست چه بعضاً بیفایده گردیده و باین رفته اند بعضاً شاخه های آن بکسگی های دارد که میرسانند بمل استفاده قیمت . با این وصف حتی رجه های گویک مر جان بدست آمده بجهاز ما بک خرید و فروش میگردند . در حال حاضر در مقابل سواحل هسپانیه ، یونان و ترکیه باوصف و فور مرجان ببحار آتجا ، بیرون آوردن مر جان بنوعست معذک در صورت لزوم و نیاز به جان ، مرجان مورد نیاز کشور های متذکره جاپان ، مالیزیا و جزایر کارائی وارد مگردند و این بخاطر است که مر جان بی موجوده بیبوده تلف مگردند آنکه جان ها واقعاً چه اند برای طبیعت ناسان و کاشنگران طبیعت مدتی زیانی واضح نبود ، عده آرايبات بعضاً آرا حیوان می پنداشتند . تا لاخره در قرن ۱۸ موقی گردیدند که جان را بدستی بشتا سندن مر جان انواع متعددی دارند که بعضاً بخواطر کیب رنگ و مواد خاص خود شگفت نیز مینمایند . مر جان ها بیکه زیاده مورد استعمال آرايش زنسان قرار مگردند نام (مر جان های نجسه)

زنان بیشتر بدان توجه داشته و حلقه ها و زنجیر ها یکک برای گردن زنان بطور لطیف ساخته میشد بعضا هر کدام آن پنجصد شکل حلقه گون کوچک مدور شکل دیگر در متن خود میداشت که بنا ت خوشی از آثار عجیب بشمار می آمد ، بعضا مرکبات داخل مرجان ها از مینا های رنگی ساخته میشد . در آسیا در بعضی از آثار از فیروزه نیز در پهلوی مرجان در آثار تزئینی و آرایشی استفاده بعمل می آمد . شاخه های درخت مرجان بر شاخه های طلا با ارزش بود و برای رقص های دونفری در دوران رنسانس مورد استعمال داشت . در ساختن بعضی از انواع آرایش زنان آرد یا یی در پهلوی استفاده از مروارید و سایر فلزات نجیبه و بعضا مرجان نیز بکار گرفته میشد ، مخصوصا از اختلاط مرجان ، فلزات نجیبه و مروارید و یک سنگ قیمتی دیگر بنام «ایران» آلات تزئینی گرانبای میساختند که نمونه از همچو آثار اخیرا بدست پادشاهان فرانسه ، در جنگونگی پیدایش مرجان ها با ید گفت که مرجان ها نه تنها حیوانات بحری اند ، بلکه نباتات سنگی نیز اند . بطوریکه تا زه ترین تحقیقات مرجان های حیوانی فقط و فقط در آب های شفاف و پاک میتوانند زندگانی کنند و بس . (زابین) یکد ختر سازنده ساله برای مسابقات نودیک مجلس رقص با مادرش به فراغ پر داخت تا بسایش یک لاکت مرجان تهیه ببیند زیرا لباس های مخصوص رقص با لک نیز نداد که دیده بود . مادرش بناچار حلقه مرجان سوفیا خاله اش را ، بد خترش داد ، لاکن درین روز ها «زابین» لاکت مرجان را برای جوهر فروشی برد . مرد مذکور بلافاصله (۱۵۰۰۰) مارک در عوض همان لاکت مرجان قیمت گذارد . زابین کنون بخاطر این لاکت که خاله اش آخر الامر آنرا برای او عنایت تحفه تقدیم کرد بیحد بر خود می بالد . گزارش ها واضح میسازد که خاله صفا در چهار دهه اخیر



سه تن از کما و گران بحری که وظیفه پیدا کردن مر جان را بعهده داشتند .

هنر و مردم

شهباز

دبرتولت برشت درې ټوټې شعرونه

د هغو له پاړه چې زده کړه کوي وخت
 را رسيد لي دي
 هيڅکله وخت نه دي تير شوي
 البې زده کړه
 داسې نه ده سخته يې کړه
 پام چې زړه تورن نه شي
 . . .

او شپيته گلنه سپر په زده کړه
 او د کور ميرمن زده کړه
 ته بايد رهبري تر لاسه کړي
 او در په دره ، لوڅه ، بر پناه دښوونځي
 او لو ست هڅه و کړه
 اي چې پخني دي وژني ، يو څه زده
 کړه .

اي و بڼه ، کتاب را واخله ، داهم
 وسله ده .

ته بايد رهبري تر لاسه کړي
 او گرا نه په يو پښتنه مه شر ميره
 چاته وخت مه ورکوه چې خپلې خبرې
 په زور در با ټاڼي و مني

هغه څه چې دي پخپله نه دي زده کړي
 ته په هغه نه يو هيري
 دزده کړې پيسې ته ورکوي
 په هر گټه با ندي پسي گوته
 کيږده

او وپوښته داد څه له پاره
 ته بايد رهبري تر لاسه کړي .
 (۳) (لو گي)
 (دژوند له انځور څخه)
 دسيند پر غاړه
 ترو نو لاندې ، يو کور گي دي
 دمو ري نه يې لو گي خيژي
 که لو گي نه واي پورته شوي
 خومره به غم لري ښکاريد .
 هغه سيند موني او هغه کور .

. . .

څنگران
 دلته زاپه څنگرانو دريدل
 اوبې پاڼه سيند ته يې وکتل
 وي ويل : ډير وخت نه دي پاتي
 مو ډ دبا د خنډې لمر يو
 موډ د کور پر غاړه ولاړ يو
 هوا څنگرو وښتيا ويل
 هغوی مړه شول
 او هلته چې هغوی و لاړوو
 اوس (برشت) و لاړ دي
 او دې پاڼه سيند قلدا ده کوي.

(۱) (د نړۍ اوتيا)
 وايي چې شتمن يې نو و خوره ، وڅښه
 او ښاد او سه خو زه څنگه خو را لکولای
 شم ؟
 څکه زه يو هيرم چې .
 دغه خواږه ديوه وږي له لاسه نښتول
 ډير لو مړني شيان



برتولت برشت بنياد گذار تياعر تجرب به گراي حماسي

بر تولايت برشت په کال ۱۸۹۸ کسې
 دا گمبورگ په ښار کې وز يږيد .

په ۱۹۱۶ کال کې دطې په زده کړه
 بوخت شو خو دو کاله وروسته پسې
 پوهنځي پرېښود او جېبې ته ولاړ . کله
 چې له جگړې څخه بېرته را ستون شو
 خپل هنري ژوندني پيل کړ . دبرشت لومړنۍ
 درام په کال ۱۹۲۲ او وروستۍ پيسې په
 کال ۱۹۵۰ کې وښودل شو . برشت
 په ۱۹۳۳ کال کې دنازي فاشيستا نو د
 کلکي څارنې او ارتجاعې تعقيب له امله
 وتښتيد او په اروپا اودامريکا په متحده
 ايالاتو کې يې دثرا موټو ليکلو او ښوولو
 دوام ورکړ . برشت دامريکا په متحده
 ايالاتو کې دعوامو دمجلس ديوې څانگې
 کميټې له خوا وروغوښتل شو خودې له
 امريکا څخه ووت او اروپا ته ستون شو
 برشت له ۱۹۴۸ کال څخه وروسته تر
 مړه پورې (۱۹۵۶) په ختيځ برلين کې
 استوگن و .

برشت زموږ دپيري ستر هنرمند و دی
 انسانى هيلو او دخلکو خدمت ته متعهد
 او رسالت لرونکى شاعر او ليکوال و . له
 هغه څايه چې برشت د هنر او ادبيا تو
 دنړۍ مينه والو ته يو نا پيژندلى شخصيت
 نه دی ، دده په هکله داوږدو خبرو پر ځاى
 د لاندې دوو کرښو يا دو نه پس يو او :
 برشت زموږ ډد دوران - هغه دودران
 چې متعهد هنر تر ټولو لوړ او انسانى هنر
 بلل کيږي - ډير ستر هنرمند وو . دده په
 ويل چې يوازي دا کافي نه ده چې خلک
 موټر مېرمنې وروسته «ښه» و ښو لي ،
 بلکه بايد يسوه ښه نړۍ نورو ته په
 ميرا ت پر يړنو .

داهم دبرشت درې ټوټې شعرونه :

«گل»

سوره همیشگی زنان نقاش

تهیه از: م. روحانی

است. با این همه، اگر ما نگاهی به کنار نقاشان زن بینیم، بی تردید آنان را درگیر با گل می بینیم. گل چیزی است که به زن نزدیک است، با او همسایه است، بدین ترتیب تکرار «گل» در آثار زنان نقاش غیر طبیعی نیست «گل» در کنار گل است یا گل در کنار «گل» است !! ...

ناگفته نماند که «گل» در آثار نقاشان زن، گلی نیست که در حالت طبیعی آنرا می بینیم، بیشتر زنان از گل به عنوان یک نمود واقعی سود نمی گیرند، بلکه از فورم های آن در جهت کمبو زبسیون های نقاشی خود استفاده می کنند. در نتیجه گل های این گروه از نقاشان، از طبیعت جدا می شود و افتاء کننده ذهنیتی می شود که تنها در بند ارائه زیبایی

هم غیر طبیعی نیست و حتی نباید بهره گیری ازین نمود را تقلید و تکراری در آثار زنان نقاش به حساب آورد.

مسئله ای که با عظمی شود زنان از گل بهره گیرند، گاه اتفاق می افتد که در نقاشی زنان گل هستی خود را از دست می دهد و بسه نمودی تر نبی بدل می شود. این نکته نیز

زنان و دختران نقاش، بیشتر به اشیا و نمود های خانگی عشق می ورزند. این حقیقت را بیشتر نقاشی های زنان بازگسومی کنند. در نقاشی های زنان، آنچه بیشتر از هر چیز دیگر می بینیم، گل و گلدان یا اشیایی است که در چهار چوب خانه هواره بان رو برو هستند. شاید یکی از عوامل این توجه بیش از اندازه بدان خاطر باشد که زنان بیش از مردان در خانه هستند و آنچه را که آنان می بینند، مردان کمتر می بینند.

گل نمودی است که هر زن نقاش آنرا در نقاشی هایش نمایانده. «گل» مثل مقصودی پیوسته در آثار نقاشان زن تکرار شده است. زیبایی است که حضورش در خانه چشم را خسته نمی سازد و بابه نوعی چشم را نوازش می کند. هنگامی که انسان در یافت که «گل» همیشه در طبیعت زندگی می کند، می تواند با او، در اتاق او ... زندگی کند، و از زندگی لذت ببرد. از سوی دیگر «گل» در مراسم شادی و یا سوگ (غم) نیز جای مخصوصی به خود دارد. در نتیجه با آنکه ورود گل را نقاش زنان به فال نیک میگیرند و رفیق خوب ایشان در خانه ها گل است. درعین حال نمی توان به نقش گل در آداب و رسوم این روزگار بی توجه بود. بهره گیری زنان از گل با توجه به تکانی که گفته شد، چندان





یوسته بگلشته

هیله

از قار یخ باید آموخت

انگلیس هادر افغانستان و در مقابل افغانستان در مرحله اول از سیاست دفاعی و لابی انگلی استفاده نمودند چنانچه می دانیم انگلیس ها در مبارزات استعماری خود در زمانیکه هندوستان را هنوز اشغال نکرده بودند و هم چنان در جریان اشغال هندوستان یک رقیب دیگر هم داشتند و آن رقیب فرانسه بود. در هندوستان با حیل ویرنگ های گوناگون و توطئه ها و دسیسه ها و هکذا با تلمیع و رشوه دادن به راجا ها و فئودالان هندی امتیاز اینکه فرانسه پدست آورده بود از دستش خارج ساخته شد و بالاخره انگلیس در مسابقه اشغال و به تصرف آوردن هندوستان یک ناز میدان گردید و هند را تصاحب نمود.

همینطور هم انگلیس برای اینکه دولت افغانستان را توسط دیگر همسایگانش ضعیف سازد و هکذا نگذارد که همان رقیب قدیمی اش از راه کشور های همسایه ی افغانستان بر گنج هندوستان دست یابد به یک سلسله فعالیت هادست بازید. در این فعالیت ها به درجه اول انگلیس می دید که دولت قاجاری ایران با فرانسه رابطه دیار مائیک دارد و می ترسید که فرانسه از راه ایران و به همکاری افغانها به فعالیت های ضد انگلیسی دست خواهد زد لذا فوراً تمایز گان خود را که در دربار قاجاری ایران بودند مامور ساخت تا دست فرانسه را از ایران کوتاه سازد و مخالفت های دولتمن افغانستان و ایران را وسعت بخشد. درین وقت تو نفر انگلیس ماهر «جان مالکم و پارونت جونز» در دربار قاجاری ایران به تکاپو افتادند و بعد از چندین علاوه از آنکه موفق شدند رابطه ی سیاسی ایران و فرانسه را قطع نمایند معاهده ی قبلی بین ایران و فرانسه را که بنام جنرال گاردان یاد می شد لغو سازند. انگلیس ها این موفقیت را در بدل وعده ها و تلمیع هائی چندی بدست آوردند و آن اینکه انگلیس ها نه میلیون رویه به خزانه دولت قاجاری بخشیدند.

و دو دانه الماس به قیمت دو صد و پنجاه هزار رویه به فتح علی شاه قاجار بخشیدند و سی هزار میل شنگ و دو توپخانه را هم جهت تقویتی نظامی ایران لطف ؟! کردند هکذا دولت قاجاری در بدل این همه الطاف انگلیس به انگلیس تعهد سپرد که عبور هر نوع سپاه اروپائی را از خاک خود بطرف هندوستان جدا مانع شود و همچنان پذیرفت که سی نفر نادران حربی انگلیس را در سپاه خود بجهت مشاور پذیرد ازین تعهدات بی شرمانه تر اینکه انگلیس ها قبلاً و از به اصطلاح کسبه ی خلیفه ولایت خراسان افغانستان را به قاجار پیش کش و بخشش نموده بودند و دولت آتوقت ایران هم تعهد سپرده بود که در زمانیکه شاه زمان پادشاه آتوقت افغانستان بخوار پذیرد و متوجه هندوستان بسازد دولت قاجار با ساز و برگ نظامی قدیم شده از جانب انگلیس و سایر ادوات نظامی دست داشته از پشت سر بر افغانستان حمله نماید. انگلیس ها به این ها هم بسنده نشده و بنا دستگاه وسیع جاسوسی خود علاوه از ایجاد نفوذ دسته های آدم کش را ایجاد و برای ترور شاه افغانستان نقشه چیده بودند تا به این صورت بتوانند دولت افغانستان را منهدم سازند. ایران قاجاری اولین خدمت خود را برای انگلیس با تحریک و تقویتشیزاده محمود باغی انجام داد یعنی وی را مجهز به اسلحه و تر کرده به افغانستان سوق نمود.

با تلمیع باید گفت که این پلان شوم انگلیس مانند همه پلان های استعماری و تجاوز گرانه اش مشعر واقع شد. دولت قاجاری موفق شد که شاه محمود را بقدرت رسانند. شاه زمان را (که در سلسله ی سلوژائی ها از همه بیشتر در صدد وحدت و حفظ افغانستان بود) از دودش کور سازد و با نتیجه راه نفوذ پرادوان محمود زائی (وزیر فتح خان و غیره) را بدربار و قدرت باز کند و بالاخر دولت مرکزی افغانستان را تارو مار و لاف و خانه جنگی و جنم های بر سر تصاحب قدرت را بشدت نامن زند. و بد بخانه تر اینکه ولایت خراسان

سان هم که قبلاً به دولت قاجاری ایران بخشش ؟! داده شده بود توسط آن دولت اشغال شد.

در هر حله ی دوم انگلیس ها با استفاده از موفقیت های خود، طرح تجزیه کامل افغانستان را ریخت و این نقشه هم موثرانه تطبیق گردید. یعنی بعد از آنکه نسبت پلان ها و فعالیت های جاسوسی انگلیس در کشور ما ما اتفاق و برادر کشی وسیعاً آغاز گردید یک تعداد از سر زمین های امپراطوری افغانستان مانند دیره جات، بنو، پشاور و بالاخره ایالت کشمیر از بیکر وطن جدا گردید و انگلیس این همه آفتابرا که بر سر کشور ما آورد سبب خو شبختی و پیشرفت انگلیس قلمداد کرد چنانچه «جان کی» درین مورد می نویسد: «بی اتفاقی ها و خانه جنگی های که باعث

انهدام افغانستان گردید سلامتی دولت انگلیس را سبب شده انگلیس که قدم بقدم در راه تجزیه و تصرف افغانستان پیش می رفت که حتی صدر اعظم وقت انگلیس گفت که دست کشیدن از افغانستان از دست دادن منافع علیای دولت انگلیس می باشد و هکذا این شخص به پارلمان انگلیس پیشنهاد نمود تا در افغانستان بصورت جدی مداخله آغاز شود. زعمای انگلستان عتیده داشتند که اشغال افغانستان علاوه از آنکه طبعی معارضی است باعث جلو گیری از نفوذ دولت روسیه ی تزاری و پیشرفت آن بطرف هندوستان خواهد شد. چنانچه گورنر جنرال انگلیس هذگفت

که ما باید تا توان داریم بکوشیم تا نفوذ هیچ کشور خارجی دیگر در افغانستان راه پیدا نکند و هم چنان باید افغانستان را تا آن حد ضعیف سازیم که نتواند با دشمنان ما که خیال تصرف هندوستان را دارند کمک کند یعنی باید افغانستان را مانند سدی مقابل دشمنان در دست داشته باشیم. باید دانست که دولت انگلیس در آن وقت بزرگترین قدرت روی زمین بود و در خاور و باختر جهان ۴۵۰ میلیون نفوس انسانی را تحت حکمرانی خود داشت و اقتصاد و تخنیک و ارتوی فوق العاده پیشرفته داشت. این دولت استعماری با همین امتیازات فوق العاده بر کشور ما که در آن وقت کشوری بود اتفاق زده و عقب مانده و هکذا درباریان مرتجع جهت تصاحب تاج و تخت آلمی در تحت قیادت انگلیس این خود مصروف زد و خورد و توطئه بودند. این وضع شرایط را برای نفوذ و پیشرفت انگلیس فوق العاده مساعد می ساخت چنانچه بطوریکه بعداً خواهیم دید امرای مرتجع و وطن فروش افغانستان مانند شاه شجاع، امیر بعلوب، دربارچین امیر دوست محمد و غیره همه و همه تنها در صدد و فکر آن بودند که چطور میتوانند حکمرای افغانستان باشند آلمی حکمرانی که همه عنان قدرت شان بدست بیگانه یعنی دولت متجاوز، استیلا گر و استعماری انگلیس. البته این همه رویداد هاست که چگونگی آنرا و هم چنان درس های آموزنده آنرا در شماره های بعدی بر رسی خواهیم کرد.

حوانان و موسیقی



امروز و دنیای ماشینی با آن سر و صدای که از خود تسلیه میکند خواه ناخواه بر اعصاب انسان تاء لیر میگذارد. در ممالک پیشرفته که تکنالوژی انکشاف زیادی نموده است و نسبت به سایر کشور ها سر و صدای ماشین زیاد است به همان پیمانه خستگی های روحی و دماغی نیز وجود دارد و به هر اندازه که این سر و صدای های ماشین زیاد باشد به همان اندازه خستگی ها نیز بیشتر میگردد.

برای جلو گیری از این ناراحتی و رفع خستگی ها راه های گوناگونی وجود دارد که از جمله میتوان یکی هم موسیقی را نام برد.

موسیقی از جمله عوامل مؤثر و خیلی مفید و ارزنده است که میتواند تا اندازه زیادی باعث دفع خستگی های روحی و دماغی گردد. صرف نظر از اینکه این موسیقی چه شکل و محتوای دارد برای علاقمندان آن و کمال توجه تشنه موسیقی اند و بعد از فعالیت زیاد و شنیدن سر و صدای ماشین نیاز فراوان به موسیقی و شنیدن آن دارند. زیرا موسیقی همانطوریکه گفته اند غذای روح شمرده میشود، و قنیکه روح خسته گردد یگانه درمان آن موسیقی است. از همین

رو در تمام جهان امروز توجه زیادی بعمل می آید تا موسیقی را انکشاف دهند و هر چه بیشتر بر کیفیت آن بیافزایند زیرا در این اواخر بعضی از گروپ ها موسیقی را بشکلی درآورده اند بعوض اینکه با عت تسکین عصاب و رفع خستگی گردد بیشتر باعث ناراحتی روان انسان میگردد. اما بکعبه

اندیشه های جوانان



محمد سلیم (رحیمزاده)

سیر تاریخ نشان میدهد که جوامع همیشه در حال تکامل بوده و روز بروز این تکامل چشم گیر تر و گسترده تر میگردد. پس بر جوانان ما ست که با سیر تکامل تاریخ پیش بروند و جامعه خویش را انطوریکه لازم و توقع است پیش ببرند. ممکن است گاهی در مقابل جوانان ما و این سیر بعضی موانع ایجاد گردند ولی با عزم متین و راسخ میتوان به موفقیت ها رسید...



محمد عظیم (رحیمی)

.. دیگر دوران رکود و انجماد سپری شده است، امروز جامعه ما به جوانان رزمنده و هدفمند از هر وقت دیگر نیاز دارد، و مخصوصاً در شرایط حاضر که جامعه مادر مرحله حساسی از تاریخ خویش قرار دارد بیشتر این خدمت گذاری و ایثار محسوس تر است...

این خواست زمان است که پابهای آن پیش برویم و خود را به کاروان زندگی که نایم در حال تکامل است برسانیم. این خواست و آزادی هر انسان و بخصوص هر جوان است. جوانیکه درست می اندیشید و معقول فکر میکند راه رسیدن به این زندگی را می یابد و در یافتن آن اشتباه نمیکند، مشروط بر اینکه معقول بیندیشد و اراده و پشتکار داشته باشد. زیرا با این شرط است که میتوان به زندگی ایده آل رسید. در این جای شکی نیست که ما در شروع از زندگی قرار داریم و هنوز راه در رازی باقی است تا آن را طی کنیم ولی طی کردن این راه همانطوریکه قبلاً تذکر دادیم اراده و پشتکار می خواهد و مستلزم تلاش پیگیر و دوامدار است. جوان و یا جوانانیکه متصف به این صفات اند به یقین در زندگی موفق و خوشبخت اند و آینده بر روی آنان لبخند می زند.

گفتیم اراده و پشتکار، پلی این یگانه عاملی است که ما را در زندگی موفق میسازد. پس برای اینکه این صفت را در خود پرورش دهیم چه باید بکنیم؟ ساده ترین راه اینست که کار امروز را بفراوان بکولیم. زیرا اگر کار یکبار باید امروز انجام داده شود برای فردا گذاشته شود، پس کار فردا را چه وقت انجام دهیم، به همین ترتیب گذاشتن و واگذاری کار ها یک روز به روز دیگر باعث تراکم کار ها در زندگی میشود و این امر سبب میگردد که انسان از کار خسته گردد

کار امروز را بفراوان نباید موی کول کرد

ویگانه علت خستگی هم همین گذاشتن کار امروز به فردا و از فردا به پس فردا و به همین ترتیب به روز های بعد است. در جوامع پیشرفته این معاله زیاد در خور اهمیت است و از همین سبب است که آنان به پیشرفت های زیادی نایل آمده اند زیرا وظایف و کارهای سپرده شده را در وقت و زمان معین آن انجام داده اند. امروز که مادر شرایط خاص زندگی قرار داریم، وقت شناسی و کار هارا مطابق پروگرام بر سر رساندن از وظایف اصلی، جوانان شمرده میشود زیرا با این عمل است که میتوان خود را به کاروان زندگی که داریم در حرکت است برسانیم، و در غیر آن اگر روزگار را به بی هدفی سپری کنیم هرگز نمیتوانیم به زندگی ایده آل و آرام و مسعود برسیم چه رسد به اینکه با کارون تمدن هم گام شویم.

پس ای جوانان! بیایید دست بدست هم داده در راه آبادی کشور و آرامی مردم خویش مصدر خدمات گردیم که جامعه ما از ما انتظار دارد. و این مامول و خواست زیاد مشکل نیست مشروط بر اینکه هدف معین داشته و کار و وظایف سپرده شده را به کمال امانت داری و ایمان داری به انجام برسانیم.

دارند و صرف برای رفع خستگی یکی از آلات موسیقی را فرامیگیرند و به آن آشنایی حاصل میکنند.

امروز جوانان ما نیز مانند سایر جوانان کشور های دیگر در پهلوی دیگر کار ها و رشته های اختصاصی خویش به موسیقی علاقه میگیرند و یکی از وسایل موسیقی را فرامیگیرند و با آن آشنایی حاصل میکنند که این امر در مواقع خستگی و رفع آن خیلی ها موثر است. زیرا نواختن یکی از این آلات موسیقی باعث میشود که هم خود نوازنده رفع خستگی کند و هم شنونده از آن محفوظ گردد. پس چه خوب است که همه جوانان ما در پهلوی مشاغل خویش به موسیقی و یکی از آلات آن آشنایی داشته باشند تا از یکطرف باعث رفع خستگی های ناشی از کار و فعالیت جسمی و دماغی آنان گردد و از جانبی باعث خوشی و سلامت تیری دیگران گردد.

زن امروز و کارهای خلاق

گذشته، به کیهان سفر نموده و خلاصه نوش بدوش مرد وظایف اجتماعی خویش را بصورت عالی انجام میدهد. در پهلوی این وظایف زن بزرگترین وظیفه خود را که عبارت از وظیفه مقدس مادری است فراموش

چنین نظر دارند که همین موسیقی هم در ذات خود برای علاقمندان آن خالی از دلچسپی نیست. بهر حال موسیقی این است که در دنیای ماشینی امروز و برای رفع خستگی های جسمی و روحی که ناشی از تمدن امروز است موسیقی بهترین داروی آن شمرده میشود. خوشبختانه امروز جوانان اکثر از کشور ها نظر به شوق و استعداد که دارند یکی از آلات موسیقی را یاد و به آن آشنایی حاصل میکنند. البته این به معنی آن نیست که این عده جوانان این وسایل موسیقی را به بهترین شکل آن می نوازند و در کار خویش استناد و مهارت دارند. خیر، آنانیکه واقعا موسیقی را رشته اختصاصی خویش قرار دادند از این امر مستثنی اند زیرا این عده از این راهان می خورند و این رشته را، رشته اختصاصی خویش قرار داده اند ولی منظور ما از آن عده جوانانی است که به موسیقی علاقه

در آن روز گاری که شرایط زندگی با نابرابری های خود بیداد میکرد و تبعیض و نا برابری رواج فراوان داشت زن که نیمی از اجتماع ما را تشکیل میدهد در بدترین شرایط زندگی و حیات اجتماعی قرار داشت



نکرده و بهتر و بیشتر از گذشته متوجه تربیه و پرورش اطفال خویش است و آن را به بهترین وجه پیش میرد.

امروز زن، مانند مرد در تمام شئون حیات اجتماعی کار میکند، عرق می ریزد و مشکل ترین و حساس ترین کار ها را پیش می برد در مقابل ترین ماشین ها کار میکند و از پس آن به بهترین شکل بر می آید.

جامعه ما امروز به زنانی احتیاج دارد که بر علاوه وظیفه مقدس مادری وظایف اجتماعی خویش را به نحو احسن انجام دهد، خوشبختانه بقیه در صفحه ۴۹

این بعضی و نا برابری زاده شرایط آن روز گار بود که به زن موقع نمیداد از چار دیواری خانه اش پا بیرون بگذارد و در کار های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی سهم و نقشی داشته باشد. زن آن وقت وظیفه داشت که صرف طفل بدنیآ بیاورد، پرورش و بزرگش کند، پخت و پز نماید، جار و پ کند اما امروز دیگر زن از این حصار بیرون شده، از خود حقوق و وجایی دارد که باید به آن احترام کرد و قبولش داشت.

زن امروز، از چار دیواری منزلت پسای بیرون گذاشته بدنیای امروزی قدم

شکار و سایر وسایل دست داشته طبیعی مثل تهیه نموده و امرار حیات می نمایند.

باز هم زن یا مادر در کنار مرد به چند جهت می پردازد همراه با مرد زمین را تخم می زند، قلبه و عاله میکند و در و خر می نماید. مگر با وجود تمام این مسؤولیت ها رسالت مادر بودن و زن بودن را فراموش نمی کند پیوسته در فکر آن است تا برای اطالتش مادر مهربان و برای خانه و فامیلش کدبانوی خوب و برای شوهرش زن با وفا و عزیز باشد.

به ادامه این مرحله وقتی وابستگی ها وسیع می شود و از خانواده که هسته جهان بشریت را تشکیل میدهد قبایل طوایف و ملت ها بوجود می آید.

زندگی و عشق و محبت به زن گیمست که ساحه خانواده بزرگ و بزرگتر شده، خویشاوندی و بوجود می آید بعد از ارتباطات و وابستگی سبب می شود که طایفه ها و یا طوایف بوجود آید و برای اینکه امور این طوایف و یا به عبارت دیگر عمل و نظر آنها بدرستی وفق نماید و در اجرای امور طوایف و یا ادار آنها بی نظمی رخ ندهد شخصی را به سمت رئیس طایفه تعیین نمودند که البته شکل تکامل یافته ریاست فامیل و یا خانواده را داشت شخص موصوف بر علاوه اینکه مسؤول اداره فامیل و طایفه اش بود نقش مدافع را در برابر طوایف دیگر نیز به عهده داشت همچنان بایک مرور کوتاه به وضاحت دیده می شود که زن در همه مراحل زندگی به حیث شخصی مسؤول خانواده در پهلوی مرد در خدمت آنها بوده و در طول تاریخ نقشش را در امور تولید فراوانی نکرده در همه کارهای تولیدی سهم فعال داشته گاهی در پای ماشین های غول پیگر قرار گرفته و زمانی در پشت دستگاه های بافندگی دست و ناخن ساتیده است.

بالاخره زن رئیس بلا منازع خانواده بوده و وظایف که به او سپرده شده عبارت از مواظبت مسکن، تقویت کانون خانواده، تهیه آذوقه، کار در مزرعه، شکار و دامپروری و غیره که در اجرای همه آن موفق بوده که البته تاریخ شاهد و گویای خوبی به این قول ماست.

پس وقتی جامعه «پاتر یگال» یا پدر سالاری پدید می آید مرد عملاً نیروی کار تولیدی را بدست می گیرد در نتیجه زن موقوفه موقعیت گذشته را از دست داده و تابع بی چون و چرا فرمانبردار و محکوم و برده مرد می شود و با برابری و منازعات و کشیدگی ها در میان این دو شریک زندگی بروز می کند از این جاست که یکی را حاکم و دیگری را محکوم و برده فرمان بردار مرد می سازد اینجامت که مرد این وحشی رام نشدنی قرون و عصا قدرت را بدست می گیرد بر بنده اش که زنی است حکم می راند او را ت و کوب می نماید و چون مرغ اسیر در دامش کشیده و محصور زندانی اش می کند.

غافل از اینکه او نیز مانند يك مرد انسان است حق دارد آزاد زندگی کند و از همه نعمات زندگی مستفید گردد.

بقیه در صفحه ۲۸

ژولمون



این عکس شرایط نامساعد زن را خوباً منعکس می کند

يك نگاه گذرا به سرگذشت زن

به عمل می آوردند درین وقت زن و مرد و مادر و پدر مکلف بودند تا از همه امور چه در خانه و چه در بیرون منزل واری نمایند و در شکار و شکار هم به همه امور زندگی پردازند مشترکاً به امور زراعت مصروف می شدند دام پروری می کردند به شکار حیوانات می پرداختند و غرض حفاظت اطفال و فامیل از شر حیوانات درنده و وحشی به پیره داری همت می گماشتند. بعدها مقام و نقش والای زن بیشتر متبادر می شود و ریاست خانواده با قبیله به زن تعلق می گیرد که آنرا «ماتر کال» یا مادر سالاری می نامند درین دوره نیز خانواده ها از طریق

شکار شده بود از برج و باوری امروزی خبری نبود بهترین باشگاه انسان را مغاره های نمناک و مخوف تشکیل میداد که در و دیوار آنها با تصاویر از حیوانات و پرندگان وحشی مرسوم گردیده بود.

درین مساکن نه رنگی دیده میشد و نه بوغنی و نه موبل و فرنیچر منتها برای اطفال تازه تولد یافته سنگ ها را روی هم گذاشته و برای آنکه اطفال از شر حشرات خزند و خطر ناک در امان باشند سکوی بنا می نمودند و این مهمانان عزیز را بالای همان سنگ ها جا میبندادند و از او مراقبت و پرستاری جدی

بعد از آنکه بشریت در روی زمین زندگی را به آغاز گرفت جوامع بشری شکل نودمانی داشت در آن طوایف، قبایل، ملت و مملکت شکل نگرفته بود سازمان دهی نیز بشکل بسیار ابتدایی موجود نبود یعنی آثار ه کنند و اداره شونده مطرح نبود مساوات مطلق دیده می شد آنوقت انری از حاکم و محکوم، دارا و لادار قوی و ضعیف وجود نداشت و حرفی از ظلم و استبداد و استثمار فرد از فرد شنیده نمیشد.

درین وقت زندگی مردم خیلی ساده و بی پیرایه بود خوراك انسان از شکار حیوانات بدست می آمد پوشاك آنها نیز پوست حیوانات

می گردند . زیرا معتادان به مشروبات الکولی مسائل تربیتی را به طاق نمیان و فراموشی می گذارند . بالاخره از چنین خانواده هایی صفا و صمیمیت و سخت بر بسته و کوچ می نماید و به عوض بی میلی و بی تفاوتی بالهای شوم خود را گسترده سایه بی تفاوتی و بی میلی رانام میزند .

همچنان اگر کودکان خانواده ها در محیطی که تصویر شد تربیت شوند . نبال بی پرو بی نمر خواهند بود که گریزان از منزل بار آمده و روح و روانشان به فشار های اجتماعی عجزین شده باعث آزار خویش و اطرافیان خود ، خواهند شد .

معتادان به الکول ، همیشه پر توقع ، بدبین ، حسود بوده و اراده برای نظم و نسق زندگانی خویش نداشته و همیشه درد سر دیگران می باشند ، آنها بعد از صرف مشروبات الکولی اعتنایی به قواعد و همچنان قواعد اخلاقی نداشته و رعایت نظم اجتماعی را اصلا به نظر ندارند و چون اراده و توان فکری شان از بین میرود

بی رحم و سنگدل شده و در مقابل هر عملی از خود عکس العمل شدید و بی جا را نشان میدهند .

اضرار دیگر مشروبات الکولی اینست که حسادت زبیش از حد در زندانان بیدار شده و شعله های نا بکار بی اعتمادی را دامن می زند ، و در مورد نزد یکتترین کسان خود مثل زن و فرزند بی اعتماد بوده و هر نظر و عمل و اقدام همسر خویش را سوظن نمود و گمان بد نسبت به خالشی روز به روز رشد نموده و حالات سخت تباهی آور و نارام کننده به میان می آورد .

بندیک مطالب فوق . باید خانواده و مسؤولان امور متوجه باشند تا این بلا و آفت ویران کننده غیر انسانی در اجتماع ما ساحه رشد نداشته باشد و اگر اینجا و آنجا نیز ، نمونه وار دیده می شود باید جلوش از همین اکنون گرفته شود .

البته آنچه را بر شمردیم ، منت نمونه خروا رذاله از بسیار بود که برای عبرت آموزی به مصداق ضرب المثلی « اگر در خانه کسی است يك حرف پس است » امید بهروزی های را در قبال داشته باشد .



و در اثر افراط آن ، به جنایات خطر ناک دست میزنند ، بالای فکر اندیشه ، روان ، جسم و اعمال آنها نیز تأثیرات نا مطلوب وارد می شود .

مشروبات الکولی شیرازه محیط و خانواده ها را برهم زده جامعه را بسوی تباهی و انحرافات اخلاقی سوق میدهد و بی مسؤولیتی ، بی تفاوتی را در روان و اراده انسان حاکم ساخته و بتدریج انسان را بی تفاوت ، غیر فعال و بار دوش جامعه بار می آورد .

آنها یکه به مشروبات الکولی معتاد شده اند به منظور تهیه آن به هر وسیله مشروع و نامشروع دست زد و برای فرونشاندن عطش زشت و نا بکار خویش از هیچگونه اقدامی رو گردان نمی شوند . ضمن اینکه صحت مند ی خویش را به خطر می اندازند اقتصاد خانواده را نیز به ضربه هولناکی مواجه می سازند .

از سوی دیگر چون آنها همیشه از حالت عادی زندگی بدور می باشند فرزندان شان نیز از تربیه سالم و درست بدور مانده نارامی ها و تنویش و اندیشه های همیشگی سا به شوم خویش را بروح و روان شان گذاشته و قانون خانوادگی به سرایشی و سقوط منجر

الکول

دشمن خوشبختی

خانواده ها

پهلوی منفی الکول ، همان مشروبات الکولی است که در هر حالت و با هر منطقی که اراده شود نو شیدن آن مضر به صحت مند ی انسان بوده و حادثه های معتادان مشروبات الکولی بسا خانواده ها را به غم مبتلا نموده است .

بناء مشروبات الکولی طوریکه تحقیقات صورت گرفته عوامل اصلی بعضی جرایم بوده و بیماری های مختلف صحتی و اجتماعی را به میان آورده است درین مورد کتاب های زیادی نوشته شده و ضرر های این آفت خانمان سوز بیان شده است .

همان طوریکه معتادان به مشروب الکولی

جوامع انسانی همانگونه که از پدیده های طبیعی استفاده نیکو نموده بنا بر انحرافات و نا بسامانی های محیطی و اجتماعی ، بار ها به نا ملایمات و نا آرامی ها مواجه گردیده و ثمرات استفاده نا درست پدیده ها را چشیده و حادثه های غم انگیزی را باعث شد و اما الکول نیز از جمله پدیده های است که در اثر کاوش ها و تجزیه و تحلیل سالیهای متمادی مورد استفاده انسان ها قرار گرفته و تا زمانیکه در امور زندگی بجا و درست بکار رفته مفیدیتش بر همه بر ملا شده و تاکنون نیز در لابراتوارها و مراکز علمی از آن حد اکثر استفاده را می نمایند .

گرازه و طنه

ستاره هر لویشت کی نرتوب
پت مرانه سپیختوب
اتلتوب دی اتلتوب
ستا هر پان او هر گرتنگ

دلته مات هر یو مسکنده
تینیدلی - هر چنگیز
خوله شوه ماته د مغول
برباد شوی هر او رنگ

هر دینمن او هر غلیم
تالا لگر او یرغلگر
بیکلا لگر او زورور
خی له تا تینتی په خنگ

ستا دهر غلیم پر ضد
که دلردی که دبر
په مخ وپمه په مخ وپم
ستا دپت ساتلو چنگ

ته کعبه زما کعبه یی
ته سپیخلی - پاک - تکه یی
زه دی خاوری بیکلویه
مجاور بیه ستا ملنگ

په زما گرازه و طنه .
ته زما یی او زه ستایم
ته دیوه دیوه دیوه
زه پتنگ پتنگ پتنگ

ستا وچ خوز - اغزی اغزی
وچه ترخه گنار یی
دختن مشک ورته خار
تری لومگی لاجی لونگ

له هر څه یم بی پروا
مست په مینه مینه ستا
ته هر څه زما هر څه یی
ته می پت یی ته می تنگ

زه سر تیر سر تیر سر تیر
سرفیندل زما ناره ده
کاشکی ورم ستا په هوډ
ته چی مرشمه یی تنگ

نامی هوډ دی نامی هوډ
مه خمه ستا په لار
ستا لپاره می منلی
تیمتونو و نگارتنگ

(سنگر)



موج ننگه

کرد موج تگیش جان وندل ما روشن
پاده تاب کند ساغر و مینا روشن
داشت بر پیکر خود جامه موج سپید
بود چون شمع فروزنده سرا پا روشن
چون فضای تگه ماست ز گلپای فراق
هر شب از کوکب سیمین دل دریا روشن
گلشن انعام من امروز بهاری دارد
چمن آینه چشم تماشا روشن
خوش اندازیکه بود خوبی سیرت هنرش
همچو شعریمت بهر صورت و معنا روشن
هست از مشعل اندیشه عالی نظران
آسمان تگه مردم دانار و شن
شیراغمست که بر خاک شهبان موزد
هر گل لاله که سازد دل صحرا روشن

زولون



غزلی در نتوانستن

از دست های گرم تو
کودکان توامان آغوش خویش
سخن هامی توانم گفت
غم نان اگر بگذارد

...

نغمه در نغمه در افکنده
ای مسیح مادر، ای خورشید !
ا ز مهربانی بی دریغ جالت
با چنگ تمامی ناپذیر تو سرودهامی توانم کرد
غم نان اگر بگذارد .

...

رتنگ ها در رتنگ ها دویده ،
از رنگین گمان بهاری تو
که سرافرنده در این باغ خسزان رسیده برافراشته است .
نقش هامی توانم زد
غم نان اگر بگذارد .

...

چشمه ساری دودل و
آفتابی در نگاه و
فرشته یی در پیراهن ،
از آسانی که تویی
قصه هامی توانم کرد
غم نان اگر بگذارد .

احمد شاملو

مه بر آمد

مه بر آمد
خرم و خوش
شب بخندید
نرم و دلکش
دلبری مست و خندان
عازش جلوه گاه بهاران
سر زروتن بر آورد
سوی دریا تگه کرد
زیر لب موج خواند ترانه
بوسه ها برزند بر گرازه
ماه خاموش است
گل همه گوش است

گوهر اندیشه‌ها

آینه شریسم بهر جاکه رفته ایم
از نور گفته ایم هر آنچه که گفته ایم
از ما بجز رموز نهان نماند محو
چون نا خدا به قایق معنی نشسته ایم
موجیم که زلزد گیمت، سراپا خروش ما
زنجیر بی امید خموشی شکسته ایم
هرگز ندیده ایم جهان را بچشم و هم
بازاهدان شهر که پیمان بسته ایم
شد روزگار دور که با عشق آفتاب
از مرز سر زمین سیاهی گذشته ایم
آتش گرفته هستی ظلمت ز سوز ما
از مجمر سکوت که چون قوچی چسته ایم
ای رهروی که هیچ نیابی دیار نور
از خاطر تو باز پریشان و خسته ایم
ما پایمال هرکس و ناکس نمی شویم
چون نیزه ای بچشم زمانه نشسته ایم
از گشتگان راه نوا میرسد بمن
بس داغ‌های تنگ که باخون شسته ایم
در شعر من تو گوهر اندیشه ای بجوی
تا تو نگویی باز که مادر نسفته ایم
راز وجود نور بود در سبزه او
(بر تو) خوش است گزدل خورشید شکفته ایم

پرتونادری



خدمتگاران پیژنم

خوک به لیلی د زلفو نار خوبوی
خوک به مکیز د خیل نگار خوبوی
خوک به دناز نخر و رفتار خوبوی

زه ددی خاوری خدمتگار خوبوم

خوک به دولت خوک به عزت خوبوی
خوک به دخان شان او شوکت خوبوی
خوک به دسرو شولپو شربت خوبوی

زه ددی خاوری شرافت خوبوم

خوک به دخان خوشحالی غوره گئی
خوک به دخان آبادی غوره گئی
خوک به دخان نیکبانی غوره گئی

زه دخیل قام آزادی غوره گنم

خوک به چوکی خوک به مقام غواپی
خوک به له هرچالو دخیل بام غواپی
خوک به له میوله دک جام غواپی

زه سره یو وجود دخیل قام غواپم

خوک به دخان سینگار خوبوی
خوک به دساز گرم بازار خوبوی
خوک به راحت خوک به قرار خوبوی

زه هغه ژوند دافتنخار خوبوم

خوک چی په وینوسور میدان خوبوی
خوک چی دخیل قسام سربازان خوبوی
خوک چی آزاد افغانستان خوبوی

زه هم همدا رنگه افغان خوبوم

خوک چی ز مو ږ قهرمانان بیژنی
خوک چی نا متو زمریالان بیژنی
خوک چی دا لوی افغانستان بیژنی

زه هم همدا راز انسانان بیژنم
«وطنپال»

واصل رو بیا نی

د گلو خوشبویی

غو دما رضا یوه وی د نا یله
په دو یی کی به ما نه مو می وا صله
ته په کوم دلیل زما دچاری غم خوری
ای مدام له ما پر دیه دخان خپله
که د گلو خوشبویی شیم ته می بوی کړه
که میوه شیم په ښاخ زانگه ته می وله
زما اجر نیم د دخان نیم دجهان دی
یوه چار می په دوه خایه وو یشله
په جهان کی لد تو نه دلی خو له بم
کسل تر خه خوازه می وتلل په تله
که اصلی وجود دی زه یم له مامه خه
که غرض دی خپل گو مان دی پسی خفه
ای وا صله حقیقی وا صل هغه دی
چیزه یی یانوم د خان یی هیروی تل تر تله



طرح کوتاه

تو اول فصل این کتاب را آغاز کردی
ومن خوانده‌ی ناشی
پس از روزی که عادت با کتاب کردم
تو آنرا بسته کردی
ومن پایان این قصه را
ناخوانده ماندم

بشیر سخاورد

حمام دادن کودک

یکی از پرایم های والدین مسئله غسل دادن اطفال میباشد که آنها عراس دارند که میباید کودک شان هنگام شستشو خنک خورده مریض شوند و فکر میکنند که برای شستن کودک حتما باید حمام ویا تشناب گرم و بخارآلود با آب گرم لازم است غافل از اینکه آب گرم و بخار و بودن مدت زیاد در حمام برای صحت کودک مضر تمام میشود .

غسل دادن ویاک نگهداشتن کودک وظیفه هر مادر باسلیقه و با فهم میباشد . يك مادر آگاه کودک خود را در شرایط مشکل اقتصادی وصحی حداقل هر هفته ویا هفته دو تا سه بار بادر دست داشتن وسایل ساده صحی شستشو نماید .

غسل دادن اطفال ویاک نگهداشتن آنها برای صحت شان بسیار مفید واقع میگردد . زیرا همه میدانیم که پوست دارای مسامات کوچک اند و در صورتیکه مرتب شستشو نگردد مسامات مسدود گردیده و برای صحت زبان آور تمام میشود .

و اگر به صورت مرتب پروگرامی برای غسل دادن کودک مدنظر گرفته شود در رشد ونموی طفل تأثیر فوق العاده می نماید و هم کودک پاک و نظیف مورد علاقه ومحبت اطرافیان قرار میگیرد .

قبل از اینکه کودک را غسل میدهید باید وسایل حمام را آماده و بدسترس قرار بدهید تا موقعیکه کودک برهنه است و شما به عقب چیزی که ضرورت دارید سرگردان نشده و هم کودک سرما نخورد .

بهتر است برای غسل دادن کودک يك تگن یاغشت پاک ، صابون ، لیف ، روغن زیتون یا بقیه درصحنه ۴۹



اطفال امروز

اطفال و دندانهای زیبا و سالم

مواد معدنی و آهنی و آهنی دندانها می گردد .
همچنان از غذاها و مشروبات بسیار گرم ویا خیلی سرد خوردن نکرده و هم متوجه

باشید که به تعقیب يك غذای سرد ، غذای گرم خورده نشود و در برعکس هم همینطور مدنظر گرفته شود .

همچنان اگر با غذا آب صرف نشود بهتر خواهد بود باید آب را قبل ویا بعد از غذا نوشید

مقصد اینست تا نان با آب دهن خوب مخلوط گردیده ، جویدن طول بکشد و عمل هضم نیز بهتر انجام گیرد .

۳- بمجریکه کوچکترین عارضه یا پوسیدگی در دندانها ویا بیره ها ملاحظه نمودید بداکتر مراجعه کنید تا قبل از اینکه پوسیدگی بمعمق دندان ها ویا بیره ها برسد جلو گیری بعمل آید و با تجویز بموقع کلسیم و ویتامین های (A, B, C) از بروز مجدد مرض جلو گیری نمایید .

۴- بعد از هر غذای روزانه ویا حداقل شب موقع خواب باید دندانها را با ترتیب صحیح با برس شستشو کرد

مدنظر گرفتن حفظ الصحه دهن و دندانها و بیره ها برای همه مخصوصا کودکان امر ضروری پنداشته میشود اگر کودک از همان آغاز یعنی از سن سه ساله بیالابه شستن ویاک نگهداشتن

دندان هایش عادت بگیرد تا ایام پیری این عادت با وی همراه خواهد بود پس چه خوبست تا این کار را به آنها به لطف خوش و مهر بانی در آنها بشکل عادت دریاوریم .

و نامنظم در میاید .
توصیه بوالدین اینست که در چنین صورت باید در چهار سالگی کودک یکی از دندانهایش را بکشند تا جا برای سایر دندان ها به اندازه کافی باشد و اگر دندانهای پیشرو زیاد پیش برآمده باشد از سیم های فلزی که داکتر دندان

میاندازد موثر واقع میگردد و هم در کلنیک های دندان طریق های بکار برده میشود که مفید و موثر می باشد .

به اطفال بزرگتر باید بپیماید که برای جلوگیری از امراض دندان تنها برس زدن و استعمال کریم های گوناگون کافی نبوده ، برس و کریم نمیتواند حتی به صورت محسوس از

پیشرفت مرض دندان جلو گیری نماید . پس باید برای خوب و سالم نگهداشتن دندانها ، آن غذاها یی را مصرف نمایند که نه تنها برای دندانها مضر نیستند بلکه برای تقویت ریشه آنها مفید هم واقع میشوند .

سبزیجات ، میوه های تازه و لبنیات بهترین غذا برای داشتن دندانهای زیبا و سالم محسوب میشوند و برای اینکه از بیماریهای دندانها و دهن جلو گیری گردد باید نکات ذیل مراعات گردد .

۱- اقسام شربتی ، قند ، گلچه ، ترشی باب و غیره مواد نظیر اینها در نتیجه تخمیر تولید اسید لاکتیک رانموده و مینای دندان را حل میکند و باعث پوسیدگی دندان می گردد .

۲- آب جوش داده شده چون فاقد کربنات کلسیم است صرف نشود زیرا سبب کمبود

دندانهای کج ویر آمده وگاهی کثیف نه تنها چهره را زشت و بد قواره میکند بلکه از نگاه علم بیولوژی درجهای تنفسی و تلفظ خلل و نقصانی وارد میاورد .

عوامل اینکه چرا و چگونه دندانهای اطفال کج ویا نامنظم میشوند قرار ذیل میباشد :

دوم : مکیدن انگشت که بعضی از اطفال عادت دارند که یکی از انگشتانشانرا همیشه بمکند .

سوم : ارث بردن که ممکن در فامیل نامنظم بودن دندانها به صورت میراثی دیده شود .

و برای اینکه بطور معالجه صورت گیرد واز کج شدن دندانها جلوگیری بعمل آید طرق زیر پیشنهاد شده :

۱- در موقع شیر دادن نوزاد باید سعی کنیوزن بدن طفل به طرف سر سنگینی نکند .

۲- متوجه باشید وادایم مواظبت نمایید تا کودک از همان آغاز نوزادی بمکیدن انگشت عادت پیدا نکند . گاهی مکیدن انگشت در اطفال را

عقده پنهانی میدانند که کودک از بعضی مسایل ویا کم محبتی والدین رنجیده و بمکیدن انگشت پناه می برد که والدین باید متوجه این موضوع باشند .

۳- دود صورتیکه کج و نامرتب بسودن دندانها در خانواده ی ارثی باشد باید از همان موقعیکه کودک دندان می کشد دست بکار شوید زیرا دوکتوران این رشته باین نتیجه رسیده اند که کودک نوزاد دندانهای بزرگ را از پدر میراث می گیرد چنانق والا شورا از مادرش که در نتیجه دندانهای بزرگ نمیتوانند در جفت والا شه کوچک جای گیرند از همین سبب است که بشکل برآمده

چونکه هر كودك داراي احساسات و طرز تفكر مخصوص بخود دارد و اميانشدن بر آن معلمين بايد روحيه هر يك را بخوبي درك و كودك را طوري كه هست بشناسند و در صورت كدام مشكل تربيتي و رواني بكمك والدين اطفال ميتوانند به كودك رهنمايي و رسيدگي نمايند، و در صورت لزوم از روانشناسان و متخصصين اطفال هم كمك بگيرند .

طو ر ي كه در بالا ذكر نموديم معلمين كودكستانها بايد علاوه برو ادر بودن بسلطت تعليم و تربيت كودك تا حدودي در مسايل روانشناسي كودك معلومات و آگاهي لازم را كسب نمايند تا بتوانند باساني با اطفال كنار بيايند . همچنان معلمين بايد خودشان بدون غلبه و داراي روحيه سالم و پشاش باشند تا رفتار و كردار و حركاتشان نمونه و سر مشقي خوب براي كودكان ها كه مردان و زنان اينده جامعه هستند شده بتواند .

كودكستان اصلا محيط آمادگي براي شامل شدن بكمپيو قبول مسووليت هاي بزرگتر و مهمتر مي باشد .

هنگامي كه يك كودك كودكستان ديده بكمپب شامل مي گردد بدون كوچكترين ناراحتي و خجالت هر پيشامدي را مي پذيرد اشيائي اطرافش در مكتب كه عبارت از ميز و چوكي و تخته سپاه خواهد بود او را وحشتزده و فراري نخواهد ساخت زيرا او در محيط كودكستان با اين چيزها برخورد نموده و با آنها قبال آشنائي و بلديت پيدا نموده است .

والدين بايد بدانند وقتي كه طفل خود را بكودكستان شامل مي سازند وظيفه آنها ختم نمي گردد بلكه بايد انتظار بعضي عكس العمل هارانيز داشته باشند زيرا كودك براي بار اول قدم بمحيط خارج از خانه مي گذارد تا آنس بگيرد و دو باره منظم گردد مدت درازي را در برخواهد كرت .

بعضا معتقد هستند بعد از اين كه طفل بكودكستان مي رود معلم مسوول او خواهد بود و حاليكه اين حرف درست نيست زيرا تربيت بايد از خانه شروع گردد و بايد از تربيت كودك در منزل غافل نشويد و او را آماده و منظم بكودكستان بفرستيد. همچگاه كودك مريض و تب آلود را به به كودكستان نفرستيد تا باعث مريض ساير اطفال نگردد زيرا در عيّن مرحله كودكي اغلب بيماريهاي دوران كودكي گريبانگر اطفال گرديده كاليت كه يك كودك مريض در محيط كودكستان مريض را بسيولت به ديگران انتقال دهد. پس سعي گردد كودك مريض را تا زمانيكه بكلي بهبودي حاصل نكرده بكودكستان نفرستند و جنبروز او را در منزل استراحت بدهيد . وقتي كه خوب شد با توصيه و كنترول فرستادن او بكودكستان مانعي نخواهد داشت .

گاهي ديده شده كه والدين كودك مريض خود را بدون توجه بكودكستان رسانده و خود بي كارشان ميروند كه اينكار شان معقول و پسنديده نيست بايد بحال كودك خود كودكان معصوم ديگر هم توجه كنند باين اميد نباشند كه معلم از او پرستاري خواهد كرد ، درست است معلم بايد به اطفال رسيدگي نمايد مگر در صورتيكه طفل مريض باشد و معلم تنها به او برسد تكليف ديگران چه خواهد بود . كودك مريض بايد در منزل استراحت نمايد .

در كودكستانها علاوه برايكنه تعليم و تربيت مسا مهم است به نظافت و حفظاالصحه آنها و محيط كودكستان ها بايد جدا توجه مبذول گردد .



نمايي از زندگي كودكان در كودكستان

مرحله دوم زندگي كودك در كودكستان

زيور علم و دانش و تربيت امروزي آراسته باشند .

كودكستان بهترين محيط جهت رشد ذهني و جسمي كودك محسوب مي گردد زيرا در آنجا اطفال علاوه از اينكه بمسايل عادي كه در ايجاد نظم و تربيت و امور روز مره به اطفال كمك مي كند آشنائي پيدا مي كنند همچنان به ايشان موقع ورزش و تفريح در هواي آزاد را مي دهد و آنها مي توانند با اسباب بازي متنوع و رنگارنگ سر گرم شوند به هنر نقاشي ، گاردستي، خانه سازي وغيره دلچسبي و علاقه مي گيرند ، و قصه ، موزيك ، اكت درامه ها و تنظيم نمايشنامه هاي هنري كه در شكوفائي ذوق كودكان نقش عمده را دارا مي باشد در كودكستان به آنها آموخته ميشود .

در محيط كودكستانها استعدادهاي نهفته اطفال از همان آغاز تحريك و كشف گرديده و براي رشد و انكشاف آن قديمي هاي مينو مشمر پرداخته ميشود .

در ممالك مترقي و اكثر كشور هاي جهان سعي مي گردد تا معلمين كودكستانها از بين آنه مردمی انتخاب شوند كه داراي سويه علمي

دوره كودكي مرحله نهايت حساس و مهم در زندگي انسان محسوب شده و رشد جسمي و ذهني كودك از عيّن آوان شروع مي گردد.

لذا مراعات تربيت صحيح در دوره كودكي بالاي شخصيت و آينده او اهميت فوق اعاده دارد .

پرورش اطفال بايد مطابق به شرايط تعليم و تربيه و روش هاي جديد صورت گيرد كودكانيكه در شرايط و جوامع مناسب تولد و نشوونمايابد افراد مفيد و فعال بار مي آيند . بر عكس اگر تربيه و نشو و نماي كودك در يك محيط محدود و نامناسب و مخصوصا در خانواده اي كه چارو چنگال هاي فراوان در آن باشد صورت گيرد طفل طبعاً از نعمت تعليم و تربيت صحيح برخوردار نگرديده در جواني فاقد هدف معين بود و بسيار امكان دارد كه بار دوش جامعه گردد .

محيط زندگي و پرورش اطفال را همچگاه معهود نسازيد و به آنها اجازه اشتراك در اجتماعات مانند كودكستانها ، تفريگاه ها و غيره جاهاييكه براي رشد ذهني و جسمي كودكان مساعد و مناسب باشد بدهيد . از آنجاليكه كودك تقليد پذير است و شنوي در اجتماع يا همسالانش سريعتر صورت مي گيرد مخصوصا در اجتماعيكه مردم آن با

بیاد زاده گم ، داغ بدلم ماند !!
و زنت چغ های وحشتناکی کشیده و انمود
کرد که از حال رفته است *

مادر زلمی گریه نمی کرد مثل شبی قدم
بر میداشت ، میدید که پسرش را لحظه به لحظه
از و دور تر میکنند با آنهم خاموش بود ، نه
فریاد میزد و نه موهایش را میکند ، بین جمعیت
کوچکی که قدم به قدم دورتر میشدند زن
(بچه لالامسگر) را هم دید ، بیاد روز های
افتاد که او پشت درواز می آمد و صدا میکرد:
زلمی خلاص شدی؟ بریم که ناوخت شد *

زلمی مستی کتان مثل پرندای بال میکشود
و بطرف کوچه میدوید ، زن دردل گفت (امروز
هم بچه لالاکل مسگر پشتش آمده بود که
مکتب برون خج چرا ای مردم دکه همراهش
میرن؟ کل شان مکتب میرن؟)
وقتی بخانه برگشت زن عابا تحقیر اورا
بیکدیگر نشان داده می گفتند:
«خوش اس که بچش مرده ، يك ذره گریه
نكند ، از روی زمانه خو يك چشم تر ميكند»
اما او به چیزی توجه نداشت ، چابك و نرم مثل
گریه ای قدم بر میداشت و چار طرف حویلی
را از نظر ميگشتاند ، بعد که خسته شد به خانه
آمد لحظه ای در چار چوب دروازه مکت کرد،
آنگاه قدم بداخل گذاشت در اتاقی داخل شد
که روز قبل بستر پسرش را هموار کرده بود،
مدت چند دقیقه وسط اتاق زانو زد ، به چیزی
نکرمیکرد ، یا شاید هم در جستجوی چیزی بود،
انگشتش را لای دندان ها محکم گرفته بود و به
قسمت ریختگی دیوار با چشمانی از حدقه
برآمده نگاه میکرد ، ناگهان از جایش برخاسته
بطرف طاقچه رفت ، آنجا کاسه شوربا انداخت
هنوز پر بود و يك ورق نازك روغن بخ زنده روی
آنها پوشانده بود ، برای لحظه کوتاهی جبین
درهم کشیده به آن دقیق شد اما دفعتا مثل دیوانه
ها فریاد های جگر خراشی کشیده بطسرف
دروازه کوچه بدویدن پرداخت ، پایش برهنه
بود و جادر از سرش افتاده ، موهایش به شکل
تار آوری گرد سرو شانه هایش ریخته بود،
اشك سیل آسایی از دید گانش فرو میریخت
و فریاد های دردناکی میکشید :

صبر گو ، اوره نبرین ، صبر کنین ، زلمی
جان ، بچه گم ، بریت شمر و او آوردن ، ای ده بخور
تو خو گشته بودی ، از برای خدا او مردم ، اوره
نبرین ، صبر کنین ...

شوربای بخ زده از چار طرف کاسه بردست
ها و لباسش ریخته هیچ چیزی باقی نمانده بود
اما او کاسه را همچنان محکم گرفته بود و در
کوچه ها میدوید و فریاد میزد:

ساوره نبرین ، او مردم اوره نبرین ...
پایان

بعد با کله روبه زن کرد :
«خوارو ، تو از خودگی نمی کنی ، خج ما به چی
درد میخوریم ؟ پسه مسه که کار داشتی
چرا پیش دکه کسی روان کنی خوارو ، ده ای
وختا کار و بار فضل خدا خو بس هروقت پسه
کارت شد فقط سر به صدا کو خوارو ،

دوباره به چهره زلمی دقیق شد :
«بچه باید جان بگیره ، از باد هوا کسی سیر
نشده خوارو ، از ماخو چیزی کم نمیشه ، خدا
بما رو پایش کت ما بسیار خوبی کنه ، کی
از باد هامیره ، بسیار جوانمرد آدم بود خوارو ،
کی از یاد ما میره »

بعد دستش را که چند ثوت بیست افغانکی
چارفات شده در آن بود آهسته زیر بالشت
پسرك برده ادامه داد :

«اگه همه تگنیم به چی کار میایم خوارو ،
کوه به کوه نمیرسه ، آدم به آدم میرسه »

زن با چشم اشکیار پیوسته تشکر میکرد:
«کاکا نصرو خدا نگیریت ، خدا تره از سرما

کم نکته ، داغ بچه ها یته نه بینی ...»
و قشکه کاکا نصرو سر به کتان خانه راترک
گفت ، زلمی هنوز هم خواب بود ، گاهی آهسته
تکان میخورد ، لب می جنباند و بعد زود آرام می
میرفت *

ساعتی بعد کاسه شوربا بالای سر پسرك
بخ بسته بود ، چراغ تیلی کم کم روبه خاموشی
میرفت ، پسر بزرگتر در حالیکه سرش را
بدیوار تکیه داده بود گرسنه و ناراحت بخواب
رفته بود و دندان میجوید ، زن همانطور که
سرش را به کف دستهایش گذاشته و محکم
گرفته بود در حالت نیم خواب و نیم بیدار
بود ، و اما زلمی ...

زلمی دیگر نفس نمی کشید او همانطور
خاموشانه و بی سرو صدا بخواب ابدی فرو رفته
بود ، دیگر نه احساس داشت ، نه حرکتی و نه
حرارتی ...

همه چیز بایان یافته بود ، بیرون باران
می بارید ، زمین ترشده بود و شیار های باران
آب از لای سنگریزه هاراه باز میکرد و بس
پیش می خزید ...

فردا تا حوالی ظهر یکتعداد معدود زنها و
مردان همسایه در حویلی گرد آمده بودند کاکا
زن کاکای زلمی دیر تر از همه حاضر شدند

اما هر دو شدت گریه می کردند .
گریه های اجباری و از روی زمانه ...

زن دستمال کوچکی به سرش بسته کرده بود
و بالای بستر پسر از دست رفته اش زانو زده
بود ، باور نمیکرد او مرده باشد ، باور نمی کرد
عزیز دلش را از دست داده باشد *

وقتی پسرك را برای بخاک سپردن بیرون
میکردند ، کاکای زلمی فریاد میزد :

آهسته تکان خورد اما نگفت ، هیچ چیزی نگفت .
آرام و راحت افتیده بود ، رخساره استخوانی
و باریکش زمانی رنگ می گرفت و سرخ میشد
و لحظه ای رنگ پریده و مات بنظر می آمد ، زن
تمام حالاتش را زیر نظر داشت با گریه برخاست
و از روی طاقچه قرآن را برداشته بوسید و ناله
کتان گفت :

«ای خدا ، اوره بتو می سپارم ، اوره بتو
می سپارم ...»

و دوباره بر گشته پهلوی بستر نشست ،
پسرك آرام بود ، خیلی راحت و بی صدا نفس
میکشید *

زمان به کندی میگذشت ، لحظات دیرپا و
رنج آوری بود ، سکوت همراه با سایه مرگ
مثل خنثی زشت و گریبی بر اتاق بال گسترده
بود ، در آن هوای نیمه تاریک شامگاهی چهره
پسرك آنقدر غم انگیز جلوه میکرد که باعث
شد دوسه دهه زن از وحشت بخود لرزیده
و بر روی پسرك خم شده اطمینان یافته بود که
زنده است و نفس میکشد *

وقتی که هوا کاملاً تاریک شد نازده زن به
فکر روشن کردن چراغ تیلی افتاد ، کورمه ل کورمه ل
گوگرد را پیدا کرده پلته چراغ را بالا کرد و
گوگرد زد ، روشنایی سرخ ، رنگ چراغ ، رنگ
کاذبی بر چهره پسرك پاشید ، دقایق همچنان
با سکوت مرگباری میگذشت ، پسرك آرام بود
و زن ، دیگر گریه نمی کرد ، پسر بزرگتر هنوز
برنگشته بود *

پانزده ، بیست دقیقه بعد صدای باز و بسته
شدن دروازه کوچه بگوش رسید بدنیال آن
سر قه بلند مردی شنیده شد و متعاقب آن
آوازی بگوش رسید :

«کسی است ؟ مادر زلمی جان ؟ خوارو ؟
زن با عجله برخاسته تا وسط اتاق پیش رفت ،
صدا از کاکا نصرو بود ، کاکا نصرو دکاندار
همان دکاندار سر کوچه ، کاکا نصرو دروازه
اتاق را باز کرده با همان صدای بلند و
زنگدارش گفت :

«خوارو؟ سلامیک!
زن جادر راه سر و شانه های خود جاچسب
کرده با صدای آرامی گفت :

«سلام علیک کاکا نصرو ، خطور یاد مساره
کندین ؟
کاکا نصرو در حالیکه بالای سر پسرك میرفت
گفت :

«ساز یادما نبرین خوارو ، بهم گفته بودن
که زلمی جان صحت شده ، دوباره دروازه اتاق
باز شد و پسر بزرگتر در حالیکه در یکدست
کاسه سفالی بزرگی و در دست دیگر باکتری را
گرفته بود داخل شد ، زن با تعجب گفت :

«بچم چی آوردی ؟
کاکا نصرو در جواب گفت :

«چیزی نی ! يك ذره میوه ده دکان بود ، يك
ذره هم شور و ، خدا مادر اولاداره نگیره
شوده دکان يك کاسه روان میکنه ، امروز
گفتم عوض به اگه زلمی جان بخوره بهتر میشه
خوارو ،

بعدخم شده به صورت زلمی دقیق شد:
بچه باید جان بگیره خوارو بسیار ناتوان
شده ، چیز میزی میخوره ؟

زلمی بی حرکت و بی حس بود ، لبهایش
را نگرینست خواست چیزی بگوید ، لبهایش

او را - چه شد ، چرا اینطور سخت لرزید و عرق
کرد ، چرا اینطور رنگ باخت و بیخود شد ،
چرا ، چرا ، زلمی دو باره گفت :

«مادر ؟ ...»

زن تکان خورد : اینه حالی ، میکم ، حالی
بچه گت خوب

و باسرفه ای صدایش را صاف کرد انسانه
جازه بگویم؟

اما یاد آمد ، در کجا بودیم؟
زن حواسش را باخته بود با گوشه چادر پیوسته
عرق از جبین زلمی پاک میکرد و به حافظه اش
فشار می آورد : (افسانه پری کوی قاف جقسم
بود ؟ خطور شروع میشد ؟) همه چیز از یادش
رفته بود از ناچاری راست و دروغ شروع کرد:
«پری کوی قاف موی های دراز داشت ،

ناگهش می رسید ...»

بچه گت گفت : نی ناگهش نبود ، تاپای
هایش می رسید *

زن قبول کرد : آه تاپای هایش می رسید ،
بسیار دراز بود ، رنگ طلا ره داشت ...

بچه گت دو باره گفت :
«رنگ طلائی سیاه بود ،

زن سرنگان داد:
«هاسیاه بود ، سیای سیاه مثل قیر ...»

ناگهان پسرك نیم خیز شده با دست بگوشه
دیوار اشاره کرد :

«مادر ؟ اونه پری ره ببین ، طرف به میاه
موی هایش دراز اس ، اونه ببین ، طرف به خنده
میکنه ، کالای سفید پرشیده ، اوره ببین ...»
زن به سویی که اشاره کرده بود دید ، جز
قسمت ریخته شده گاهگل دیوار که روی آنرا
با چونه سفید کرده بودند چیزی ندید ، با پریشانی
گفت :

«بچم بیدار هستی ؟ چی میگي ؟ چی ره
دیدي ؟

زلمی با اطمینان گفت : پری ره ، اونه پری
کوی قاف ! طرف به خنده میکنه موی هایش
شمال میزنه ، مادر تو او ره دیدي؟ دیدي؟
زن رفت ، پنجره را محکم بسته کرده دردل
گفت (تبداره ، جیات میگه جانش مثل
آتش میسوزه ، خدا نکایش کنه) .

برگشت ، کنار بسترش زانو زد ، زلمی هنوز
به آنجها تکیه داده ریختگی دیوار را نگاه میکرد
لب هایش آهسته آهسته مرلرزد و چشمهایش
از پشت یکدسته موی پریشانی که بر صورتش
ریخته بود برق میزد ، زن ناامیدانه به او و به
دیوار نگاه میکرد ، بعد ناگهان از وحشت فریاد
دردناکی کشیده به موهای خود چنگ زد و های
های گریه کرد : او بوی مرگ را حس میکرد

زلمی خون سرد و خموش به مادرش چشم
دوخت آنگاه سرش را آهسته بر بالشت نهاد
يك دستش را روی معده خالی اش و دست
دیگرش را زیر سرش طوری قرار داده چشم
بر هم گذاشت که فکر میکردی هیچ چیزی باعث
آزارش نمی شود حتی گریه های دردناک مادرش

يكی دیوار از لای پلك های نیمه باز مادرش
را نگرینست خواست چیزی بگوید ، لبهایش

پوستر

دست‌اندره تصویرگری

پوستر، صفحه‌ای است از نقش، یا پیامی باز گسو کننده از واقعات یا نشان دهنده انشایی که بیننده بانگاهی زود گذر آن پیام را درک کند، نقش‌ها و رنگ‌های آن مطبوع، نوشته‌ها بزرگ و لی کوتاه با جروی چاپ.

پوستر، آفیش، پلاکات یا آگهی دیواری، یکی از رشته‌های مهم و برجسته هنر گرافیک یا هنر تر سیمی و تصویری است.

پوستر سازی به مفهوم امروزی آن در اواسط قرن ۱۹ مسیحی در اروپا تولد و اشاعه یافت، و لی پوستر به مفهوم عام و کلاسیک آن، تا ریش طولانی داشته خیلی کهن سال و سال مند است. پوسترها، آثار ی هستند، اما پاره‌ای از آنها در عین گذرا بودن نیز ماندنی اند، اینها با نقاشی اکادمیک همان رابطه‌ای را دارند که روزنامه نگاری با ادبیات دارد. هر دو برای این وجود می‌یابند تا توجه را به سوی خود جلب کنند و تا لیری آنی نگذارند و هر دو با تاکید و مبالغه همراه اند. پوستر ساز همانقدر به وسیله چیزهای باب روز و سوسه میشود که روزنامه نگار. پوسترها و روزنامه‌ها به چیز ی تعلق دارند که چاپانی هابه آن «او کی یوسنی» دنیای شناور می‌گویند دنیای لحظه، تپش و شوق آنی.

تاریخ هنرهای گرافیک نشان میدهد که مصر، یونان، روم، چین و ژاپن و... در حدود سه هزار سال پیش از میلاد، پیغام‌ها و اعلامیه‌های دولتی را روی قطعات چوب و یا پوست حیوانات نوشته، روی دیوارهای قصرها، برجها و محلات مزدحم و عمومی شهر نصب میکردند. اعلامیه‌ها و اعلانات مذکور بیشتر روی خط استوار بود و تصویر در آنها کمتر به کار میرفت.

در قرون وسطی نیز اعلامیه‌ها و آگهی‌های مهم و فوق‌العاده را روی دیوارهای

اماکن عمومی و مرکز شهر می‌آویختند یا در شد سو داگری و پیدایش نخستین جواهرهای پوستر وازی پوسترهای تبلیغاتی و جلب کننده تجار تی پدید آمد. نخستین پوستر خطی گرافیک توسط هویلیام کامتون در سال ۱۴۷۷ ساخته شد. پوستر کامتون توسط خطاطان دیگر تقلید شد. تا قرن ۱۹ آگهی‌های تجاری و غیر تجاری همه خطی بودند. در سال ۱۸۷۱ تحول بزرگی در زمینه پوستر سازی پدیدار گشت. در این سال «فرانک واکر» پوستر تصویری چاپی را طراحی نمود. پوستر مذکور برای نمایشنامه «زن سفید پوش» اثر «ویلیام کالینز» تهیه شد. در پوستر واکر تصویر زنی را می بینیم که در آستانه در نیمه باز قرار دارد زمان شب را نشان میدهد. آسمان پر ستاره فضای پشت سر را زینت می‌بخشد زن بصورت مرعوزی انگشت روی لب گذاشته است. این پوستر بصورت چشمگیری دو سندان تیار را بطرف خود جلب نمود. بعد ها طراح دیگر بنام «اوبری بیر دزلی» کار واکر را ادامه داد. بیروزلی با مهارت و ظرافت هنری خاصی اعلان ساده را به طرح تبدیل نمود. یکی از پوسترهای چاپ اول پیاوهای سینما «می باشد» در این پوستر بریک زمین پر درخت و سبز، پیا نسوی سیا بزرگی در قسمت چپ صفحه و نمای عقب چوکی پیا نیست دست راست به شکل یک مثلث موثر و برجسته طراحی شده است.

در کشور فرانسه هنر مند بزرگ «ژول شره» پوستر رنگی و مدرن را ایجاد نمود. ژول شره ضمن اینکه از دمو و عسرافتهای هنر گرافیک به قدر کافی سر رشته داشت، با استفاده از صنعت لیتو گرافی پوسترهای تجاری و سیاسی رنگی تهیه نمود.

بدینگونه با وجود آمدن صنعت چاپ، تحول بنیادی و دگرگون کننده‌ای در زمینه پوستر سازی و طراحی ایجاد نمود و صنعت لیتو گرافی، این هنر را منقلب ساخت.

«صلیب سرخ» یا صلیب آهنی؟ سر پل زخمی و زلذاتی ما برای آب التماس میکند «خواهر» آلمان در مقابل چشمهای او آب را روی زمین میریزد. هیچ زنی در بریتانیا نیست که چنین کاری بکند. هیچ زنی در بریتانیا نیست که این را فراموش کند.

بعد از پیروزی انقلاب کبیر اکتوبر، هنر پوستر سازی در اتحاد شوروی و سیمای گسترش یافت، هنر ادبیات نو پس کارگری پوستر را نیز در پرگرفت افکار انقلابی زحمتکش و آرمای انسانیت بلشویک‌ها توسط پوسترها بخوبی انعکاس می‌یافت. خصوصیت برجسته پوسترهای انقلابی آن زمان، ساده با صراحت بود. پسترینگونه افکار آراء شعارها و... در کوچه و بازار و جاهای عمومی پوستر سازی میشد، این کار سهلتر و عملی تر از نقاشی

بعد از ژول شره از هنرمندان و گمرا فست های معروفی چون: پیر بو نارد، ایبل، دو میه و هاروی دو تو لو زلو تر نمیتوان نام برد.

بعد از انگلیس، کشور فرانسه مهد پرورش شگانه نخستین پوسترهای نوین قبول شده است. در نیمه دوم قرن ۱۹ پوستر سازی از فرانسه به آلمان راه یافت و در آغاز قرن ۲۰ در سرتاسر اروپا رواج یافت.

بین سالهای ۱۸۹۰ و ۱۹۱۴ پوستر تحول کیفی محسوس نمود. این تحول کیفی عبارت بود از نوعی گریز از پیچیدگی هنر نو و ایجاد سبکی تازه و پر خاشگر برای قرن بیستم. پوستر اشکال و انواع گوناگونی بخود گرفت. پوسترهای تجار تی، سیاسی، اجتماعی، تبلیغاتی- صحتی، فرهنگی، آموزشی، تربیتی و...

در جریان جنگ جهانی اول پوسترهای سیاسی رونق زیادی یافت. پوسترها لیکه در آن مردم به مقاومت فرا خوانده میشد و دشمن مورد نفرت و سرزنش قرار میگرفت. دریک پوستر انگلیسی زمان جنگ میخواهیم که:

بود. این کاری بود که از عهد نقاشان اکادمیک باتکنیک دقیق و پرکارشان بر نمی آمد. در زمینه رشد و گسترش این نوع پوسترها طراحان و گرافیت های برجسته بی چون: مالویچ، لیستسکی، لیپیتوف، و کرونسکی همت گماشتند.

پوستر شناس معروف «میلر» در این مورد می نویسد: «در این هنگام (آغاز پیروزی انقلاب اکتوبر) هر شهر شوروی چنان از همه سو پوشیده از تصاویر و کتیبه‌هاست که جای خالی روی دیوارها باقی نمانده... یعنی ساختن همه دنیا بصورت یک پوستر عظیم». یک شاعر انقلابی در این مورد سروده است که: چانه ها و کوه ها قلم موهای ما هستند و میدانها صفحه های نقاشی های ما.

در اروپای آن زمان پوستر را دیگری را می بینیم. با رونق قابل ملاحظه هنرهای تزئینی، پوستر رنگ گویستی یافت و سطح پختی حوزه و تقو آن و میعتر گردید. ساده شدن پوستر و طراحی به تجار تی شدن آن کمک کرد.



رشد قابل ملاحظه بی کسب نمود. پوستر پوسترهای معرفی کننده موسیقی، رقص، ادبیات و... ابعاد گوناگون و متنوعی یافته اند.

جنگ جهانی دوم بار دیگر پوستر سازی را در جهت معین و خاصی گشاید: جهت سیاسی و جنگی. فاشیستهای هیتلری تعصبات و احساسات ضد یهودی و ضد کمونیستی خود را یگانگی بخشیدند و در این مورد پوسترهای زیادی از چاپ برآمد.

در اتحاد شوروی پوسترهای ضد

ماشین عظیم تولید و مصرف بود و از تبلیغات بی مرز و پایداری یسری محتاج بود.

با رشد اقتصاد سودا گرانه و رونق صنعت، ضرورت انعکاس فرآورده های جدید ماشین بصورت جلب کننده و مجذوب کننده آن، مطرح گردید. جامعه صنعتی عجولانه و شتابزده به پیش میرفت. از این لحاظ پوستر تجاری به شکلی، ثبت و کتابت نیازهای جامعه صنعتی و ماشینی معاصر است. در کشورهای اروپایی در کنار پوسترهای تجاری پوسترهای هنری ارزشمند و ماندگار نیز



فاشیستی رواج یافت. در یکی از این پوسترها هیتلر را می بینیم که استخوان آدمی را به لیش میکشد. شرح پوستر چنین است: «آدمخوار».

در یک پوستر امریکایی ضد فاشیستی می بینیم که در شیشه عینک یک افسر نازی چوبه های دار به نظر میخورند در پایان پوستر میخوانیم که: این دشمن است.

بعد از جنگ، رقابت میان عکاسی و هنر گرافیک به پیوند پوستر سازی بیشتر از پیش یاری رسانید. زمانی عکاسی با طراحی آمیخت و آنگاه گویا بیشتر بخشید و گاهی هم طراحی و پوستر سازی بصورت مستقل با عکاسی به مبارزه پرداخت و راهش به پیش باز نمود. بهره وری از مکتب های مختلف هنری، چون کوبیسم، پیکاسو، سوررئالیسم، کیفیت هنری پوستر را بلندبرد.



در نیمه دوم قرن حاضر پوستر سازی کیفیت هنری بسیار یافته و عالی گسب نمود. در سال ۱۹۶۵ پوستر «من ز به» چاپی از اول فستیوال کان را کما یی کرد. «تقاشی خط» نیز به گرافیک شدن و چاپ شدن هرچه بیشتر پوستر مؤثر واقع گردید. جورج ملی در مورد پوسترهای نوین میگوید: «هرچیز در نهایت اختصار در آمد. تا ترکیبی بصری و هم آلود بسازد».

موتر نبود بلا بود

يك آرزو... ولی پیش از گفتن این

موضوع باید خودم را برایتان خوب معرفی کنم:

در اوایل این گفته کتابی من که: (انسان) غرق در همین زیر غوطه ای ها بودم که یکبار باید به دیگران بیندیشد و آنقدر بفکر خود نباشد) آتش خشم او را نیز تر میکند و فریادش بر می آید

- هر کسیکه ای کپ هاره میزنه ، زود تر صاحب موتور میشه و ده موتور های مقبول ترسوار میشه ، مگم بچم توره چربلا زده که کپ های شه یادگرفتی و راه و چاری شه نی ...

روز بروز منطق من ضعیف تر شده میرفت و فلسفه زخم ثابت تر از شما چه پنهان درین اواخر کم کم با او هم عقیده شده بودم . فکر میکردم شاید او درست میگوید و مرا کتابها گول زده اند ... رفته رفته این آرزو ، یگانه آرزوی زندگی من هم شد و در فکر بر آوردن آن خورد و خواب و آرام از دستم رفت . شب و روز در فکر داشتن یک موتور شخصی! غرق غرق بودم و جز خیالات موتور نازنمی که باید داشته باشم و به اختیار و فرمان خود هر طرف که دلم خواسته باشد بدوانش ، هیچ چیز دیگری توجهم را جلب نمیتوانست .

همین اوج آرزو عایب را مزه میکردم و در سینه پر از جفله خواهم قروت میسا شستم که موضوع مهمی نظرم را جلب کرد و آن موتور کهنه همسایه ما بود که از سالها محل چشم پتکان افتال شده بود . من که موتور میگفتم و جان میکندم ، چنان غافل و بی خیال از کنارش میگذشتم که گوش کورم و هرگز آنرا ندیده ام ، به غفلت و سادگی خویش شکر خندی زده شعر معروف را قلقله کردم ... یار در خانه و ما گرد جهان میگردیم .

همزمان با آن خاطره پولهایم نیز زنده شد پولهای نازنینم که پس از سالها سال کاتبیت و با چند کهای بیرحمتهایی از معاشی لاغر و امیدبخشی در برابر چشمم برقصیدن آمدند ... و ابایک چنه زدن جانانه ، به دوسه هزار افغانی خوب فکر کردم - دیدم هم اکنون در حدود ده هزار افغانی در بانک دارم . موتور مورد نظر میخرم ، بقیه پولهایم را مصرف نرمیم و رنگ و روغن آن میکنم و در نتیجه با پولی کم حاصب موتور میشوم و مادر اولادها را از تعجب (بامید خدا) زهره کلک میکنم و هم اگر اندکی پسمان شدم طالب یکی دو ماه (پیشکشی) میشوم . موضوع کاملاً حل بود باید اقدام میکردم .

از نگاه های پراز تعجب و چشمان از حدقه بر آمده مادر اولادها دانستم که وضع عادی ندارم . از یکطرف بچه های کوچه عصبانیم کرده بودند و از جانبی ذوق گفتن این مزه بمادر اولادها دلم را به تیش انداخته بود ، خودم چنان باخته بودم که نمیدانستم خنده کنم یا گریه . مادر اولادها در حالیکه انگشتانش را جنگ وار بر بینی و لب بالا پیشش قرار میداد گفت :

(آمرده که توره چی شده ؟ چرا ایطور شدی . مثل پسرکی تازه جوان که برای اولین بار راز دلش را به معشوق آشکار مینماید بخود

از شما چه پت و پنهان ، بسیار عمر خورده و آرزو جویده ام . قسم یکمتر و بیست و چند سانتی و بیشتر از چارپانچ کیلو و چندمقال وزن دارم . سفیدی از موهای شقیقه ام شروع شده ، رویه بالا و بطرف تالاق پیش میروند ، ولی خوشبختانه قدرت پیشروی ندارد چه در آنجا دیگر چیزی برای سفید شدن باقی نمانده است در مورد سفرهایم ! باید بگویم که به کرات و بارها فضا های کاغذ اندود و غم آلود آرشیف ، خدمات ، کنترول و محاسبه و غیره و غیره را پشت سر گذاشته ام و در وجب وجب اوراق آنها جای پای امضای پرشاخ و برگم باقیست که باقیست .

گفتم آرزو ... آرزو بسیار است ، آرزوی خانه خوب و آرام ، آرزوی ... ولی يك آرزو کم بود دیوانه ام کند . آرزوی داشتن موتور ، آن که این آرزو اشک شوق از چشمم جاری می ساخت و چون جریان خلیف و خوشایند برق همه وجودم را به وجد می آورد . خصوصاً که تار های سفید موی مثل زنگ خطری هو - شداد میداد که «تن غافل آخرین لحظات و مواعید را از دست میدی» فکر میکردم که دیگر این بزرگترین آرزوی خودم و زخم را بگور خواهم برد . ولی این آرزو تنها آرزوی خودم نبود ، بلکه اگر بهتر بگویم بیشتر آرزوی زخم بود . خوب بیاد دارم که دو نخستین روز های ازدواج اولین جمله اش با من این بود که وقتی با من خوشبخت خواهد شد که مثل فلانی و فلانی صاحب موتور باشم . و از آنروز تا امروز هرگز این خواسته اشرا حتی يك لحظه هم فراموش نکرده است و هر گاه رنگی هم زیر دندانم بیاید با طنز و کنایه و تشدد توام با آهی سرد و عمیق و گشدار تراز اه عاشقان دلسوخته ، تکرار میکند :

- ده ای خانه سبیل مانده کدام غوری دلما او شده که ای شوه .

پیچیدم و سرخ و سفید شدم ، زیرا فکر میکردم با شنیدن این مزه از خوشی زیاد مرا درآغوش خواهد گرفت و ... پیش از آنکه چیزی بگفتم ، مادر اولادها با شدت و جدیت بیشتر پرسید :

چرا ایطور کار ها میکنی ؟ نی که باز ... سخن را قطع کرده گفتم

- مره هیچ نشده عزیزم هیچ .

و چون باز نتوانسته بودم چیزی بگویم او را بیشتر متعجب و کمی عراسان ساخته بودم . از اینکه بیشتر نترسیده باشد گفتم بچه های کوچه مرا عصبانی ساختند و چون علت را پرسید و برایش گفتم ،

با تعجب و عصبانیت بیشتری گفت :

آخر بتوچی ؟ توره به موتور مردم و بچه های کوچه چی ... نه که باز دیوانگی های قدیمت توره خورده ؟ باز چی بلاره میخایی سرمایه باریانی گرچه از قدیم تا حال هرگز جرئت آنرا نداشته ام که کاری کنم که بدیوانگی بماند . ولی گفته مادر اولادها را بروی خود نیاردم ، زیرا دیدم اگر بیشتر ازین صبر کنم و اصل موضوع را برایش نکویم وضع خراب میشود . با اندک سرمساری موضوع ذخیرم را برآوردش فاش کردم و نقشه ام را در مورد خریدن موتور با او در میان نهادم ، با آگاهی از اندوخته ام يك پارچه آتش شد :

سالمی مردم که ده قار خدا شوی ، توایقه پیسه ره پت کدی و ما خبرنی . الهی ده گورو گفت کار بیایه ، روز هاره مه اولادها گشته تیر کدیم و تو خدا ناترس از پیسی سبیل ما . ندیت چیزی نگفتی . مه حالی کدت می فام . تیز میری و پیسه ره میباری اگه نی دیناره سرت شو میکنم ...

با جرب زبانی بسیار واستدلال اینکه با پول کمی صاحب موتور میشوم و اگر نخواستم موتور داشته باشم آنرا میفروشم آنگاه پول بیشتری خواهیم داشت ، تا اندازهای قانع شد ، با حصول رضایت او دیگر خودم را مالک بی چون و چرای موتور مینداختم .

شب با خیالات خوشگوار گذشت ، صبح پس از اخذ موجودیم از بانک با صاحب موتور یعنی همسایه ما موضوع را در میان گذاشتم . چه مرد شریفی ! يك لحظه هم لبخند از لبانش دور نبود . هیچ حاجتی برای (چنه زدن) نداشت . پولی که او پیشنهاد کرد ، بنظرم خیلی مناسب بود و موتور را خریدم .

حساب همه چیز را پیش از پیشش کرده بودم . بدون معطلی و بانفس سوخته کراجی بی را بارانندگانش کرایه کردم . موقع انتقال از صاحب قدیمش خواستم تا با ما کمک کند و بالاخره با چند قوت جانانه موتور را بروی کراجی نهادیم . بچه های کوچه و سایر بیکاران روز کم بانگاهای پراز تعجب بمن میگریستند و پیچ پیچ می کردند . خونم گرم می شد ، چپ چپ نگاهشان میکردم و میگفتم البته زیر زبان !

ساحمقهای بی شعور بشما چی آخر دلسم کارم ...

صاحب قدیم موتور موقع خدا حافظی - برای آنکه منتش را بر من چند چند نموده باشد - توام با آهی سرد و دندار تر از آه مجنون نامراد گفت :

میزدند و منم در مقابل اظهار شکران و سپاس
سنگذاری میکردم .

باشیر غلطی خودم را به اداره ترفیحات
رساندم تا جواز سیر بگیرم . مامور موظف بایک
نظر اندازی موشگافانه در سوابق من ،
لست طولی را از باقیات نکس و مالی و غیره
و غیره را ردیف و حواله ۲۱ کرد . بایک چرت
محاسبوی دریافتم که هنوز در حدود پنج هزار

افغانی دیگر بدهکارم تا صاحب واقعی منتر
شوم . حالانکه دیگر نه چیزی برای فروش
مانده بود و نه روی برای پیشگی ! کاهلا
سودائی شده بودم . اداره از یادم رفت جگر
خون و اندوهگین بخانه شناختم . زلم با آگاهی
از موضوع کم مانده بود خوب تم کند . ولی
دلغتا چیزی بخاطرش رسید . بزودی تفر
قیاله و لجه داد . خرسند و بیروز مندانه نظر
جالبی ارائه کرد که مورد قبول واقع شد .
او میگفت که تا مدتی از منتر بدون جواز سیر
(قاجالی) استفاده میکنیم و آهسته آهسته پول
جواز سیر را پس انداز خواهیم کرد و آنگاه...
این نظر به اتفاق اراء تصویب شد .

فردا صبح با جرئت بیشتری منتر را حرکت
دادم چنانکه میتوانستیم تا اندازی این برو
آن نگاه کنیم . طی همین نگاههای چشمه
سه تن همکارم افتاد که پیاده بطرف اداره
راهی بودند . در کنار شان توقف کردم از
ایشان دعوت کردم . تا آنان سوار شوند ،
سروکله سه تن دیگر هم نمایان شد . آن
بی انصاف ها با آنکه میدیدند جای برایشان
نیست ، بازور وقت خود شانرا گنجانیدند .
تحمل وجود شان نه تنها برای منتر ، بلکه
برای منم طاقت فرسا بود احساس میکردم که همه
شان برشاله های خود سوارند . منتر بارانی
و تنیلی فروانی به حرکت افتاد و بزبان حال
فریاد بر آورد (از برای خدا (کفیدم) دل
انسان بخصوص دل صاحبش را ایش کسب
میشد .

همکارانم با آنکه از تنگی جای خون در
رگهایشان گره خورده و منفصل ها ایشان
از کار مانده بود ، میگفتند و می خندند و این
تبریک میگفتند تا رسیدیم به نزدیک اداره .
در آنجا با ایست از سرگ عمومی بطرف چپ
یعنی بطرف دروازه محوطه اداره می پیچیدیم .
در همین اثنا پس شهری با سرعت سرسام
آوری بما نزدیک شد ، به سختی برک را
تسار دادم ، مو تر چابجا متوقف شد و صدای
بلندی بر خاست . در يك آن بابت منتر چون
آهن پاره ای به یکسو پرتاب شده ، فاشن
و جمیع ضمایم آن دو سه قدم جلو تر بر زمین
افتاد .

هر کس که حادثه را دیده بود از خنده
... شده بود . روبه همکارانم نمودم ، شا یند
آنها ... ولی آنها نیز مثل همه غرق قهقهه
بودند ... آری ! همه میخندیدند و با انگشت
مرا بیگانه نشان میدادند ...

«پایان»

نستافته موضوع را پراشش گفتم . او با گریه
و دشنم و بدعا میخواست موضوع را حل
نماید . ولی پس از عجز و لایه و استدلال او را
از خر شیطان پایین آوردم و حاضر شد تا
قسمتی از انانیه مورد ضرورت هر روزه خود
را بفروش برسانیم . آنچه داشتیم به نصف
نصف قیمت بالای کهنه فروش بفروش رسید
پول مورد ضرورت را تهیه نمودم و بدون کم و
کاست پرداختم و هیچ نگفتم ، زیرا در اول چنین
فیصله یی را بر من قبولانده بودند . منتر پس
از دو سه عطسه کوتاه و دراز شروع به جان
گرفتن کرد و صدای غرغر و دودش بلند شد
از هیجان سرا پایم میلرزید با ادب و احترام
و تشکر فراوان از ایشان خدا حافظی کرده (نه)
پیاده بلکه با منترم) از سرای خارج شدم .
خیلی وار خطا بودم ، از یکسو هیجانی منتر-
دار شدن و از جانبی نا بلدی در عرض راه از
چندین تصادم نزدیک برو قوع تصادفا نجات
یافتم . بهر شکلی بود . منتر خودم را به خانه
رساندم مادر او را دیدم منتر نزاعی را که بخاطر
سوراخ شدن دیگ طلایی همسایه با زن همسایه
شروع کرده بود ، پاک فراموش کرد و دیوانه
وار بسوی منتر دوید ، گویی پس از سالها
فراق به محبوب دیرینش رسیده باشد چون
جاندار با منتر صحبت میکرد زن همسایه با
با کلمات و یکدیگر ملامت کتان میگفت :

- عوض منتر دیگ و کاسه بخرین و دست
تانه پیش هر کس و ناکس ! دواز نکتین ...
ولی بخوبی میدانست که از خوشحالی زیاد
گوشش ما حوصله شنیدن صدایش را ندارد .
صمیمیت بی سابقه زنم رادران شب هرگز
فراموش نمیکتم . هر لحظه ام از بفغان و کار-
یزمیر و گلغندی میزد و در عالم خیال میله می
ساخت و خواهر و مادر و خویشا و ندانش را به
میله دعوت میکرد و ... ضمن صحبت موضوع
مهمی بیاد مآمد که هرگز درباره اش فکر
نکرده بودیم و آن موضوع (جواز سیر) منتر و
(لایسنس) دریوری بود . باز در اوج خوشی
مغم شگفت و مگی در گیلان شیر مازیرو
غوطه ای زد ...

زنم موضوع را ساده فکر میکرد ، ولی دل من
گواهی بد میداد آتش خوابهای بی ربط و
برشانی از ورق های جواز سیر ، منتر و تصادم
دیدم و چندین بار ، از خواب پریدم ...
صبح نزدیک بود دودلی غیر حاضرم کند .
از یکسو میخواستم با منترم به اداره بروم
از طرفی نداشتن لایسنس و جواز سیر چون
هیولائی هراس انگیز هراسانم میکرد .

بالاخره یکدل را صد دل کرده ، در حالیکه
حتی از خود میترسیدم بطرف اداره حرکت
کردم از سر و رویم غرق میچکید ، ولی بی
هیچ حادثه ای به اداره رسیدم . همکارانم
بطور عجیبی بمن و مو ترم میدیدند درنگها
یشان تعجب ، تمسخر و نا باوری مخلوط شده
بود بهمان لحن بمن لبریک میگفتند و پوزخند

آه تو اینجا باشی و ایطور (کرکر) کنی ،
منز ما کرک میشه و ده کار خود نمی فایم ...
دیگران یکقول و یکصد گفته اس را تانسید
و مرا رعسپار منزل کردند .
در راه همینکه خودم رادر میان مردم یافتم ،

منوجه شدم که همه چیز به یکبارگی تغییر
فاحشی کرده است ، خودم ، بازار مردم و همه
چیز خودم را مثل روز های دیگر کم و ناچیز
نمی پنداشتم ، زیرا حالا صاحب منتر شده بودم
میخواستم به همه ناز بفروشم ، مسوئری از
پهلویم گذشت و خاکبادی بر پا کرد . در
حالیکه منتر ران را هدف تیر غضب آلود نگاه
قرار داده بودم (البته مثل اکثر موارد دزدیر
زبان) گفتم :

- احمق بی شعور منم منتر دارم ، ولی مثل
تو بی همه چیز مردم را اذیت نمیکتم ...
ما چرا با آب و تاب و رنگ و روغن برای
مادر اولاه قصه کردم و دلگرمی بیشترش را
جلب نمودم . آه که از قانع ساختن او چقدر
خوشحال و آسوده خاطر میشوم ! ...

با آنکه با مستری و پرزه فروشان وعده کرده
بودم که تا اكمال کار مزاحم شان نشوم ، ولی
دل طاعت نمی آورد و هر لحظه برای دیدن
منتر بی تابی میکرد ، حاضری و بدو بیراه رفتن
آمر را به هیچ گرفته ، شله (سرای) بودم و
وقتی هم که اذین کار فارغ میشدم ، سراغ
تکسی از پای افتاده یی را میگرفتم که با دریو ش
قرار نموده بودم تا دریوری را بمن بیا موزد ،

قسمت زیادی از پولهایم درین راه مصرف شد .
ترمیم منتر مدت زیادی را در بر گرفت ، ولی
بالاخره روزی فرا رسید که جان بگیرد و آماده
عطسه زدن گردد . آن لحظه ها ، هیجانی ترین
لحظات زندگیم بود ، زیرا از یکطرف بزرگترین
آرزوی خود و زنم شکل عملی بخود می گرفت و از
جانبی روز حساب و کتاب هم بود ... دلبره
واضطراب بی جرئت تر و کمر و تر از روزهای

دیگر نشانم میداد ، وقتیکه پرزه فروش نماینده
مستری و دکانداران دیگر رقم نهائی مصارف
ترمیم را اعلام کرد ، دود از دماغ بلند شد و
کم بود ضعف کنم ، زیرا نه تنها ذخیره و
پیشگی ، بلکه یکی دو گلیم فرش خانه ام را نیز
بانیست می فروختم تا آنرا پوره میکردم .
غرق خود بودم و چرت میزد که حریف با
پنجه ای مرا بغود آورد :

- چرا بیاد ؟ چرا اینتورق گرفت ، چرا
ایطور (کلی و کریت) شدی ؟ منتر خریدن خو
مفت نیست ... پیسی ماره بتی حسابته خلاص
کوه منتر که چالان کو برو پناهت بخدا ...
من که نصف پول لازما با خود نداشتم ،
خجالت زده و توام با زور خندی گفتم :

- نی ! به فکر میکنم که ...
حریف نکته سنج بزودی موضوع را دولو
پدرانه نصیحتیم کرد که مثل بچه های حرف
شتو بزودی بروم و پولهای شان را بیاورم .
بایکد نیا غم و ترس و لرز نزد مادر اولاد ها

- مستری عایب ای چی میکنی؟ مه گفتم
منتره ترمیم کنین ، نگفتم که آیین (تولکسی)
بسازش ...
او دست از کار کشید و در حالیکه خشم
گینانه بمن نزدیک میشد و با آهن چنگش
مانندی تهدیدم میکرد ، گفت :

- قربان شما ! این تنها قدر دوستی و احترام
بی شایه من نسبت بشما بود که توانستم از بهترین
یادگار های نو جوانیم چشم ببوشم آنرا بشما
بفرو ... بدهم .
در حالیکه دولا دولا میشدم و خدا خدامیکردم
که پیشمان نشود . با کرنش و تواضع د د
یاسخش گفتم :

- بلی ، بلی میدانم ، لطف شما را تا ابد
فراموش نخواهم کرد ...
کراچی ران راه (مستری خانه را خوب بلد
بوده و همینکه داخل سرای شدیم ، یگراست به چپتی
پیچیده ، چشم برهم زدنی منتر بجان برابر در
ردیف همانند و امثالش قرار گرفت در اول
کسی یقین نمیکرد که میخواهم آنرا ترمیم کنم ،
ولی چون دانستند کاملاً جدی و مصمم هستم
دوسه دکاندار (پرزه فروش) با ادب و احترام
زیاد در باب تهیه سامان و لوازم ترمیم منتر
سخنرانی را شروع کردند . تا نام مستری را
گرفتم از زمین و آسمان مستری بارید . آنهم
چه مستری هایی ! که بقول خود شان چنین کار
عاشی (از انداختن نسوار) هم برایشان ساده تر
بود .

من روز بدنیده : در آنهمه گیر و دار کاملاً
خودم را باخته بودم . به یکی از ایشان پناه
بردم و خواستم تا ترمیم منتر را با او فراروداد
کنم . تا او لب به سخن باز کند ، چشم کشیدن
های همقطاران خاموشش کرد ، ولی او باز رنگی
حرفی و نیم نگای به همه فهاوند که (لقمه) را
تنها نخواهد خورد و سپس رو بمن کرده ،
گفت :

- بیاد ! توده ای کار تجربه نداری - منتر
تکه تکه اس ! یک سامانش پیش مه خساد
بود . یک پرزی دیگیش پیش ازو دکه اما
کار خوده شروع میکنیم ، هر کس که هرچی
داشت خداوس ... باز ده وخت آخر هم گیشه یکجای
حساب میکنیم ...
سخنان او قناعت بخش بود ، به تفاهم کامل
رسیدیم ، کار آغاز شد .

مستری پس از یک نظر اندازی فنی ! به سرا-
پای منتر ، لب بالایش (بانت) را بلند کرد و
سپس با همراهی شاگردش با افزاری بیل
و کلنگ مانند چنان بجان ماشین افتادند که
گویی پیشه پدر پدر شان قبر کنی بوده نه
مستری گری ، هر ضربه که بریدنه منتر محبوبم
وارد میشد در دوش رادر وجود خود احساس
میکرد م نظر میرسید که همین حالا به توتنه
پاره های آهن تبدیل میشود ، دیگر طاقت
نمی توانستم با وجود همه خشم و قهر باز هم
بابرده باری بیش از حدی گفتم :

- مستری عایب ای چی میکنی؟ مه گفتم
منتره ترمیم کنین ، نگفتم که آیین (تولکسی)
بسازش ...
او دست از کار کشید و در حالیکه خشم
گینانه بمن نزدیک میشد و با آهن چنگش
مانندی تهدیدم میکرد ، گفت :

- بان بیاد ! مثلیکه ده عمرت چیزی ر-
ندیدی ؟ می بینی که ما عاشین (لا) میکنیم !



سپورت

ولیاقت شان توانستند در تیم ملی گریز
گرو من جا بگیرند که در وزن ۵۲ کیلو
گرام عبدالکریم عضو کلب شعاع میوند
در ۵۷ کیلو گرام محمد اعظم از کلب انوری
در وزن ۶۲ کیلو گرام غلام مسافر
از کلب تعلیم و تربیه، در وزن ۶۸ کیلو
گرام مسخیداد از کلب میوند در وزن ۸۲
کیلو گرام احمد جان خشن از کلب تعلیم
و تربیه میباشند.

درین مسابقات ۵۲ کیلو گرام ۴۸ کیلو
۶۲ کیلو حلقه زایود پان منی کا
عبد الحفیظ از اتحادیه کارگری نجف علی
میوند را گنج ساخته و نقش زمین اش
ساخت عبد الحفیظ در برابر نجف علی را
قدرت مندترین چهره ۶۲ کیلو و دولست
مدالهای طلا نقره و برنز مسابقات
ملی مقتوی و بین المللی در یک عکس العمل

دایرشدن مسابقات المپیای ۱۹۸۰ مسکو مشت محکمی است بسدهان امیر یالیزم ونوکران حلقه به
گوش آن.

فقط چند روز محدود به آغاز بیست و دومین مسابقات جهانی المپیای ۱۹۸۰ باقی مانده است

سر یع و یوفانه کاراش در پیروز شدن
مقابل این حرف پرکار و با اثر زی-
پایان داد و دشتی رابه دست حکم مسابقه
کاد تا به عنوان پیروزی با لایرد. در وزن
۴۸ کیلو گرام چهره تازه سر بلند نموده
درین رویداد انتخابی روی صحنه ظاهر
شد پارویا روی شد نش در چند مسابقه
تماشاگران را به تعجب و تحسین و
داشت و ثابت نمود ورزش پهلوانی با پشت

کمیته المپیک افغانستان جهت اشتراک
ورزشکاران افغانی درین رویداد ورزش
جهانی پلانی تا ره را طرح نمود که
برگزاری مسابقات انتخابی پهلوانی
گروه من (تنه با لا) بخشی از یسن
پلان ها را احتواء نموده که مسابقات آن
قبل از مسابقات آزاد در امتد یو ورزشی
کابل دایر شد. و از بین همه کاندیدان
تیم ملی پنج تن آن ها با تبارز دادن اهمیت

نیکو را گوا - نایجریا - زیمبابوئه
جدید - یوگندا - پانامه - سوئیس - پرو-
بولند - یوگوسلاوی - پرتغال - آلمان -
شرق - جمهوری مردم کوریا - رمانیه -
سنت مارین - سنگال - نیل - سیرالئون -
سویدن - سیلون - سوریه - سوئیس -
تانزانیا - چکوسلوواکیا
ترینادا ، توپکو، ویزویلا ، المپیک شو روی
ویتنام - یوگوسلاویا - زیمبابوئه

قهرمانان ۸۸ - کشور جهان روز
۲۸ - سرطان در ستدیوم مرگزی
مسکو جمع میشوند.

عده یی از کشورها نسبت
نداشتن اساننامه المپیک اشتراک
در مسابقات المپیای ۱۹۸۰ مسکو
محروم شدند.

تیم های افغانی قبل از اشتراک شان
در مسابقات ۱۹۸۰ سفرهای مقدما تی
دارند.

به آغاز بیست و دومین دور مسابقات المپیک
۱۹۸۰ - جهانی که عنقریب آغاز می
شود کمیته المپیک مسکو و قافو قنا در
زمینه برگزاری این مسابقات جهانی
تشریات اورد شدند و موثر نمود و جهانیان
قدم به قدم به برگزاری این روز انتظار می
کشند.

در بیست و دو هین مسابقات المپیک
جهانی منعقد مسکو ورزشکاران کشور
های افغانستان - الجزایر - اندورا - انگولا -
استرالیا - اتریش - بودستون - بلژیک -
برازیل - بلجیم - بلغاریا - کامرون - شیلی -
کولمبیا - جمهوری مردم کازانکو -
کوستاریکا - کوبا - دانمارک - جمهوری
مردم ایکنوئور - اسپانیه - ایتالی - فنلاند -
فرانسه - گویون - انگلستان - یونان -
گواتیمالا - گینی - ویتنام - هنگری - هند -
عراق - ایرلیند - آسپلیند - ایتالیا - چیکو -
اردن - کویت - لائوس - لوزو تو - لبنان - لیبیا -
لوگزا - موروک - ماسکرا - مالتا -
موریش - مکزیکو - منگولیا - نیپال



صحنه یی از مسابقات کشتی که برای برگزیدن تیم ملی دراستدیوم ورزشی کابل دایر گردیده بود

شناخته شدند. در ۹۰ کیلو گرام که دو اشتراک کننده بودند اینها بعد از یک دور مسابقات به نتیجه رسید و با لتر تیب در مکان های اول و دوم ما شدند و در یکصد کیلو گرام امین الله از کلب اردو بدون انجام مسابقاتی نسبت نداشتن حریف در مکان اول قهرمانی با لا رفت.

نظر به پلان پیش بینی شده کمیته ملی المپیک جهت اشتراک ورزشکاران افغانستان در مسابقات المپیک ۱۹۸۰ منعقد مسکو از جمله همه کشتی گیرانیکه نام برده شد از وزن ۴۸ الی ۷۴ کیلو گرام قهرمانی اول

آند در تیم ملی برگزیده میشود و دو شاتوش تیم های پهلوانی - گيرو گرومن و بو کسنگ در مسابقات جهانی اشتراک میکنند و قبل از اشتراک شان درین رویداد جهانی سرفای مقدمانی به پو لند - بلغاریا و اتحاد شوروی دارند.

چنانکه روز یکشنبه هیات هشت نفری پهلوانی افغانی بنا به دعوت کشور دوست ما بلغاریا عازم آلتشور شدند.

در بین هیات دیپلوم انجیر نصیر احمد معلون ریاست ورزش به حیث سرپرست نظام الدین به حیث ترینر با کشتی گیران همتا میباشند در وزن ۴۷ کیلو گرام محمد شریف، در وزن ۵۲ کیلو گرام محمد فاروق در وزن ۵۷ کیلو گرام خلیل الله، در وزن ۶۲ کیلو گرام عبد الحفیظ، در وزن ۶۸ کیلو گرام عبد الر شاد و در وزن ۷۴ کیلو گرام خواجه و حید زاهدی میباشند چون هیات ورزشی طی اقامت چند روزه شان مهمان بلغاریا بودند حکومت دوست ما بلغاریا تمام مصارفات را متقبل شده اند.

• • •

تیم ملی بو کسنگ جهت اشتراک مسابقات المپیک ۱۹۸۰ انتخاب گردید.

طوریکه در نشریات قبلی خویش پیرامون شرکت ورزشکاران افغانی در مسابقات

المپیا ۱۹۸۰ نوشتم که از افغانستان دو تیم

پهلوانی و یک تیم بو کسنگ اشتراک میکنند

کمیته ملی المپیک جمهوری دموکراتیک

افغانستان اخیراً مسابقات آزاد انتخاباتی

بو کسنگ را در استادیوم ملی کابل راهبر

نمود که اشتراک کنندگان آن مسابقات

از طریق کلبها و موسسات شان گرد

آمد. بودند که در نتیجه این دیدار

انتخاباتی در وزن ۴۸ کیلو گرام شمس الدین

اختری، در وزن ۵۱ کیلو گرام نثار احمد

از کلب عزیز و در وزن ۵۷ کیلو گرام

غلام ربانی از کلب آریانا و در وزن ۶۰

کیلو گرام عبد الحی از کلب یا ران

صدیق در تیم ملی جا گرفتند و اینها به

حیث اعضای تیم ملی در مسابقات المپیک

۱۹۸۰ مسکو اشتراک می کنند.

تلاش های پیگیر توانست نسبت بسنه حریفان اول و دوم پیشقدم شود در وزن ۶۸ کیلو گرام غلام صدیق زورگر با خیال آرام دور از هر گونه اندیشه از عنوانی قهرمانی همیشه خود از مسابقات داخلی و خارجی دفاع نمود و بازم در مکان اول سکوی قهرمانی با لا رفت و بعد از شاد از تعلیم و تربیه یکقدم پایین تر از زرگر دیده شد در وزن ۷۴ کیلو گرام خواجه وحید زاهدی از کلب امیری چهره موفق

دیگر وزن ۵۲ با اندک اشتباه در مکان دوم ماند و زمان الدین از کلب اردو سوم شد.

در وزن ۵۷ کیلو گرام خلیل الله از کلب اردو بعد از دیرزمانی حقوق اش را جبهت جا گیری در مکان اول قهرمانی ثابت ساخت با غرور و سر بلندی در مکان اول سکوی قرار گرفت. عین الدین از کلب افغان مدعی همیشه کسب عنوانی قهرمانی ایستاد در مکان دوم ماند و محمد عمر از



صدیق زرگر در وزن ۶۸ کیلو گرام بازم از عنوان قهرمانی خود دفاع کرد

و بر قدرت این وزن توانست با دریا

روی شدن چند حریف دیرمانده و با

تجربه پیروز شده و پیشروی بکند با

صبر و شکیبایی در سکوی قهرمانی بالا

میرود. درین وزن عبدالله از تعلیم و تربیه

و عبدالله از کلب افغان را در دو طرف

خود یافت که این دو در مقام های نو بو

سوم رسیدند در وزن های ۸۲ کیلو هر

یک شجاع الدین از کلب اردو - رو هینا

از کلب اردو به حیث برندگان اول و دوم

اتحادیه کارگری - در مکان سوم مسکو

با لا شد. در وزن ۶۲ کیلو گرام عبد الحفیظ

از اتحادیه کارگری شانی کنان و انتخاب

در بالای مسکو جا گرفت و نجف علی

چهره بر از لای این ورزش با از دست دادن

مقام قهرمانی در مکان دوم عقب نشینی

کرد. و لعل محمد از کلب افغان با وجود

کار همیشه و تمرینات متدوام مسیر ترقی و تکامل خود را میپیماید که این چهره جوان و ساری کاندیدان جا گیری در وزن ۴۸ کیلو گرام محمد شریف از کلب انور بود که در صدر قطار ۴۸ کیلو نسی ما چون اختر محمد از کلب افغان صمد علی از کلب اردو و محمد شریف از کلب میوند قرار گرفت در وزن ۵۷ کیلو گرام خلیل الله از تیم اردو محتاطانه از بین کاندیدان این وزن سر بلند نمود با عبور نمودن از چند مسابقه همراه با پیروزی در سکوی قهرمانی با لا رفت و توجه زیاد تماشاگران را نسبت به خود جلب کرد و یکی از دیدار خود در دور اول این مسابقات عین الدین از کلب افغان را با مهارت و دلیری کامل از سر راهی جهت پیشروی در صدر جدول کنایه زدند در دیدار بعدی خود بدون اندیشه با پیروزی در سکوی قهرمانی گام گذاشت در مسابقات وزن ۷۴ کیلو گرام خواجه و حید زاهدی عضو کلب امیری کارشان را در زمینه پیشروی جا گیری در تیم ملی موفقانه انجام و یکبار دیگر عبدالله از کلب تعلیم و تربیه راه را نو در آورد و با ردیگر عبدالله از کلب افغان را که این دو حریف سر سخت ضرب به فنی و امتیاز مطلوب ساخت و نامش را یکبار دیگر سر زبانها انداخت و به حیث بهترین کشتی گیر در وزن ۷۴ کیلو گرام معرفی شد.

در وزن ۶۲ کیلو گرام دو حریف خوب مقابل عبد الحفیظ و نجف قرار داشت که لعل محمد از کلب افغان و حبیب شاه از کلب اردو بودند که اینبار از مدعیان قوی با موجودیت چهره های شناخته شده چون نجف علی بودند که هر کدام با نام نجف علی آه میکشیدند و میگفتند برو سپرد به خدا. لعل محمد و حبیب شاه در جریان مسابقات انتخاباتی چند مسابقه خوب و موفقانه را پشت سر گذاشتند لیکن آنها در دور های سوم و چهارم در برابر حریفان قوی و با مهارت از پا ماندند و نشد که به دور های بعد پا بگذارند.

مسابقات طی چهار دور با شور و گرمی خاص پیش رفت هر روز بعدی مسابقات نسبت بروز اول تعداد زیاد تماشاگران را به محل برگزاری مسابقات به سوی استادیوم کشاند و هر دسته از تماشاگران با ابراز احساسات نیک و گرم کشتی گیران طرف نظر شانرا تشویق میکرد و سرانجام از بین همه مسابقه دهندگان این کشتی گیران به حیث برندگان اول - دوم - سوم شناخته شدند.

در وزن ۴۸ کیلو گرام محمد شریف از کلب انوری در مکان اول سکوی قهرمانی دیده شد اختر محمد از کلب افغان و محمد علی از کلب اردو در مکان دوم و سوم پهلوانی محمد شریف قرار گرفتند در وزن ۵۲ کیلو گرام محمد فاروق چهره موفق و بر قدر این وزن در بالای مسکو جا گرفت و محمد ابراهیم کشتی گیر براننده و پر قدرت

دشپي په وخت کې درود سطحه
توري لري نيو لي وه . پيري نسول
کولای چې وړاندې ولاړه شي ځکه
چې د لري تر شانه کومه نېټه
نښانه ښکارېده او نه دلارېنو دني
خراغونه ليدل کيدل .

ما شا کلیمووا نیمه شپه له خوبه
راويښه شوه . په پيري کې داسې
چوپه ، چوپتیا وه چې ديو مسا پر
د خسر يد لو آواز له
ليري خايه اور يد ل کيده . ما شاد
خپل خوب پر تخت کينا سته پا که او
تا زه هوا له خلاصی کې څخه
کوټي ته را ننوته . دولي دپا ټو
خوږ بوی لگیده . هغه بوی چې دتو-
ري او تیا ري لري له مينځه ليدل
کيدل دبيري په شاوخوا راځو پرند
وو . دماشيا په نظر داسې ور غله چې
دهغوی بيري ديو نا معلوم علت په
وا سطحه په وچه کې دبو ټو په منځ
کې پرته ده . خو وروسته یې داو بو
دشر هار غلی آواز واوریده او پوه
شوه چې پيري یې درود غاړې ته
در يدلي ده . ناڅا په دبو ټو په منځ
کې دڅه شي غږ پور ته شو او بيرته
غلی شو . دغه غږ بيا و اور يدل
شو او غلی شو . چې يو ځلي ديو
بلبل دوا مډاره او خوږه نغمه د
بوټو له منځه پيل شوه . ما شا مو-
سکي شوه او خپل لا سو نه یې د مخي
خواته وغږ ول . دشپي په نيا زه کې
یې لاسو نه تور ښکار يدل يوازي
دگوتو په مخ نو کونه یې سپين
ښکار يدل .

ماشيا خو مو ده دمخه دځنگلو نو
په پوهنځي کې خپله زده کړه سرته
رسولي وه او او سندکار له پاره
جنوبي ولکاته روانه وه اودکار ځای
یې هم په يوه ځنگلي کلخو ز کې
ټاکل شوی و . ما شا فکر کاوه چې
په زړه کې لږڅه تشویش او ویره
لري . خو خپل ځان یې گول اچو لي و
اوهڅه یې کولې چې داو سو سه
هیره کړي . هغې لږه نه ښکې ډیره
وسو سندر لوده هغه په جدې ډول
سره زیا ته ویر يده . هغه د هغو
شيبو درا رسيد و په خيالونو کې
ډوبه وه چې د لو مړي ځل له پاره به
ځنگله کې د خپل ما موريت ځای
تهورسپيري اود نو مو پي سيمي
رئيس چې يو مغرور او قهر جن
سري به وې د خپلې چرمي تو ري
گر تي ، پر سيد لو جيبو نو اوگل
لرونکو ټپيو سره به به خیر خیر دی
او ددی او بدل شوو تورو څپو ته
وگوري او طبعي ده چې به زړه کې

به ووا یې ، همد اوه چې نه مو درلوده .
اوزياته به کړي چې دغه خورا نه
نجلی څوک ده چې موږ ته یسی
را لير لي ده ؟

دماشيا په ستر گو کې خوب
وتښتيد . خپلې جامې یې وا غوستي
اودبيري ځنډی ته ولاړه هلته په
ټولو شيانو پر څه پر ته وه . له ليري
خايه ، دتیارو له منځه دچر گت
زړه ورو نکي غږ اور يدل کیده . دا-
سي ښکار يده چې هلته دتو ري لري
ترشا کلي پروت دی . دی د خپل
مامور يټ ځای ته دبيري پوا سطحه
سفر ، دخپلې نيا دوصيت په
اساس چې دکښتي ديوه کپتان
کونډه وه کړي وه . څرنگه چې
ماشيا د هغې خبره منلي وه ، خوشحاله
وه . ددوی بيري لو مړي دنوا له رود
څخه روانیده . او بيا یې دلادو گا

د ل . پا نو ستو فسکي ليکنه
دتوريا لي اياز ځای ژباړه

سور گل

وې وي معنی دا چې په یوې جلې
مین شوی و ، و یې نشول کسرای
چې د خپلې معشو قې غو ښتنه پوره
کړي . د هغې غو ښتنه داوه چې له
آسمان څخه ستوری ور ته را پت
کړي ، کله چې خوارمین داکار سرته
ونشو رسولای نو هغې له خپل
ځان څخه وشاړه .

کله به چې هنر مندی دا سند ره
خلاصه کړه ، نو خپل لاسو نه به
یې په زوړه په بیا نو و وغل او
بیا په یې وو یل : ددی ترانې هدف
روښانه دی . وای چې د خپلو
میثا نو سره په مینې او مهر با نسي
سره وچليري ، هغوی ونه څو روی
والسلام !

په چر بوو تس کې دمعما ري د
پوهنځي څوکسه محصلین یسی
بيري کې سپاړه شول . دلاري به
اوردو کې هغوی ټول وخت به خپل
منځ کې دسنگتراشي دگنبدو دسات
ختمان ، دآند ري رو بلیوف اودمسکو
دهسکو مانیو به باره کې خبرې کولې .
ماشيا چې ددوی مباحثې اور يدي د
خپلې نا پوهي او لږ معلومات څخه
یې خجالت ایسته او مخ به یې ټک

سورشو ، له هغې شیبې څخه چې
محصلین بيري ته را غلل هغه دپاڅه
عمر هنر منده چپ شوه او تو ره یې
دمین غله ترا نه ونه ویله نوزه گرازه
کیناسته اوده زماژوند په هنر کې
دی ، نومی کتاب چې د استا نیسلاو-
سکي اثر دی ، یې مطالعه کاوه .

او س د بيري ټول هسا فرین
ویده وو . فیلوت ، هنر منده اومحصلین
ټول ویده وو . یوازي ما شاوینسه
وه . دشپي زمر می ته یې غوږنيو لي
واوزیار یې ایست چې په هغې ځان
پوه کړي . ناڅا به د ماشا تر
شاد اور لگیت د لگید لو آواز پورته
شو . ماشا چې خپل مغز را وگرځاوه ،
شاته یې پیلوت ولاړ و او سگرث یې
روښانه کړ . هغه لگید لي اور لگیت
دلاندی او بو ته وغورځاوه و او
ماشيا ولید چې څنگه داور لگیت لړکي
دتوري لري په منځ کې ښکته ولو یده
اود هغه شغلی په خپلې شاوخوا کې
رنکار نکه بخار په ځان پسي راټول
کړ .

پیلوت وویل :

بلبلان سري خوب ته نه پر-
یږدي . ما شا سره له دی چې هغه
یې نه لیده خو حدس یې ووايه
چې هغه به تیا ره کې مسکي مسکي
کيري ، په خواب کې یې ور ته وویل :
ماهیځکله داسې بلبلان نه وولیدای

پیلوت وو یل :

سره شو روی اتحاد کې چې سفر
وکړي ډیر دلید لو وړ شیان به وويني
داسې شیان چې انسان په خوب کې
هم نه وی لید لي .

ماشيا ور ته وو یل :

داله دی کبله وای چې تاسې
تل دلو تلو په حالت کې یا سني او
ځمکه تل ستا سي تر وزرو نولاندی
به تغییر کې ده .

نه ، فکر نه کوم . پیلوت په
خوا بکې همدو مړه ور ته وو یل
او نوردیوی شیبې له پاره چپ شو .
او وروسته یې بیا زیا ته کړه :

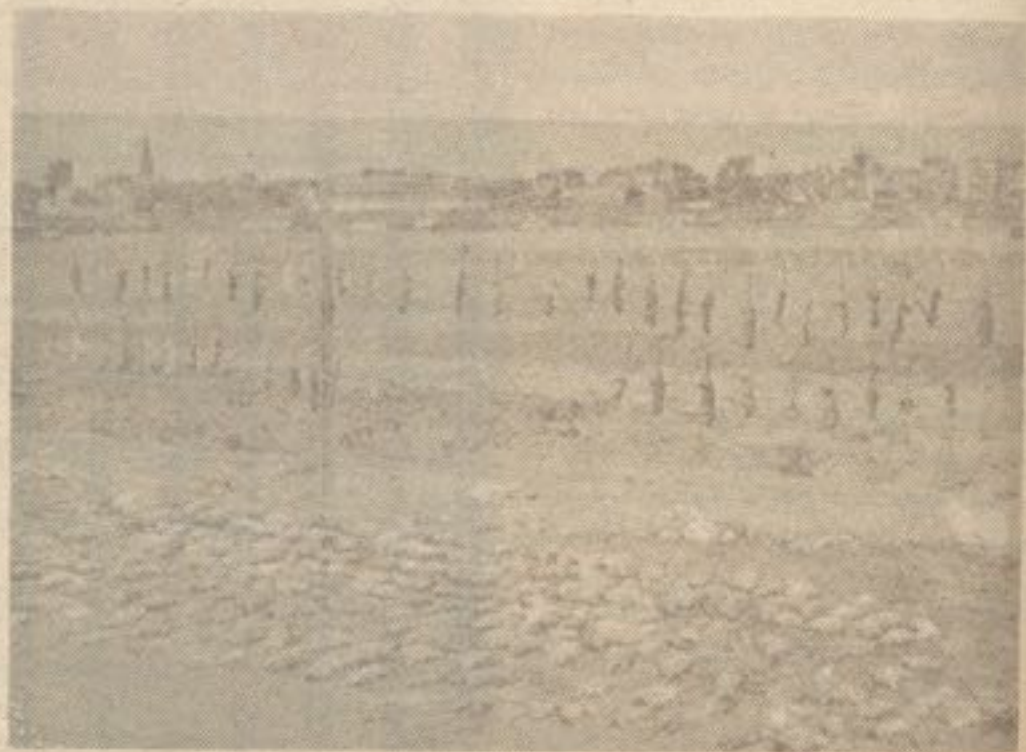
سها درو ښانه کیدو په حالت
کې ده . دختیز آسمان شین شوی دی .
تاسې کوم ځای ته ځي ؟

سزه ليري ځای ته ځم .

په دی وخت کې پیلوت خپله
ځنگل په دیوال با ندي تکیه کړه د
ختیز افق ته چې دسپا وون سپیدی
پکې درا ختو په حالت کې وې ، یو
نظر وا چا وه . دهسک به لاندینی
برخه کې ورو مستی ستو ري دسپینو
زوړ ديو سپين څاڅکي به خیر بکسي
خلیده .

موش‌های صحرایی

که یکدسته سی میلیون موش‌های خطرناک و دشمن غله چات و حبوبات را از این ببرند. در کوپنهاگن و همچنان در میدان هواپی قاهره در آلبا رهای کنترل دسته ازین موش‌ها حمله برده. سیم‌های تلگراف را جوید و ارتباط تلگراف را قطع نمود. حیوانات مذکور حتی آشیای بزرگتر از خویش را که بعضاً بلودشان هم نمیخورد، ذردید و با خود به جاهای دور می‌برند و در جاهای پاك موش‌های صحرایی کلان سیم‌های مخصوص خط آهن (توکینساوساکا) را با دندان جوید و درست می‌دقیقه سر یتر این قطار چنان متوقف گردیده، بعلاوه در سرزمین هاگ مانیتلا، لوبیتسو، انگولا، نیویارک و نیبال از عجمو موش‌های کلان فراوان است و مضار آن نیز فراوان. قطع کردن فلزات سخت و سوراخ کردن دیوارهای ضخیمی کانکرتی ازین موجودات به سادگی ساخته است. موجودات مذکور بسا دگی از میله ها و پایه های هموار بالارفته، چنانکه گویی آرتسیف خوبی باشد (هانس زیلن) یک فیلم تلویزیونی ازین موش‌ها و نقصان و کمتری که عاید بشر می‌شود بطور مستند تهیه دید و بود که برای تماشا گرو آقا پس شگفت انگیز بود. وی واضح ساخت که از زیان های اقتصادی که موش‌ها برای ما وارد می‌آورند زیاد مهلك دشمن اقتصاد است (دان رد گان) یکی از پرو فیسوران حیوان شناسی میگوید که از چنین موش‌های مضار از قرن هاست که انسان‌ها مضرر گردیده اند که با پستی در جهت رهای انسان‌ها از زیان های این موجودات جلوگیری بعمل آید و یک تحقیق تا ز قدیگر ثابت ساخت که موش‌ها از خود پرازیتهایی تولید میدادند و حتی مریشی خطرناکی چون طاعون را بسا دگی انتقال میدهند بزرگس ازین موش‌های موذی در اروپا و همین طاعون بود که در قرن شانزدهم ریختند.



اینهم تازه ترین طریقه از بین بردن موش‌ها بوسیله تازه ترین نوع نلک مخصوص شکار این حیوانات.

درینوقت زلزله شدیدی بسو قسوع پیوست و عده زیادی از موش‌ها در بحیره کسین گر یختند و موش‌های مذکور توانسته از بحیره نیز شنا کنان گذشته و جان بسلامت برند و ۲۵ سال بعد این موجودات به غرب رسیدند. دندان‌های این موش‌ها

زیاد برنده بود و ۱۳ سانتی‌متر طول میداشته باشد. هر کجا گندم سفید و بزرگ باشد موش‌های صحرایی با مقابل شدن با مواد مذکور بلاد رنگ آنرا میخوردند و همچنان سخت ترین فلزات و مواد صنعتی را بسا دگی می‌جوید.

ولی لیوال ساغر

بحشی در پیرامون روانشناسی

جنایی:

سخنی چند بجای مقدمه:

انسان موجودیست هدفمند و پیکار جو که از بدو پیدایش بر روی زمین همواره با عوا ملئیکه زندگیش را مورد تهدید قرار داده در نبرد و پیکار بوده است. این موجود تلاشمند در بر تو تجارب خویش همواره راه‌های تهلکه و دشواری را دلیرانه پیموده و درفش فتح و پیروزی را در مقابل نیروهای خشن و وحشی طبیعت بر افراشته نگهداشته است.

جنگ و ستیز با موانع و نا ملایمات زندگی بوی آموخت تا بمنظور ادامه حیات خویش دست به تشکیل اجتماعاتی بزند که بر مبنای تعاون و همکاری استوار بوده و در پر تو آن آسایش فریدی میسر شده بتواند تا توانی‌های وی در جریان مبارزات فردی شیوه‌های دوستی و رقابت را بوی گوشزد کرد. گوی شمالی‌های ببر حما ته و بیهم حوادث روزگار بیش از پیش و بر اهمیت زندگی دسته جمعی و اجتماعی متقاعد ساخت.

اما انسان‌های بدوی که در اجتماعات ابتدایی و قبایل وحشی زندگی میکردند از درك خصوصیات انسانی و رموز زندگی اجتماعی عاجز بوده و از مشاهدات بعضی حالات بوحشت می‌افتادند آنها که برای تبیین این حالات نمیتوانستند جواب قانع کننده براه نمایند بعضاً می‌پر سیدند که چرا انسان در بسی موارد برخلاف اراده اش کارهای نا شایسته را انجام داده و منحرف می‌گردد؟ چرا همه فعالیت‌های انسان دقتاً به سکوت مواجه شده و برای ابد از جنبه جوش می‌ایستد؟

این موجود متجسس و کنجکاو صرف به این پرسش‌ها اکتفا

نکرده بلکه در طول تاریخ همواره تلاش ورزیده است تا علل حوادث و اتفاقات را کشف و پیرایشا نی موانع و نا ملایمات زندگیش را غلبه و پیروزی را حاکم نماید. روی این منظور انسان هدفمند در درازنای تاریخ نظر یات و جهان بینی‌های گوناگونی را یکی پس دیگر تر جمیع داده است. باشندگان، یونان باستان عقیده داشتند که امور و حقایق عالم هستی و قوانین حاکم بر طبیعت و اجتماع را نباید از امور لاینحل پنداشت زیرا بشر استعداد آنرا دارد که به نحو شنا یسته و مطلوب از عهده درك این قوانین بدر آید. عده از دانشمندان یونان باستان عوا مل جرم آفرین را در تشکیلات اقتصادی و اجتماعی جوامع بشری جستجو و این دودیده را در ارتباط با نفسا نیات و عواطف، خصم، غبطه خودخواهی، نفرت و غیره، در ارتکاب جرایم می‌دیدند. طوری که قبلاً تذکر داده شد دانشمندان یونان باستان به استعداد و توانایی بشر جهت درك و شناخت حقایق و قوانین حاکم بر طبیعت و اجتماع اعتقاد و اعتماد داشتند. در اثر این طرز تفکر عالی علوم گام‌های سریعی بسوی ارتقا برداشت. اما با تاسف که در قرون وسطی یاشب‌های تاریک تاریخ ایمن سیر ارتقا بی‌بطور وحشتناکی عقب‌گرای نمود چنانچه مدعیان علم و دانش جهت بیان حقایق از يك سلسله عوامل ماوراء طبیعت و اجتماع بشری استمداد جستجو و جگونگی شون زندگی اجتماعی را از طریق موضوعات ماوراء الطبیعه توضیح و حتی سلوک و کردار انسان صرف به این پرسش‌ها اکتفا



سرگرمی ها و مسابقات

جدول کلمات متقاطع

افقی :

۱- یکی از ولایات سر سبز کشور مازان دریا است و هوایی هم به همین نام در کابل است - هر کشور از خود علیحدہ دارد - ۲- عکس چپ - از کشور لیبال انتخاب کنید - گهواره انقلاب هفت نور - نصف مشنگ - غرق نیست

۳- رنگی است بزبان پستو اما پراگنده - باریدن بزبان عوام - نصف دانه - سرش را قطع ما زید از آن طرف از ما ه های عیسوی می گردد - مدار نا مکمل - ۴- اگر نشد جمع پیر و است - در هفت نور پیروز شد - از حروف آهنگ انتخاب کنید - ۵- ضد ماده - از فلم های هندی - شروع و آغاز

منگ - یکی از پایتخت های افریقایسی - خود ما - ۶- فرا مو ش به پستو - سرش را ببرید رفیق بری میشود - نگهبان زیارت - آرا جمع آن است - شهر بزبان عوام ۷- از آنظر ف مو است - یکی از ولایات مشهور کشور ما که لعل آن شهر تچهانی دارد - سبب که میانش خالی است - مردی

عمودی :

۱- با جمع يك الف چند پروانه میشود وظیفه مهم يك انسان - ۲- تلمیحات نوعی از حکومت

۳- گویند سبب ناتمام یکی از براعظم های جهان - ۴- امتحان خارجی - منسوب به روایت است - دو حرف در سه خانه - ۵- در بین میتر - سرو پای پلنگ - گرد - مرگ ناقص - بیل نامکمل - مشغلت کردن اموال و صحت - يك حرف و دو خانه - يك عمل مذموم و نا پسند است - ۶- منسوب

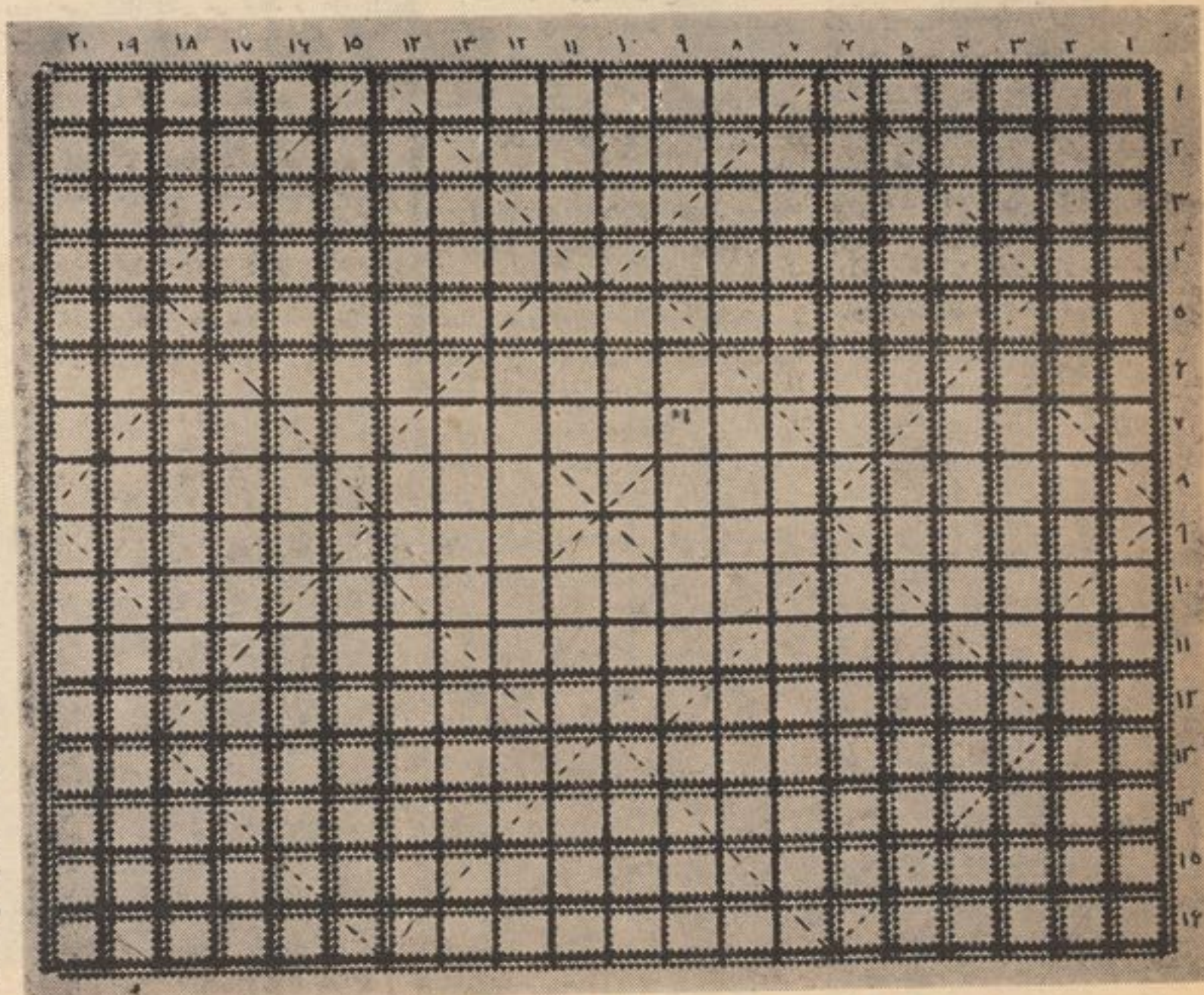
به يك نوع رنگ است - روز انقلاب - ۷- یکی از ولایات کشور ما - ضد خوب - زندانی - ۸- بعد از دیگر - پایش را قطع ما زید بای میشود - پوره نیست - ۹- یکی از

ولسوالی های کشور ما - مفرد آن مد بر است - دروازه - ۱۰- ادای پراگنده - از حشرات مضر صحرایی - از خزنده گان - جمع رای - ۱۱- در بین اسباب است - از آنظر

شنگ - ازالات دهقانی - با لای چت - ۱۲- پهلوان - جای کارگر - ازماه های عیسوی - ۱۳- منقار کوتاه - دراتگشت جادارد - مدار بی پایان - آترا نول هم میگویند - تگراش

آب مقدس است - بزرگترین سر مایه دار تا ریخی - نوع از خورا که با ب را یکجا کنید - برج ایفل در آن کشور شهرت دارد - ۱۶- روان - جام آن شهرت دارد - بشیمان - ۱۷- از خورا که باب - حرف

تعجب - بی عقل است - دو پنج - صید - شد - ۱۸- سخت نیست - یکی از شب های مقدس - منظم آن لنا و صفت میشود - ۱۹- خود و عده ما - رنگ نشد - منسوب یکی از کشور های اروپا بی است - ۲۰- یکی از آبشار های مشهور جهان - آبپایی که از جای بلند به زمین جریان دارد -



طرح کننده - محمد محصل صنف سو ۴ و هنر اکادمی خارتدوی

یک تست بسیار جالب برای

کسیا زیدکه نا مزد سپیدا نشندی

ما چندین تست را برای تان چنان گردیم و شاید هم جوابات خویش را با ارسال نمودن فتو و جوابات بخواهید این تست را جواب دهید و ما برای تان میگوییم که نامزد تان واقعا شما را دوست دارد و یا خیر از اینکه در هیجان جوانی کمتر میتوان عشق و علاقه واقعی را از نظر هر به عشق و محبت تشخیص داد و عسالت زنده می مشترک از مسائل اساسی زندگی است بنابراین ما این مسائل را علی سوالاتی باشما در میان می گذاریم تا با بررسی و یافتن جوابات درست به شناخت شخصیت لازم مطلوب تان بپردازیم .

این هم سوالات :

۱- در یک مهمانی شما با نامزدتان دعوت شده اید :

آیا او همیشه در کنار شما با کسی میماند ؟

آیا شما را تنها میگذارد و با دوستان خود به صحبت میپردازد ؟

۲- وعده یا آرزوی دیناری با او دارید یا خیال راحت و با تاخیر زیاد به وعده گاه میروید چونکه میداند او هم با تاخیر در محل وعده می آید ؟

یا مطمئن هستید که او همیشه خوش قول است و به موقع در وعده گاه حاضر میشود ؟

۳- حاضر رخصتی شما با او در یک وقت مناسب نیست :

آیا بخاطر او انتظار میکشید و از مسافرت دست می بردارید ؟

آیا اصلا با شما شروع توجه نکرده باشد میروند ؟

۴- جشن تولدی شما است :

آیا باید قبل از روزی جشن تولدی خود را به یادش بیاورید ؟

یا مطمئن هستید که اولین کسی خواهد بود



۳- وقتی با هم بگرش میروید :
آیا از شما درباره جانی که بگرش
میروید سوال میکند ؟
بابدون تبا دل نظر با شما ، خودش محلی
را انتخاب میکند و به نظر و عقیده شما بی
اعتنا است ؟
۳- وقتی شما را بخانه میرساند :
بعد ازیک خدا حافظی کوتاه به سرعت
یا هنگام چندانی کلماتی در گوش شما
زمر می میکند و بعد شما را ———
میکند ؟
۴- بعد بحثی شرکت میکنید :
آیا او به شما حق میدهد تا از عقیده
خود دفاع کنید ؟
یا به و سایل مختلف نظر خود را به
شما تحمیل میکند ؟
۵- وقتی با هم بازار میروید :
در آن زمان دیگر خبره میشود ؟

وיותר به دره افتاده بکلی متلاشی شده
بناظر میرسد و عقب آشتی لگت جمدی غرق
در خون دیده میشد. مقتول حا دلّه بردی
میانمال بود سبزه روو تقریبا چهل و نه
ساله، معاون کیمیار نا مقتول را دیدو
دورا شناخته گفت:

- آه، من او را می‌شناختم. او سر هتک
 هائس گرونگر تھا پندہ آلمان در سنا
 هر كزی سازمان نا تو است !
 او پربروز بغاظر مذاكرات استراتیژیكی
 با مقامات انگلیسی به لندن آمد و بود. نه
 كه او هم مثل سایر افسران آلمان
 بد یتنزیب خود كشی كرده باشد ؟
 كمیسار پراون اظہار داشت :-
 - شما نمی‌كنیم تعمدی در كار بوده
 یا شد ، حادثه خیلی طبیعی یتظر میرسد
 و سپس ناگهان گفت :
 - اما ، نه صبر كن ببینم .

مو تر رابدهتدووز نو بعد در حا ليکه
 سرش را تکان تکان ميداد گلت :
 سرهنگ گرو تگر نه در در پوري بسي
 احتياطي کرده و نه بد ينو سيله خود کشي
 کرده بطور يکه مي بينم چنان يتي در کار
 است .
 قاتل يا قاتلين قبل او را کشته ، بعد در
 موتر انداخته و به اين جا آورد و با ياک
 صحنه سازي ما هرا نه مو تر رابه دره انداخته
 اند .

و حالا خوانندگان عزیز میتوانید بگوئید بچه دلیل کمیها در اوان چنین عقیده ای پیدا کرده بود آنچه دید که باعث شد ، تا شما ن حقیقت قضیه را کشف کنید ؟ جواب را برای ما ارسال دارید .



آیا این دختر را همیشه سید ؟

این دختر را میشناسید او یکی از دختران
یست که در جهان شهرت دارد و در جمناستک
رقیب کم دارد البته فکر خواهید کرد او
نادیا کامنچی است مگر متیقن باشید که
او نیست او یکی از رقیبان نادیا بود خوب
بگوئید این دختری کیست و از کدام کشور جهان
میباشد .



(این دختر در کدام سن و سال است)؟

این چهره زیبا که خیلی مشاهده کنید از هر رشت است پسارتو مشاهده
وق مینما یی است که از دوره های
لف زدن گمی اش عکسبرداری شده است
شما به بیوگرافی و چهره شناسی
رت داشته باشید حتماً بتوانید
باید که در چند سالگی و در کدام
ل ها از او عکس برداری شده است. تنها
پس و سالها پیش برای عکسبرداری



يك مسالہ پولیسی ؟

خود کشی یا جنایت ؟

چندی پیش دوست در روزهائی که
با سوسان آلمان در سازمان
سالی یا (ناتو) رخنه کرده و از ترس
سنگین شدن پیغام خود
فشی میکردند اتفاقاً روزی به
کمیسار بران اطلاع داده شد که در یکی
از جاده های گوهستانی از گولائی
خطرناکتری منحرف شده و به پائین
دره سقوط نموده است کمیسار بران به
اتاق معاونش فوری خود را به محل
حادثه رساند، همانطوریکه خبر داده
شده بود گولائی مذکور خطرناک بوده
و ظاهراً راننده بر اثر سرعت نتوانسته بود
خوب دور بخورد و به دره منحرف شده
و ضمن انحراف به یکی از سنگهای مانع
کنار جاده تصادم کرده سنگ را در هم
شکسته و سپس بقعر دره سقوط کرده

خلیج فارس

پیوسته بگذاشته

آب آشامیدنی ابوظبی را از دوی که ۹۰ میل بطرف مشرق آن موقعیت دارد میاورند. تقریباً بیست سال قبل که در یکی از جزایر تابع این شیخ نشین بنام جزیره داس نفت بدست آمده وضع بکلی عوض گردیده و دره آمد سر شادی ازین املاک بدست حاکمان آمده.

در آغاز در آمد نفت ۲۰ میلیون پوند در سال بوده که این در آمد سرعت بالا گرفته و حالا بیشتر از ۴۰ میلیون پوند محاسبه شده.

است ابوظبی کنون از آن شیخ نشین های بحساب میرود که کمتر از کویت و قطر نیست. شرکت نفت ابوظبی «تر خشکی» نام دارد.

که در ناحیه ی بنام طریف فعالیت دارد امتیاز نفت لانت قاره ی ابوظبی را شرکت

محدود دریایی ابوظبی در انحصار دارد که مرکز فعالیت آن در جزیره داس قرار گرفته سرمایه این شرکت را به نسبت ۲ بر ۳

شرکت بی - بی که یک شرکت انگلیسی است و ۱ بر ۳ دیگر را یکی از شرکت های نفت فرانسیسی تامین کرده اند.

شیخ نشین دوی :

محل این شیخ نشین در ساحل جنوبی خلیج فارس تقریباً در مقابل بندر لنگه است. یک پیشروی دریایی یعنی ۲۰۰ تا ۴۰۰ متر و طول ۹ الی ۱۰ کیلو متر از وسط شهر دوی گذشته آنرا بندو قسمت دیره در شرق و بر دوی در غرب تقسیم می کند.

جمعیت دوی و توابع آن در حدود ۹۰ هزار نفر است که از این عده فقط تقریباً پنجاه هزار نفر ویا کمی بیش تر در شهر دوی زندگی دارند و حد اقل شصت فیصد این نفوس زحمات جبین اطراف خلیج فارس میبندد. چون در بین این مهاجرین ایرانی ها نیز شامل بودند زبان فارسی نیز تاحدی آنجا معمول است دوی از آن شیخ نشین هایست که به سر عتجلو وقت و به ترقی رسید.

که بدون شک در عمران و آبادی دوی مثل دیگر شیخ نشین ها سرمایه ی سرشار نفت

نقشه خلیج فارس :

تأثیر دارد.

خوانند گان عزیز مجله (دو لنو) بهتر میدانند که در روند تکامل تا ریخ موفقیت های بی گمانه گونه یک پاره و یا در عرض های صد سال و یا دو صد سال در کف بشریت تر میدهند و یا اینکه هیچ موفقیت

و به هدف نا یل شدن، گاه هر بدو ن کار، حرکت، تیش و تلاش نصیب نمی گردند، هر موفقیت مولود و نتیجه کار است.

موفقیت ها ی بزرگ و ارزش مند نسل بشر تنها به کار کردن و تپیدن میسر نیست بلکه، تلاشها و زحمات بیو منه و پیگیر توام با فدا کاری ها و حتی قربانی ها، موفقیت های عظیم و جاویدانه بشری را ایجاد مینماید.

تحقیقات، مطالعات، بررسی ها، کاوشها و اوزن یا بی های علمی در مورد زندگی و آن پدیده های زندگی که ما را مساند جزیر و احاطه کرده



شکل (۱) نقشه جهان نمای بابلی ها

و تسلسل زندگی بشر بان نامستنی است، یکی از کار های بسیار پراهمیت بشر بحساب میرود، که بنیاد های آینده زندگانی انسان روی آن اعمار میگردد. اجداد و گذشتگان ما، قرن ها قبل اساس بسیار کار های حیاتی و مشمری را نهاده اند که ما بصورت محسوس و نا محسوس، پیدا و پنهان در میسر آن عمل می کنیم، گاه آنرا تغییر و تکامل

آنچه کنون در دسترس ما یعنی نسل حاضر قرار دارد، با وصف تلاشهای گذشتگان که درین باره بکار رفته

میدهم و گاه هم غنا و صیقل میبخشیم بشر همواره عملش دیا لکتیک و علمی است، اگر چنین نمی بود و بیو منه در پیرامون تخیل و تویبایی خفته تنها تسووی خلق می نبود و به هیچ پناه میبرد، چنان ما، چنانی که از حرکت و تغییر تکامل یافته بایسن مدارج عالی، که گاهی موفقیت های خود بشر را به تعجب اندر میسازد تا یل نمی شد.

در مورد نقشه بر داری و تهیه نقشه های خلیج فارس نیز مطلب بهمین متوال است. کار نقشه های خلیج فارس از از منته بسیار قدیم تا آنجا که سراغ شده (در حوالی هزاره ی قبل از میلاد) آغاز یافته و در هر دوره، پیشرفت و تکامل نموده و تا امروز که نقشه های مکمل عصر ما از آن بدست آمده، اما برای نسل های آینده شاید این هم تکامل یافته خوانده

مورد نقشه بر داری و تهیه نقشه های خلیج فارس نیز مطلب بهمین متوال است. کار نقشه های خلیج فارس از از منته بسیار قدیم تا آنجا که سراغ شده (در حوالی هزاره ی قبل از میلاد) آغاز یافته و در هر دوره، پیشرفت و تکامل نموده و تا امروز که نقشه های مکمل عصر ما از آن بدست آمده، اما برای نسل های آینده شاید این هم تکامل یافته خوانده

۱- دوره قبل از اسلام تا ظهور اسلام: ۲- دوره بعد از اسلام

۳- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۴- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۵- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها)

۶- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۷- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۸- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها)

۹- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۱۰- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۱۱- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۱۲- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها)

۱۳- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۱۴- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۱۵- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۱۶- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها)

۱۷- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۱۸- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۱۹- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها) ۲۰- دوره رسیدن اروپاییان (بر تقال ها)



تاریخ

را احاطه کرده است می‌ریزد، بدین‌سبب
ترتیب ملاحظه می‌شود که با بلی‌ها اطلاعات
بسیار محدودی از جغرافیای کره زمین
خارج از منطقه زیست خود داشته‌اند.
۲- نقشه جهان نامی «همر» (شکل ۲)
قرن ۹ قبل از میلاد هم‌طور که روی
نقشه جهان نامی منتسب به هر ملاحظه
می‌شود در اینجا نیز طبق فرضیه‌ها وجود
آن زمان، زمین مسطح و دایره‌ای شکل
ترسیم شده دور تا دور آنرا جریان‌آبی
فرا گرفته است.

درین نقشه حدود شرقی دریا بی‌مدیترانه
و یونان و شبه جزیره آسیای صغیر و
سواحل فنیقیه تقریباً صحیح نشان داده
شده است.

۳- نقشه جهان نامی هرودوت

مانده است مراجه کرد.

اما چون در آن زمان بشر هنوز به

کروی بودن شکل زمین پی نبرده بود

و اصولاً ترسیم نقشه نسبتاً صحیح را نمی

توانستند و بحر پیما بی‌نیز طوریکه در بالا

گفتیم بسیار ابتدائی و محلی بود لهذا نقشه‌ای

که به اصطلاح امروز آنرا نقشه دانست بوجود

امتداد سواحل را برای مدت درازی
ترک کردند و آنرا از نظر دور سازند بلکه
همواره از بیم گم شدن در دریا، باصله
های نزدیک و در سواحل دریا، راه‌پیمایی
میکردند، بهین ملاحظه تجاربشان از
دریا نیز محدود بر همان سواحل مسکونی
و آشنا بی‌خودشان می‌ماند.

و قتی ستارگان را در جبهه‌ها و در
پای خویشتن شناختند و با چرند و دلیری
دل به دریا زدند، ازیک ساحل به
ساحل دور دیگر سفرهای دریایی کردند،
و قطب‌نما را رهنمای سفرهای دریایی
بکار بستند، آشنا بی‌شان بدیاهای
بیشتر گردید، ذهن و حافظه‌شان انکشاف
نمود و نقشه‌های نیز از ذهن به ترسیم
آوردند.

برای پیدا کردن مسافته و تا ریخ‌نقشه
های خلیج فارس و یا لا اقل اندک‌اندک
آن، با توجه با اینکه سواحل این قسمت
، ممکن یکی از قدیمی‌ترین تمدن‌ها بی
بشری بوده است، باید بسواقی بحرپیمایی
اقوامی که در ازمنه قدیم درین دریا و
سواحل آن رفت و آمد داشته‌اند مراجعه
شود.

قرن ششم قبل از میلاد اقوامی از قبیل:
عیلامی‌ها - سومری‌ها اکدمیای و با بلی
ها در حوالی خلیج فارس زندگی و بحر
پیمایی میکردند لهذا به دست یا بی به
قدیمی‌ترین نقشه‌های خلیج فارس باید
به تاریخ این اقوام و آنچه از آنها بجا

درازمه قدیم مسئله بحرپیمایی، مشکل

عملی داشت، زیرا وسایلی برای ترسیم

وجود نداشت، دریا نوردان و آشنا بیان

دقیق و چسور دریاهای در اثر بلندیت

تجارب، رموز و راز در عا راسی دانستند

و در مسیر آن حتی المقننور عمل می‌کردند

کشتی‌ها را ازیک نقطه به نقطه مطلوب دیگر

می‌راندند، بعد ها در اثر همین تجارب

مکرر و تثبیت و تلاش عملی، عمل به یک

علم، با پایه‌ها و اساسات علمی و استدلال

تقریبی گردید، از آن هنگام که بحر

پیمایی بسوی علمی شدن روان بود در

پهلوی آن نقشه‌های دریایی که لازم

و ملزم و یک دیگر اند بسط و توسعه

علمی همه جا به نمود و از ذهن در ترسیم

در آمد.

در قدیم‌ها، دریا نوردان، جهات اصلی

و سمت حرکت خود را در روز از روی

خورشید و شبها از روی ستارگان تشخیص

میدادند، دریا نوردانی که تجارب و

بلدیت دقیق داشتند، در مناطقی معین، از

سمت و زش بادهای موسمی نیز استفاده

میکردند. و چهار مورد نظر خویش را مشخص می

نمودند، مسافت نیز از روی یک روز و

دو روز بحرپیمایی تعیین میشد.

دریا نوردان اولیه جرئت نمیکردند



شکل (۳) نقشه جهان نامی هرودوت

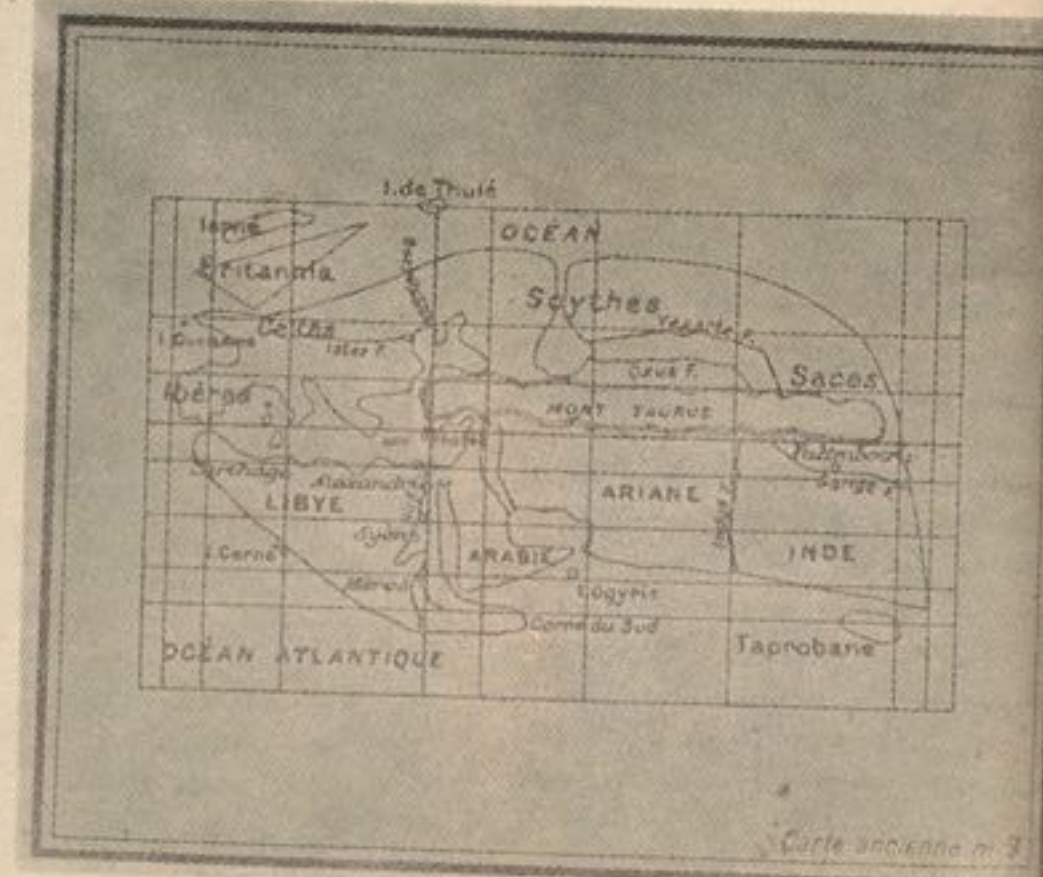
نیامد، و اگر هم نقشه‌های باشد جنبه تصویری
داشته و روی فرضیه‌های مخصوص و نا
قصی که برای شکل زمین داشته‌اند ترسیم
گردیده است، بطور مثال بشر چند نمونه از
نقشه‌های مسطح به آن دوران
که در کاوشها و در کتب مسطح
بدست آمده است می‌برداریم.

۱- نقشه جهان نامی با بلی‌ها (شکل ۱)
قرن ۶ قبل از میلاد این نقشه که روی لوحی
حک شده و در آلرکاشها بدست آمده
است معروفی فرضیه‌ای است که با بلی‌ها
برای شکل زمین و وضع شهر خود و خلیج
فارس داشته‌اند، هم‌طور که ملاحظه
می‌شود زمین را مسطح و دایره‌ای شکل فرض
نموده‌اند که دور آنرا جریان آب
تلخ و شور فرا گرفته.

درین نقشه شهر با بلی در مرکز زمین

قرار گرفته و دورودخانه بصورت ت‌موازی

از جوار آن گذشته و بدین‌وسیله که دلیا



شکل (۴) نقشه جهان نامی اراتستن

زندگانیهای رنگارنگ و پرجان

سینما در ادوار باستان

اوهام «صحنه های زنده» که طبق آن سینمای امروز بنیان گذاری شده در حدود پنج هزار سال قبل انسان با آن آشنا می داشت. این نتیجه گیری غیر مترقبه را نامزد علوم تاریخی لاوشکین اعلام داشت. لاوشکین زمانی به این نتیجه رسید که عظامات خوش را در قسمت رسامی های پالای صخره ها در ساحل شرقی جبل اوتزسک (شمال غرب شوروی) به انجام رسانید. در دماغه بسوی نوسانها که تر از ششصد رسامی به نظر رسیده است که اینها خود یکی از نما یشتگاه های نایاب محصول دست انسان ما قبل تاریخ را نشان میدهد. نما یشتگاه مذکور زمانی به اوج شمرت رسید که یکی از پارچه های گرانیت آن که دارای (۵۸) رسامی بود به لنینگراد آورده شده و در ارمنستان منجبت یکبار از آتش نمانی قرار گرفت.

علما تحقیقات شان را درین مورد هنوز هم به شدت ادامه میدهند. طوریکه یکی از آنها چنین سوالی را به خود مطرح کرد: چرا صیاد ما قبل تاریخ «معناهای» خوش را در محل نامناسب به امتداد به دریا ترسیم کرده است؟

رسامی های دیگر سطح اژاد جهیل را به دو قسمت تقسیم میکند و در ساعالیکه یاد در ورزش باشد اشکال موج کنان به مشاهده میرسد. عجیب اینست که در لوحی محلات مناسب و سطوح صخره یسی خوشتر برای رسامی وجود است.

طبق اظهار لاوشکین حالاتی را که به تعداد علما در مورد هنر نما شان قدیم اشتباه میخواهند کلیل حل معمای نما یشتگاه اسرار آمیز را در دست میدهند. زیرا این همه در صورت امواج ناچیز و زاویه نور افکنی معین گوئی به حرکت آغاز کرده و حکایت مخصوصی را قصه میکنند. صیادی که چندین بار و لیزه اش به هدف نمی خورد بالاخره سرگرم را آبدیده میسازد. تبر سنگی که توسط صیاد دومی بر تار می شود به هدف اصابت میکند. فکر میشود مار زنده بیخ میخورد و تمام قبر ما را در صحنه به حرکت می آید. ساحر به «میاحت» خوش آغاز کرد و برای این کار قو (یکتو ع پر لند) را زمین میکند. قایقها به سفر شان برمی آیند حشرات، آهو و غیره به جستجو آغاز کرده، پرده ها

سفر باتکسی از تانزانیا تا مسکو

اگر کسی در دارالسلام (مرکز تانزانیا) تکسی می میگردد و به دریا می گوید که: «مرا به مسکو ببر» دریا بدون چون و چیرا او را (مسکو) می رساند.

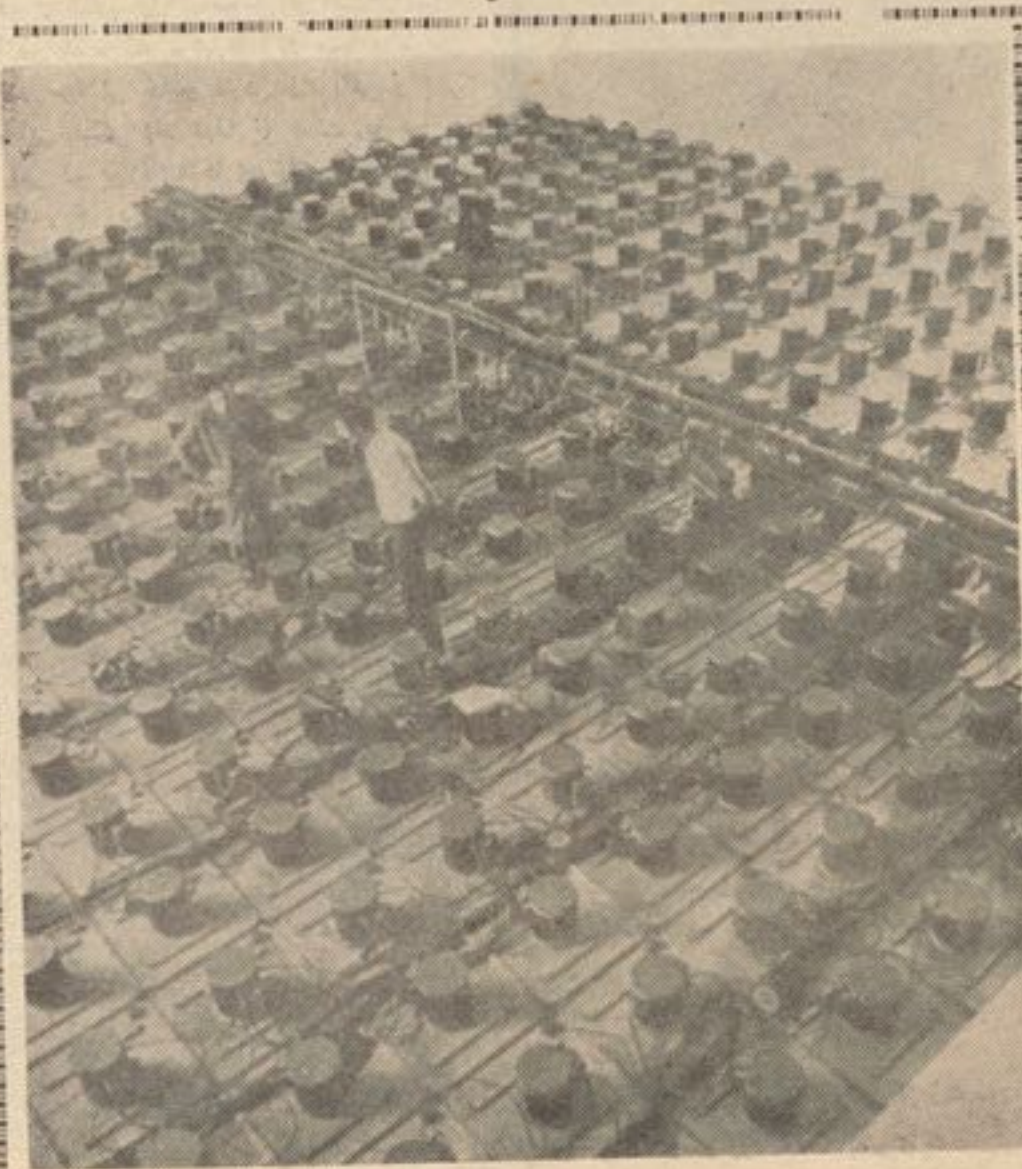
قابل تعجب نیست زیرا مسکو نامی است که

به یک بخش رهایی شهر «کینودونی» داده شده است. بطور و چرا این نامگذاری صورت گرفته است. بعضی از مردم می گویند مردمی که در آن قسمت (که رسما یک کشتزار - کورکوفوت بوده و بیک خارجی تعلق داشت) سکونت اختیار کردند باجرات تمام و از روی طمطراق بخاطر دفاع از حق زندگی و سکونت شان در آن قطعه زمین دعوی ضلعت کردند بخاطر حل این دعوی نام شهر مذکور را (مسکو) گذاشتند. عدد دیگری گویند این بخش شهر مذکور بخاطری به مسکو سمنی گردید که مردم بدولت دوست شان (که با تانزانیا می عازوایط خیلی دوستانه دارد) احترام و اظهار علاقه کرده باشند.

عنکبوت سمبول سعادت و خوشبختی!

عنکبوت یکی از مخلوقات عجیب طبیعت دانسته میشود که تعداد زیاد شان درین جهان زندگی میکنند مگر عده کمی از آنها به انسان ها ضرر می رساند. داکتر گرتش متخصص این رشته میگوید که عنکبوت ها را مردم در همه نقاط جهان حتی در قسمت های بزرگ کوه های همالیه نیز دیده میتوانند. هم چنان یک تعداد این موجودات در قسمت های سطوح پالین تر از سطح آبشار - در مناطق قطبی نیز امرار حیات می نمایند.

دریا نوردان درین اواخر ملاحظه نموده اند که یک تعداد این موجودات در عقب آبشار مانند یک نفر پارا شوئیست که از هوا به زمین فرود می آیند فرو میشوند. دانشمندان عقیده دارند که این موجودات بنام ترنتولا یکسال عمر داشته و بعد از آن از بین میروند ولی یکنوع ازین موجودات که بنام ترنتولا یاد میشود میتوانند ده ها سال زندگی نموده و هشت تا ده سال بعد به نوره بلوغ می رسند. تعداد زیاد این موجودات بصورت



درین عکس دستگاه ها و آلات مخصوص مطالعه اشعه آفتاب دیده می شود که در بلقا ریا ساخته شده است



صحنه‌ای از شکار عنکبوت

شان را در سطح ابحار سپری میکنند این عنکبوت ها تخم گذاری شان را نیز در عمق ابحار می نمایند

در مورد عنکبوت ها نیز اساطیر کهن تاریخی وجود دارد چه یونانی ها چه امریکایی ها و غیره عقیده داشته اند که عنکبوت ها یک موجود خارق العاده طبیعی و با قدرت اسد برای یک عده مردم عنکبوت سمبول فرس بوده عده ارواح بزرگ را ناشی از عنکبوت میدانند . عده از هندی های مقيم هندوستان را عقیده بر این است که اولین مخلوق روی جهان همین عنکبوت ها هستند برای دیگران رسیدن تار از طرف عنکبوت موهت به ارت مانده است .

باستان شناسان را عقیده بر این است که اولین خلقت حیوانات غیر فقاریه در حدود چار صد میلیون سال قبل صورت گرفته است که بعداً عنکبوت ها به تدریج در سایر نقاط جهان خصلت تطابق و توافق را حاصل نموده اند و در هر يك از شرایط اقلیمی توانستند امرار حیات نمایند دانشمندان میگویند تنها عنکبوت در هر جایند می شود بلکه به تعداد زیاد در همه جا پیدا میشوند در یکی از تحقیقات که در منطقه اتلانتیک وسطی صورت گرفته اضافه تر از شصت و چار هزار عنکبوت در یک جریب زمین ملاحظه شده است در صورتیکه همه عنکبوت های جهان را بشماریم هیچگاهی نمیتوانیم آن را بشماریم .

زمانیکه عنکبوت ها از تخم بیرون ویا به جهان میگذارند یکنوع محبت بین جفت نر و ماده وجود دارد آن ماده می شود که تا حدودی شباهت تام به محبت بین آدمیزاد را وانمود می سازد جفت ها مدت چند هفته چوچه های شان را در پشت گذاشته از يك جابه جای دیگر می برند .

دانشمندان مربوط میگویند که عنکبوت ها هر کدام در حدود صد تخم در يك مر تبه میگذارند حتی عده از آنها به تعداد يك هزار تخم نیز میتوانند در يك مر تبه بگذارند . در نقاط تاریک اگر ملاحظه شود عنکبوت های که دارای پا های نواز هستند به چشم میخورند و در دهن خود تخم را از يك نقطه به نقطه دیگر انتقال میدهند در صورتیکه اگر خطر متوجه این ها گردد از يك نقطه به نقطه دیگر که تاریکتر باشد پناهی برند و خود را از شر خطر دور نگه میدارند .

نمی رساند . این عنکبوت که دارای رنگ های زیبا و مقبول است بالای حشرات و سایر موجودات خورد طبیعت چون پلنگ نیز دندان حمله نموده و آن را طعمه خویش قرار میدهد . این نوع عنکبوت ها یعنی عنکبوت های خیزنده به تعداد تقریباً اضافه از بیست و نو هزار نوع در قله کوه های شاخ و سر بلك کشیده مونت اورسیست در همالیه دیده شده است و بعضی اگر از این نوع عنکبوت ها در قسمت های سر سبز جنگل ها و درخت های خورد و وحشی زیست می نمایند .

يك تعداد از این عنکبوت های خیزنده و شکاری دارای صدای خاص بوده که وز وز آن از فاصله های دور بگوش طنین می افکند



این هم نمایی از يك لانه عنکبوت که با مهارت و ظرافت خاصی ساخته شده است

و بخاطر سد جوع و گرسنگی خویش مورچه ها و حشرات دیگر را می بلعند یکی از خطرناکترین این نوع عنکبوت عنکبوت ماهی مانند (دولومید) است این عنکبوت نه تنها از آب چشم میکند بلکه مدت های مدیدی هم در عمق ابحار نیز امرار حیات می نماید .

بعضی از این عنکبوت ها که پناهی کابو یاد میشود در داخل لانه اش به شکار حشرات می پردازد چنانچه در عقب درب ایستاده در پ را با پا های عقبی اش باز نگه میدارد زمانیکه حشره داخل گردد درب را بسته بالای حمله میکند عنکبوت ها که در جای خانه می سازند درون خانه تنهیم شان را با ماده لاروا و تر پروف می نمایند .

عنکبوت های آبی که در روی آب چشم میکند و هم در آب زندگی میکند گفته میشود که از کشور های اروپایی نشان کرده باشند این عنکبوت ها در بعضی از حصص خلا های بدن هوای آزاد را گرفته و جوش را سبک تر نموده که بخوبی میتواند بعداً در روی ابحار و آب شنواری کنند این ها اکثر وقت

علیه انساج سرطان مبارزه نموده و ریشه آن را کاملاً نابود می سازند آنها میگویند در صورتیکه مرض سرطان در شخص رشد کند همین عنکبوت ها در همان نقطه سرطانی به حرکت نورانی پر ناخه بعد از مدتی بدور میشود بعد از اینکه شخص تحت مداینه قرار گیرد آثار و علاج که قبلاً در بسازه موجودیت سرطان مشهود گردیده بود کاملاً نا پدید میشوند .

داکتر پترویت متخصص عده و شهید دیگر که در لارواوار بزرگ عنکبوت شناسی کار میکند میگوید که عنکبوت ها از خود عکس العمل در قبال تاثیرات خارجی نشان میدهند چنانچه اگر کوچکترین چیزی به بدنه آنها تماس

علیه حده زندگی نموده ولی اغلباً بصورت متحرک میتوانند امرار حیات نمایند . این مو جودات اغلباً به اندازه يك سر قلم بزرگی و جسامت داشته در حالیکه عده یی از آنها نابزرگی يك بشقاب نیز می رسند .

عده یی از مردم به عنکبوت ها به مشابه يك حشره می نگرند اما چیزیکه این مو جودات را از سایر حشرات متمایز می سازد همانا خصلت تنیدن تار است گرچه انسان ها با وجود پیشرفت های تکنیکی جدید تارهای زیبا و نفیس می ریسند ولی از نگاه انفسی بودن و مرغوب بودنش نمیتواند به پیمان نه مرغوبیت و زیبایی تار عنکبوت برسد .

یکی از مورخین یونان باستان مهارت عنکبوت ها را شباهت به مهارت انسان ها دانسته است و میگوید که انسان ها در روزگار پیشین تنیدن تار را از عنکبوت تقلید نموده اند . داکتر گرتی عقیده دارد که عنکبوت ها برای سایر حشرات غذای کافی فراهم میسازد او میگوید که عنکبوت ها خصلت مشخص دارند که از دیگران تفریق میگردند و در دگر مو جودات و حشرات این خصلت کمتر ملاحظه میشود . او میتواند تار به تند و هم بعضی حشرات دگر را به طریق خاص ببلعد و از آن تغذی نماید .

شتری بزی متخصص دیگر این ریشه از زبان يك عنکبوت چنین میگوید : ما باید بخوریم تا ابریشم تولید کنیم او هم چنان میگویند در صورتیکه عنکبوت ادویه های لازم چون کافین - ال اس تی را تغذیه نمایند تار های تولیدی و حاصله آنها نیز تکامل و بهبود قابل ملاحظه پیدا خواهد نمود . دانشمندان میگویند که بعضی امراض عصبی انسان نیز با تغییرات بیوشیمیک همراه بوده که در انساج بوجود میاید آیا این تغییرات میتواند تاثیر مهم در فعالیت تنیدن عنکبوت نیز داشته باشد ؟ در صورتیکه اگر چنین باشند عنکبوت ها قادر خواهند بود باین نظر داشت تغییرات تار ها نشان بتوانند تاثیرات عمده مرض را وانمود سازد و با انکشاف طرق معالجه آن را از طریق علوم روان کای روشن گردانند . این يك امر است که هنوز هم در حالت تجربه قرار داشته و نتایج از آن بدست نیامده است .

ولی عده یی از دانشمندان طبی بر کشف این موضوع نایل گردیده اند که یکنوع از این عنکبوت قادر طبیعت وجود دارد که



نمونه‌ای از عنکبوت های شکاری



بدون شرح

دو گانگی ها

تو دو مت از دو مت مو نشان صحبت
میگرداند.

تلام سرور بچه های تو گانگی دارد

که بسیار بهم شبیه هستند. و بر سی

تشخیصی آنها از یکدیگر بسیار دشوار

است. و اغلب حتی ما در شان هم اشتباه
می افند.

خوب. پدر شان چطور آنها را از هم

تشخیصی میدهد؟

پدر شان با آنها میگویند که حساب

کند.

یعنی چه؟

یکی از آنها که تا هشتصد و پنجاه

یاد دارد که بشمارد، اسمش چاهداست.

و اینقدر دراز است از تاویکی آن استفاده

آن یکی دیگر که تا هشتصد و چهل و نه

میتواند بشمارد اسمش محمود است.

این تو نبودی

جوانی تازه با دختر زیبا تی از نواح

کرده بود و برای گذراندن ماه عسل با

ریل بسا فرت رفته بودند...

در بین راه قطار وارد تونل طویل

شد و مدتی همه در تاریکی گذارند

وقتی که قطار از تونل خارج شد جوان

خنده ای کرد و آهسته به خانمش گفت:

عزیزم. اگر میدادتم این تونل

اینقدر دراز است از تاویکی آن استفاده

میکردم و یوسه ای...

زن زیبا یک بار تعجب کرده حرف او را

قطع کرد و گفت:

- ایوای او پس این تونل بودی !!



اولی - برادر جان در بین این دیگ چی

می پزی؟

دو می - چیزی نیست فقط یک دا نه تخم.

خود کشی

مرد اسکاتلندی که از زندگی سیر شده

بود. تصمیم به خود کشی گرفت و بدین

منظور به دوا خانه ای رفتویک افغانی را

روی میز گذاشت و گفت:

- این را «مستر کتین» بدهید.

دوا فروش نگاهی به پول کرد و گفت:

- آقا. کمترین مقدار «مستر کتین» لااقل

۱۲ افغانی شود.

مرد اسکاتلندی پول خود را در جیب گذاشت

و گفت:

- اگر خود کشی اینقدر گران تمام میشود

من زندگی دار هرگز ترجیح میدهم !!



خانم بابی



بچه با تریه دستش را هیچ وقت در بین سوراخ بینی کسی داخل نمی کند

آخرین جدول

بسیار مقبول

وزیر با است

روزی مرد پیری با تفاق خانمش که
مثل خودش پیر بود. بگردش رفتند. در
بین خیابان مرد پیر، چشمش به زن
جوانی افتاد که با عشوه و ناز راه میرفت
مرد مدتی او را تماشا کرد و بالاخره
گفت:

واقعا زنی مقبول و زیباست.

خانمش باز وی او را گرفته کتش کرد

و بعد گفت:

مقبول و زیباست ولی بهر حال با دت

پاشد که باید در خانه خودت را از

مقبولی من سیر کنی!



برادر جان تنها اشتباه من این بود که

زلم را بعنوان شاهد معرفی کردم...

بدون شرح



مرد - آه ... مثل اینکه بعد از رفتن ما، بچه ها از خواب بیدار شده اند ؟؟

اینهم یک ماجرای هنری

خانم زیبا در تئاتر تعریف خود را شروع کرده بود . نویسنده ، نمایشنامه هم در تعریف ها شرکت داشت . آن شب ، دو بار نمایشنامه را تعریف کردند ، و خانم زیبا از شدت خستگی نمی توانست راه برود .
نمایشنامه نویس که از این زن خوشش آمده بود ، و میخواست محبت او را جلب کند ، در پایان تعریف خانم هنر پیشه گفت :
- اجازه می دهید شما را با منم بخانه تان برسانم ؟ ...
هنرپیشه با عصبه گفت :
- اوه ، نی ! من بسیار خسته هستم و باید زود تر استراحت کنم و باین جهت ترجیح میدهم که پیاده بخانه بروم ؟



فرمانده اسکاتلندی خوب گوش کن
بمجرد اینکه گلوله به کشتی دشمن اصابت کرد ، تو فوراً با آن پرمیگری !!
ماه گذشته از تولد من به پدرم خبر داد
که بزودی دارای فرزندی خواهند شد !!

مریض

داکتری مریضی را که هیچ حالتی خوب نبود
بافت معاینه کرد و بعد از مدتی تأمل گفت :
- جانم ، عزیزم . شما هیچ چاره ای بجز
عملیات ندارین .
مریضی که معلوم شد دل و جرانی هم
ندارد رنگش پرید و گفت :
- ای بابا ... ترجیح میدهم بمیرم و لسی
عملیات نشوم .
داکتر ، حکیمانه گفت :
- جانم توجه داشته باشی ، این نوتا بیجوجه
مانع الجمع نیستن !



منکه گفته بودم که در کارخانه یی فولاد
سازی کار میکردم .

کم سنی خانم

خانمی نسبتاً پیری نزد نقاش معروفی
رفت و گفت :
- می خواهم یک تابلو زمین بکشید . اما
یک شرط
- چه شرطی خانم ؟
- باید در این تابلو من بسیار جوان نشان داده
شوم .

نقاشی سر تکان داد و گفت :
- میفهمم ... اگر شما را در حالیکه در
آغوش مادران خوابیده بپوشانم ، بدهان
گرفته اید بکشم چطور است !!



دختر مادرجان - پدرم امروز بسیار خوشحال
است !
عادر : بلی ، برای اینکه بکس پولش
دادن خانه گذاشته !!

آرزو

مردی با پسر کوچکی از سینما بیرون
آمدند . پسر لنگاهی به عکس های پستکارت
کرد و گفت :
- پدر جان سوفیا لورن را دیدی ، واقعاً
زن قشنگ و خوبی است چند دلم
می خواست که او مادر من می بود .
مرد آهی سوزناک کشید و گفت :
منم همینطور پسر !!



مهمانان عزیز خوش آمدید



اوزن صدمه تبه گفتم که پیش باید رابین



برد گمشو که شکل ته ...



مادر جان هر روز به سرگرمی های عادی رانه
میگیره



برادر عزیز مرا خفه ساختی به سرمو ضوع
عادی خانمت رادق کردی



خدا حافظ برادر اگر می فهمیدیم ما ...



توباش که سر خود چمی گوید ۱۰۰۰



توباش که سر خود چمی گوید ۱۰۰۰



دوست عزیز حالا تو باور کنی که خوراک این رستوران تازه است !

امپرياليزم و نوکران رنگارنگ آن ..

کوجيان زحمتکش و کلیه نیروهای ملی و دموکراتیک انزال داد لذا منافع آزمیزانه ی آن عناصر مرتجع و باداران ارتجاعی و امپریالیستی شان نقش بر آب گردید. ارتجاع سیاه داخلی به همدستی امپریالیزم جهانی بحکم ماهیت و خاصیت شان از همان لحظات اول پیروزی انقلاب نور در راه پیشرفت انقلاب وارد می مردم افغانستان بنای سنگ اندازی را گذاشتند و سنگ اندازی ها با شکل گوناگون چون توطئه ها ، دسیسه ها ، قضاوت الطریقی ها و تبلیغات زهر آگین همراه بود و است ولی امپریالیزم و ارتجاع برای رسیدن به اهداف شوم خود از شیوه های مافیای لیستی استفاده نمود در قدم اول مرتجعین و فراریان از خشم خلق افغانستان را با حیل ویرنگ های رنگارنگ در همسایگی کشور ما جمع نمود

و بنام های واقعی و غیر واقعی ای که گویا اسلام در افغانستان در خطر افتاده و مسلمانان در افغانستان اذیت می شوند تعداد دیگری از مردم مارا که فریب این تبلیغات را خوردند با آنها یکجا کرده و بعد از تعلیم و تربیه ی نظامی به آنها ، ایشان را برای تخریب و دسیسه و توطئه و قتل و غارت روانه وطن ما ساختند ولی دستگاه های جاسوسی امپریالیزم مخصوص امپریالیزم امریکا به تلاش خود برای خفه ساختن انقلاب از داخل در تکابو بودند چنانچه طی این تلاش خود موفق شدند جاسوس گه گه کار و نوکر حلقه بگو ش امپریالیزم امریکارا مامور خفه ساختن انقلاب از داخل بسازند . هوطنان ارجمند ما آگاهی دارند که این جاسوس غلام صفت امپریالیزم یعنی امین بنابه حافظه منافع و تعیل کننده احکام پادشاه خونخوار خود وطن ما و انقلاب نور را به لب پر نگاه بر بادی و نا یونی رسانیده و منتظر حکم بعدی اربابان خود بود که طوفان خشم مردم جوانان واقعی وطن و انقلاب برخاست و او ویا را ن دون صفش را به گور نابودی سپرد. آری آخرین وسیله ی توطئه آمیز ارتجاع و امپریالیزم یعنی امین و متفروش بی نظیر و سفاک دون صفت با خیزش ظفر مند شش جلی ۵۸ نابود گردید و انقلاب وارد مرحله ی نوین ، انقلابی و واقعی خود شد و هکذا انقلاب نور که توسط امین جاسوس به بیراهه کشانیده شده بود به صراط المستقیم سوق گردید .

آری پیروزی ظفر مندانله ی خیزش جلی آتشی بود که بجان همه مرتجعین و امپریالیزم جهانی افتاد و آنها چون با این تحول شگرف که می توان آنرا نجات کامل وطن، انقلاب و مردم فغانستان نامید دیگر هه امید های خود را نقش بر آب دیدند با شدت و دیوانگی بی نظیر و لهایی علیه انقلاب و مردم

افغانستان دست یکار شدند و با فرستادن اجیران و دزدان و قطاع الطریقان به داخل وطن، ماموران انداختن تبلیغات و پروپاگند های دروغین در عمل دشمنی خود با مردم قهرمان افغانستان عملی نمودند . انقلاب ظفر مند نور که با خیزش ظفر مند شش جلی هر روز بر پایه های محکم تر از سابق استوار می شود و این موضوع به نا امیدی دشمنان انقلاب و مردم ما می افزاید . این عناصر ضد ترقی و دشمن پیروزی مردمان جهان یعنی ارتجاع و امپریالیزم که با مقاومت و صریات شدید مردم افغانستان مواجه شده اند و راه نفوذ عملی شان در کشور ما بطرف مسدود شدن کامل می رود باز هم به تلاش های مذبحخانه ی خود

ادامه می دهند و در جبهه ی تبلیغات و فعالیت های منفی دیپلوماتیک دست میزنند . امپریالیزم در راس امپریالیزم امریکا که دستش به خون مردم قهرمان و غیور و بنام رنگین است و هنوز خون های پاک آن خلق قهرمان خشک نشده ست . هنوز خلق قهرمان و آواری عرب فلسطین در بدر و بیون خانه و کاشانه بسر می برند و این موضوع در نتیجه ی سیاست ضد انسانی امپریالیزم انگلیس و امریکا برایشان تحمیل شده است . هنوز روح زمزمه ی محجوب ها ، لومبیاها ، الینده ها و غیره قهرمانان بر امپریالیزم امریکا تفرین می فرستد ولی این غول پرور و صوغ افغانستان و به اصطلاح تجاوز شوری بر افغانستان را بهانه قرار داده و سر و صدا های دروغین را براه انداخته است و به نوکران خویش چون ارتجاع نظامیگر پاکستان ، صبو نیزم جهانی ، شو نیزم جیشی و غیره را امر می نماید تا توطئه ها و دسیسه های اعم از مسلحانه و تبلیغاتی را علیه انقلاب و مردم افغانستان براه اندازند و با بهانه قرار دادن مطالب فوق و به اصطلاح مهاجرین افغانستان می خواهند بر اعمال جنگ افروزان و ماجرا جویانه ی خویش برغم خود برده بکشد و در زیر آن پرده اعمالی را مرکب شود که جهان را به نابودی و خطر جنگ نزدیک سازد . عناصر برا که امروز ارتجاع و امپریالیزم بنام به اصطلاح مهاجرین و سر کردگان آن در بقل گرفته کمی ها هستند چه می خواهند . بهتر است آنها را با ذکر بخشی از چانه ی علمی و انقلابی بزرگ کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان ، خویر بشناسیم . ایشان در بیانیه ی شان خطاب به اولین کنگره ی معلمین جمهوری دموکراتیک افغانستان چنین می فرمایند «گفتار به صراحت

ا برار بدارم که آن اشخاص بی وطن و گمنام و مزدوران زر خرید اجنبی پرست که سالها نوکران واجنت های استعمار و امپریالیزم بوده اند و با تحت رایت فلان و بهمان کشور خارجی و طبق دستور امپریالیزم و دالر امریکائی بنام افغانستان حرف می زنند و یا آن حلقه ی بی مسؤولیت که چنین امر نا جایز ، نامشروع و نا عا قبت اندیشانه را می پذیرد و عواقب وخیم آن بخود آنها رجعت خواهد کرد ، هرگز و هرگز نمی تواند نمایندگان افغان

نستان انقلابی آزاد و مستقل بوده باشند مردم افغانستان آنها را طرد شده از وطن اعلان می کنند و هرگز آنها را هوطن خود نمی شناسند » .

بقيه صفحه ۳۴

يك نگاه گذرا به سرگذشت زن

وقتی ما اوراق زرین تاریخ کشور را مورد مطالعه و ارزیابی قرار دهیم بدین نتیجه می رسیم که در دوران «ریک وید» یا «آتکه» مرد یعنی پدر ریاست خانواده رابه عهده دارد و به صفت «فاله» سالار خانواده امرو نمی می نماید به سرعت دیده می شود که زنان موقعیت واقعی ممتاز داشته و از همه خوبی ها و امتیازات یک انسان واقعی مانند مردان بر خور دارند مردان ، زنان را مورد لطف و محبت قرار داده صمیمیت و دوستی توأم با احترام جالبین در میان شان دیده می شود .

وقتی در فامیلی دختر تولد می شد با مهر و نوازش مقدس را گرامی داشتند و جشن ها می گرفتند و با یکویی می کردند .

زنان به صورت دسته جمعی در محافل خوشی و جشن ها شرکت می نمودند ، همچنان زنان حق داشتند تا در شورای قبیله خود حاضر شده و بر امور و مسائل زندگی خویش ابراز نظر نمایند که البته نظریات شان با ارزش بوده و مورد قبول واقع می گردید .

در شرایط کنونی نیز مردان و زنان مادر همه ساحات زندگی دست پرست هم مصروف پیشرفت امور اند که ما نمی توانیم از پس همکاری ها انکار نماییم آفراننده بشماریم از شواهد انکار ناپذیر این همکاری و تعاون آنست که همین اکنون کار و فعالیت زنان چه در ادارات و موسسات دولتی و چه در بخش امور صحرایی و سیاسی و آموزشی و پرورشی و یا هم مطبوعات اقتصاد همه و همه چون روز روشن است و چون آفتاب درخشان که نیازی به اثبات ندارد .

دو طرف واکتاف کشور نیز زنان نه تنها در تنظیم مواظبت کردن خانواده و اطفال و سایر امور منزل و فامیل سعی و پر تلاش

آری مردم غیور ، آزاده و سر بلند افغان نستان هیچوقت و بخصوص پس از پیروزی انقلاب شکوهمند نور و مرحله نوین آن یعنی مرحله نجات انقلاب و مردم به کمی اجازه نمی دهد تا بعضی آنها و به نمایندگی شان سخن زنند . امپریالیزم امریکا و نوکران رنگارنگ آن حق ندارند تا باقرینه سازی و جعل کاری بنام افغانستان و مردم افغانستان راجع به سر فوشت شان تصمیم بگیرند .

مردم افغانستان اعلام می دارند که مداخلات آشکار و پنهان ارتجاع ، امپریالیزم ، صیو نیزم شوینیزم ، فاشیزم و سایر نیرو های ضد انسانی از دامان پساک مردم و کشور ما کوتاه !

بقيه صفحه ۳۵

اند بلکه در امور زراعت و فلاحت نیز نقش مبارز و فعال داشته و دارند ، چرخ دوار صنایع دستی عمده به نیروی پلزون لطیف ایشان دور می زند و این نیرو را زمانی در قالین های رنگین و مرغوب و گاهی در گلیم های سفید و سیاه تجسم می بخشند و هزارها ابتکار دیگر که فقط از سلیقه و سر رشته زن منشاعیگر و فقط کلک هنر آفرین اوست که معجزه می کند ، وقتی این همه ساخته ها و زحمات سعی و تلاش زنان به جهانبان عرضه می شود تقدیر و تحسین ایشان را می انگیزد و تماشاگران رابه حیرت و بهت می اندازد ایسن و فمع از يك سو نمایا نگر ذوق لطیف است و از جانبی حکایتگر حوصله و زحمتکشی مشرار که خوشبختانه از صفات و معیارات خاص زنان افغان زمین است .

در دوران ما آرمان های عمده جوامع انسانی در حوزه آسایش و رفاه همگانی ، ترقی و انکشاف اجتماعی است و در ساحت سیاست و تأمین حقوق ، برابر در سطح جهانی استقرار صلح و دوستی ، دست یافتن به این آرمان و آرزو های انسانی و بزرگ بدون اشتراك و مساعی زنان ناممکن و حتی غیر عملی است . زیرا زنان در هر جامعه بخش عظیمی از نیروی فعال آنرا تشکیل میدهند و اگر این نیروی فعال عظیم در ساحت کار و تولید ثمرات مادی و حوزه خدمات اجتماعی جلب نشود مردان قادر نخواهند بود که فقط با اتکا به نیروی خود گام های وسیع و استوار در طریق رشد و انکشاف اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی بردارند و در يك مدت زمان کوتاه به سر منزل مقصود که رفاه و بهبود خانواده ، اجتماع و بالاخره آسایش همگانی است نایل گردند .

حمام دادن طفل

اسفلین ، آب شیر گرم ، کمی پنبه چرب برای گوشه‌ها، دستمال روی ، قدیفه کلان و لباسهای را آماده نمائید و جای حمام دادن کودک را روی انتخاب کنید که در معرض شمال و یا جریان هوا قرار نداشته باشد در صورتیکه هوا کمی سرد باشد کنار بخاری و یا کنار منقل آتش که آب تازه شده و بوی نداشته باشد جای مناسب خواهد بود .

کودک را قبل از شیر دادن باید غسل داد و پیش از آنکه به آب تماس داده شود پنبه هارا و شپاشی بگذارید البته با انگشت فرو نبرید و ننگه پنبه چرب است میتواند خود را بگیرد و نسج نفوذ آب بدخل گوشها گردد .

همچنان باید قبل از شروع حمام دادن آبرای تتحان کنید تا شیر گرم باشد و آرنج مادر بهترین ای برای این آزمایش میباشد، زیرا این قسمت



میدهد .

بهترین موقع غسل دادن کودک شبها قبل از غذا میباشد که ازدوسالگی بعد اگر هفته سه بار حمام دادن کودک صورت بگیرد مفید واقع می گردد .

اگر موقع حمام دادن کودک گریه شدید نسوا م با کبودی چهره را سردهد حتما باید شستن را متوقف سازید زیرا استخوانهای طفل نهایت ظریف حساس و نرم میباشد که اندک بی توجهی باعث شکستن و یا بر آمدن استخوانها می گردد .

و فیکه آبکشی طفل تمام شد فوراً او را در لای یک قدیفه کلان که تمام بدن او را در بر بگیرد پیچانید بدقت بدن، دستها و پاها ی کوچکش را خشک کنید .

با کمی زیتون یا روغن معدنی پوست بدنش را چرب کنید تا پوسته پوسته نشود مخصوصاً قسمت تناسلی کودک باید خوب پاک و تمیز گردد و اگر کوچکترین سرخی پیدا کرد باید با اسید بود یک شستشو داده شود ، لازم نیست بعد از هر شستشو بود تلک به تمام بدن زده شود مگر به گردن، زیر بغل و قسمت های تناسلی را خوب خشک نموده و شروع به شستن بدنش باید البته نباید فراموش کرد که طفل را ملا برهنه نمود بلکه یک ذریه پیراهنی تا هنگامیکه روش را خشک می کنید بتن داشته باشد و

شستن بدنش را با فیکه شروع به شستن بدنش میکنند او را از پشت در آورید . طفل را در پشت به صورت از کشیده بگیرید بدین ترتیب که پشتی به

کودک بود باید زده شود تا از شاردگی و سرخی جلوگیری گردد بعد لباسهای او را بتتنش نمائید .

وقتی می خواهید گوشهای کودک را پاک نمائید باید یک گوشه دستمال روی یا قدیفه را تم کرده و صرف قسمت بیرونی گوش را پاک نمائید اما باید به قسمت داخل گوش ابدا دست زده نشود و یا توسط چیز نوک دار پاک نگردد زیرا پرده گوش بسیار نازک و حساس بوده و به کوچکترین فشار و یا عطسه و سرفه ناگهانی چیز نوک دار بدخل گوش فرو می رود و سبب گری در کودک می گردد .

بینی کودک را هم در صورتیکه کثیف باشد و مانع تنفسی وی گردیده باشد بایک توت پنبه و یا

بقیه صفحه ۱۵

تکه نرم بسیار آهسته پاک نمائید .

بعد از اینکه از غسل دادن لباس پوشاندن و پاک کردن گوشها و بینی طفل فارغ شدید سرش را کمی چرب کنید طوری که چربی پیوست سرش برسد . بایرس نرم یا شانه ای که زیادتیز نباشد سرش را برس یا شانه کنید .

بالاخره او را در آغوش گرفته و باستان و یا شیر جوشک هر طوریکه عادت دارد او را شیر بدهید ، و بگذارید که آرام بخوابد .

بعد از حمام در حالیکه کودک بخواب عمیق رفته باشد ناخنهای دست و پایش را بگیرید زیرا موقع خواب بهترین وقت برای گرفتن ناخن های کودک میباشد زیرا براحتی شما میتواند

کار تا آنرا انجام بدهید .

در محکمه چه خبر است...

زن گفت: برای قسم میخورم که دیگر شوهر نمی گتم من بعد تو مرا طلاق بده .

مرد گفت: زن بیا از عریضه و عر یضه با زی بگردد و مثل آدم سر خاله و زدن گیت بر گرد منم هر چه تو بگویی قبول میکنم و بحضور قاضی صاحب تو به میکنم که دیگر مهربان بخانه نیاورم و اگر از نزدیک هاهم باشد او را اجازه تو را می گیرم دیگر چه میخواهی آنقدر سر نمی گتم .

زن گفت: من ترا می شناسم بهر دیکه ازین دروازه بایت را بیرون بگذار عیدت را می شکنی و همان چیز یکه پو نی میشی .

بگو مگوی شان بالا گرفت . و میانجیگری قاضی محکمه هم سونی نبخشید و زن به حراف خود باقی ماند .

در آخر قاضی محکمه گفت ما اول گوشش میکنیم که در همینجا صلح کنند و در صورتیکه موفق نشدیم موضوع رسیدگی به قاضی اینجا از صلاحیت ما خارج و بنحوزه محل سکونت شان تعلق می گیرد چون فعلا مرد در کوهستان زندگی میکند به موضوع شان باید به آنجا رسیدگی صورت گیرد .

در همین موقع زن چادری دار دیگر با چهار کودک قندو نیمقد که بسیار زیبا و صحنمند معلوم می شدند از در وارد شدند تا گفته نباید گذاشت که اطفال لباسهای خامک دوزی و گلدوزی شده پاک و تمیز هم بتن داشتند و شما در عکس هم یخو بی آنها را مشاهده کرده می توانید .

زن گفت: من زن قانع هستم در اوا تل کمی پول میدانو خودم هم روز ها تالیمه های شب خیاطی می کردم و می فرو ختم و حالا هم می گتم مگر پوره نمی توانم آمده ام تا شما را و چاره ای برای سیم بیندیشید و عریضه اش را تسلیم قاضی محکمه قاضی ملی نمود .

به یقین راهی است که او را به سر منزل مقصود می رساند امروز زن افغان میدانسد که دوران نا برابری و تبعیض سپری شده و از حقوق مساوی با مرد بر خوردار است .

از همین رو با فعالیت بیشتر و چشمگیر سیمی خود را در امر آبادی کشور ایفا می نماید .

سیمی که امروز زن افغان در امر آبادی کشور خویش بعهده دارد خیلی خطیر و پر رنگ است و از همین رو زنان کشور ما با آگاهی و تدایت و ظایف محوله خویش را به شکلی بیش می برند که اجتماع از آن توقع دارد و به یقین در آینده نیز زنان کشور ما وظایف سپرده شده را به بهترین نحو انجام خواهند داد .

زن امروز...

امروز به چشم سر مشاهده میکنیم که زن افغان این شهامت و قدرت را دارد که بهترین و حساس ترین وظایف را به بهترین شکل آن انجام دهد و پیش ببرد . باید گفت که دیگر دوران انزوا برای زن گذشته است . زن افغان از طول تاریخ همیشه شهامت و قدرت خویش را ثابت ساخته و امروز هم نبوغ خویش و اخلاقیات خویش و پشتکار و وظیفه شناسی خویش را ثابت ساخته است .

راهی را که امروز زن افغان در پیش گرفته

خلیج فارس

۲- دوره ظهور اسلام :

طوری که خوانندگان عزیز مستمعینند ، شروع سلسله هخامنشی از حدود سال ۵۵۰ قبل از میلاد بوده است . درین تاریخ در مورد آنچه گفته شد ، بشر در اطلاعات ناقص خود از شکل زمین و عدم شناسایی طرق مختلف تصویر ، هنوز تو فیق لیا فته بود که نقشه های علمی نسبتا صحیح چه در خشک و چه در دریا ها ترسیم نمایند ، لیکن درین دوره نوا بغی بین ملل متدین آن زمان در رشته جغرافیا و نجوم پیدا شدند که راه تهیه نقشه های صحیح را هموار کردند و اصولی را شناختند و وضع کردند که با مختصر تغییرات هنوز هم قابل قبول و مورد استفاده است .

از روی اختلاف طول سایه ی شیبی که با ارتفاع معینی بود در دو منطقه اسکندریه و آسوان که فاصله ی آنها قریب ۸۰۰ کیلو متر است توانست طبق فرمول زیر محیط کره زمین را حساب کند .

کیلومتر ۸۰۰ = ۷۲° (زاویه ی اختلاف موقعیت آسوان - اسکندریه)

کیلومتر ۴۰۰ = ۳۶° درجه ۳۶ =

این اولین مرتبه بود که از روی قواعد علمی و ریاضی بکرویت زمین پی بردند

شد و تعجب درین است که محاسبه انجام شده بوسیله ی آرا تو مستش بسیار بحدیقت نزدیک است . زیرا اندازه حقیقی محیط کره زمین ۴۰۰۰۰ کیلو متر است .



نقشه جهان نمای بطلمیوس

یکی دیگر از ابداعات این دانشمند بکار بردن عرض جغرافیایی است برای نشان دادن تقاطع روی کره زمین که تا آن روز شناخته شده بود .

و برای معرفی آن تقسیمات محیط دایره (درجه و دقیقه) استفاده کرد . (توضیح آنکه طول جغرافیایی قبل شناخته شده بود) و قتی ثابت شد که شکل زمین برخلاف فرضیه های بابلی ها و «هیر» یونانی که آن مسطح می پنداشتند ، کروی است آنوقت موضوع تازه در علم جغرافیه و تهیه نقشه پیش آمد که عبارت بود از اندازه گیری سطح زمین که کروی است ، بر روی صفحه کاغذی که مسطح است بدو آنکه تغییراتی فا حسی در مسافتات و سمت های نقاط کروی زمین ایجاد شود ، برای این کار لازم گردید از انواع تصاویر ها استفاده شود .

باین شرح اساس کلیه نقشه های که قبل ازین تاریخ تهیه شده بود .

«آرا تو مستش» مجموعه ی مفصل از دنیای شناخته شده ی امروز را گسرد آوری نمود که در واقع با ۱۰۰ جغرافیایی

تعداد این جغرافیه دانها و منجمین زیاد است و چون ذکر مطالبات و اکتشافات کلیه ی آنها درین صفحه به درازا می کشد به فشرده کارهای انجام شده توسط دو نفر از آنها که شهرت جهانی دارند و تفحصات شان با نقشه خلیج فارس ارتباط نزدیک دارد می پردازیم .

الف :- «آرا تو مستش» جغرافیای دایره منجم یونانی است و در شمال مصر (اسکندریه) مسکون بوده ، او ضمن بررسی های خود متوجه شد که در فصل تابستان هنگام ظهر در منطقه ی «اسوان» امروزی آفتاب تا قعر چاه نفوذ کرده و کف آرا روشن می کند ، و لی در همان موقع سال و همان ساعت روز اشعه ی خورشید در شهر اسکندریه تا قعر چاه نفوذ نمیکند و کف آرا سایه می اندازد . چون هر دو چاه ، دارای عمق مساوی و در امتداد شاقول حفر شده لذا اختلاف متسود ، او را به تعمق واداشت و بالاخره چنین استنباط کرد که شکل زمین باید کروی باشد .

آرا تو مستش در دنباله ی تفحصات خود

علمی امروزی گردیده است . یک قطعه از نقشه ها نیکی توسط نا مبرد کا لیسف شده در شکل شما ره (۴) ملاحظه میشود

که برای اولین بار مدارها و نصف النهارها را طبق اصولی که حتی امروز هم متداول است ترسیم نموده و شامل نقشه ی خلیج فارس نیز میباشند .

بعد ازین شخص ، جغرافی دانان و منجمین آنروز ، دنباله ی تحقیقات و تفحصات او را ادامه دادند و سعی نمودند تا آنجا که مقدور یا شد نقشه های صحیح تری چپه استفاده ی بحر پیما یی (تجاری و جنگی) فراهم نمایند :

ب:- بطلمیوس :

در حدود ۴۰۰ سال بعد از آرا تو مستش و ۱۵۰ سال بعد از میلاد .

یک نفر ریاضی دان - جغرافی دان - منجم و نقشه نگار ، بنام بطلمیوس در شمال مصر بوجود آمد . این شخص از نظر تفحصات و بررسی های نجومی و جغرافی با اندازه یی

پیش رفت و مشهور شد که طبق نقشه های محققین این فن ، تا پیدا یی «کو پر نیکو»

س . یعنی قرن ۱۶ میلادی در دنیا تا نی نداشتند است .

این جغرافی دان و نقشه نگار یی ما نند زمان خود ، تعداد زیادی نقشه از دنیای شناخته شده ی آن روز از روی مپانی علمی صحیح و با استفاده از گزارشهای دریا نو ردان و مسافران ترسیم نمود . تعداد این نقشه ها ۲۷۰۰۰ قطعه شناخته شده است که شامل نقشه ی خلیج فارس نیز میگردد .

وی در پیروی از «آرا تو مستش» در کارهای خود طول و عرض جغرافیایی را بدرجه و دقیقه بکار برد و در جمیع نقشه های خود قریب ۸۰۰۰ نقطه ی شناخته شده از دنیای آنروز را بوسیله ی جمع آوری اطلاعات و یا مشاهدات نجومی مستقیم مشخص کرده و روی نقشه های ترسیمی خود محل آنها را نشان داده است .

بقیه صفحه ۱۴

رباب

مرگ استاد مرمی بود آرام و بی درد او همان گونه که آرزو داشته تا آخرین ساعات زندگی خود تارهای رباب را به لرزه آورد و دل دوستداران

عزرا از انبساط انبساط و هنوز چند ساعتی بیش از آخرین کنسرت وی در جمع دوستان هنر در گویته انستیتوت نگذاشته بود که ناگهان قلبش به درد آمد و چشمانش سیاهی کشید ، استاد دست روی قلب گذاشت و بعد در یک لحظه کوتاه همه چیز تمام شد قلبی که هفتاد و پنج سال تمام تپیده بود ناگهان از تپش باز ایستاد و وانش شاد باد .

تا تمام

بقیه صفحه ۳۹

بحثی در...

را معلول آمیزش عناصر چهارگانه آب ، باد خاکی و آتش می پنداشتند . پروگرام درسی مدارس اروپایی از دایره علوم هفتگانه دستور زبان فن بلاغت ، منطق ، حساب ، هندسه نجوم و فن موسیقی پافرا تر نکذاشت . اساتید علوم با

واقعیت های عینی جا معه و طبیعت تو جیبی ندا شتند زیرا به عقیده آنها دانشمندان اعصار گذشته هم مطالب را توضیح و گفتنی ها را گفته اند که بدینتر تیب به نظر آنها دیگر پدیده نا منکشف وجود نداشت تا آنان روی آن به بحث و

مذاکره می پرداختند . بنا بر آن ایشان پیوسته نظریات قدما را بر جویندگان علم و دانش با اصرار

هرچه بیشتر تحمیل نموده و زیاده روی از آنرا جرم می پنداشتند .

صاحب نظران این دوره به مدار کهن افکار و عقاید گذشته گان چرخ خنده واز اظهار نظریات علمی عاجز بودند . درین دوره تعلیم و تربیه

بنا بر تقاضای محیط اجتماعی شکن خرافی داشت ، صاحب نظران و دانشمندان قرون وسطی علل از یاد

جرا می را در سر کشی و تمرد از اوامر قدرت های ما ورا لطیفه

جستجو میکردند . اسانهای این دوره به جای آنکه قدرت دفاعی

خویش را بر علیه دشمنان خارجی و نیروهای سرکش طبیعت متوجه

سازند همه قدرت و توانایی شانرا متوجه قوه های باطنی

شان که به شکل دیو ، اهریمن و نفس سرکش تمثیل می شد ، گرد

دانیده و در بسی موارد به اسان عقاید خرافی که داشتند جهت

غلبه بر اهریمن و شیطان بجهت ریاقت کشیدن و گوشه گیری از

اجتماع پرداخته و میگوشتند با استغاده از این روشها به تزکیه

نفس نا یل گردیده و ازین طریق جلو انحرافات و جرایم را بگیرند .

تا تمام



سلام علیکم خوانندگان و همکاران عزیز !
به امید سلامتی و کامیابی شما، میپرازم
به جواب نامه ها :

نوست عزیز راحله ابوی !

قبل از همه چیز از همکاریهای بی دریغانه شما تشکر میکنیم و آرزو میبریم که همچو گذشته این رشته را با مجله ژوندون محکم نگه دارید و از گزیده های ارسالی خویش غفلت ندرزید .

نوست عزیز ، پیوسته از ارسال اشعار گزیده یی تان استفاده میبریم و استفاده خواهیم کرد ، اما ... مشروط بر اینکه در حین یادداشت گیری اشعار و دیگر مطالب انتخابی ، توجه مبذول دارید تا مطلب از پراگندگی و گاستی، بر کنار بماند و اثر انتخابی را تمام و کامل باز نویسی کنید و در ثبت کلمه ها و واژه ها دقت بیشتر بخرج دهید که از شباهتزدگی دور باشد ... من متاب مثال پارچه شعر بارق شفیع را بصورت درست و صحیح یادداشت نکرده بودید و قسمت های آن، از قلم افتاده بود که شعر را به سنگی وحشی بهی معنی ساختن آن نزدیک می ساخت که از سو یی به شعر شاعرانه میزدواز جیتی به شخصیت ادبی خودش ... گرچه شما قصصی در این زمینه ندارید ولی عدم دقت و حوصله ، پیکار را مینماید که دریغ !

نوست عزیز جاوید ازفاکوله طب !

از لطف و سپاس تان تشکر میکنیم ، اینک مطلب ارسالی شما .

قبل از هر چیز دیگر سلام های گرم و صمیمانه خدمت تمام کارکنان مجله ژوندون تقدیم نموده ، موفقیت و بهر روزی شانرا دأمو و محوله و بهتر شدن و خوانندگی شدن مجله خواهیم .

محترم مدیر مسوول مجله ژوندون ! شما در یکی از شماره های گذشته مجله بصاحبه داشتید باظاهر هویدا خواننده رادیو تلویزیون که محترم هویدا نکاتی چند را در مورد آواز خوان محبوب کشور که اکنون جاییش در آسمان هنر و موسیقی خالیست یعنی احمد ظاهر مرحوم بیان نموده است که دور از حقیقت میباشد و بنابر حقیقت شخصی ابراز داشته .

این برهنگان آشکار است که احمد ظاهر هنرمندی بود که با آواز گیر و رسا و با نغمه های شادی آفرین و با سرود های غمگین و دلنشین در دل مردم جاداشت و دارد و اکثر علاقمندان کسانی هستند که به جز آوازش و صدای حنجره ملایی اش چیز دیگری در شان او جستجو نمی کنند و تنها از آواز

دلفریب او حظ می برند، اما ظاهر هویدا دلیل این همه محبوبیت و شهرت احمد ظاهر را سوار شدن آخرین مدل موتر و یادشوش کشیدن آرگن اش توسط رئیس رادیو میدانند که این فضاوت هویدا در مورد احمد ظاهر کاریست ناپیچا و غیر قابل قبول .

چه اگر احمد ظاهر در آخرین مدل موتر سال سوار نمی شد و یا آرگن اش ذریعه رئیس رادیو بدوش کشیده نمی شد آیا حنجره اش صدمه میدید؟ آیا علاقمندان آوازش بخاطر پول داشتن و موتر داشتن اش او را دوست دارند ؟

من نمی گویم که پول داشتن و موقعیت هایی مساعد در رشد استعداد هارول ندارد درست است که یک فیصدی شرایط مناسب و خوب برای رشد و پرورش استعداد هارول دارد، اما نه به آن اندازه ای که ظاهر هویدا تمام موفقیت ها و شهرت احمد ظاهر را در زمینه هنر و موسیقی دال برداشتن آخرین مدل موتر و یا موقعیت اجتماعی او می داند و لازم میدانم که به ظاهر هویدا، هویدا نمایم که این همه شهرت و محبوبیت احمد ظاهر در کشور و منطقه جز آواز خوب و دوست داشتنی چیز دیگری نیست و چرا آقای هویدا بازی در پروگرام قطعی چرندیات خود در تلویزیون نمایان شدن احمد ظاهری چون احمد ظاهر محبوب القلوب جوانان رادرد و نسل آینده غیر ممکن دانست و چرا قضاوت آقای ظاهر - هویدا در روی پرده تلویزیون تا صفحه مجله ژوندون اینقدر تفاوت داشته باشد که باری او را در پرده تلویزیون به سکوی بلندی نشانند و دو باره او را بر روی صفحه مجله ژوندون بر زمین زند، مگر آقای هویدا میخواهد شکستی را که از رقابت با احمد ظاهر خورده، جبران نماید و یا اینکه احمد ظاهر را دور دیده و چشم پت و دهن باز هر چه در ذهن داشته بیان کرده، مگر چطور است ؟

جواب نویس : بیادر تومیدانی و ظاهر هویدا و هویدا میدانند و احمد ظاهر و من میدانم و کار های مجله نگاری !! اینهم شوخی جواب نویس بود که خدا کند مورد قبول طرفین دعا نیافتد !!

نوست عزیز محمد حکیم هژیر تالیست .
دستگاه ساختمانی بنایی

بپذیرید سلام ما را .
از همکاری شما متونیم . عرض شود که تا هنوز نامه های بر شمرده شده به دست قلمزن این ستون نیافتاده است و گر نه پاسخ ارایه میداشتیم و در زمینه چند کلمه یی باهم میگفتیم و حل مطلب میکردیم ... اضافه شود که نامه شما باضمون (میانروی) به اداره

رسید و از کلاهی شما هیچ رجشی بماندست نداد و چرا بدهد ای برادر . هر که حق آورد گویبار ...

مطلب ارسالی شما را به متصدی صفحه جوانان میسپاریم که در صورت لزوم به چاپ بسپارد .

نوست عزیز جلال الدین جای فروشی از مزار شریف .

هرکس که نامه جلال الدین جای فروش را میخواند به دیگران تو صیه کند که اینگونه نکنند

برادر عزیز ما تاکید ورزیده اند که این نامه باید چاپ شود تا بند و عبرتی باشد به دیگران . ما به پاس دوست عزیز ولایتی خود نامه را به همانگونه که هست به چاپ می سپاریم و خوانندگان را به خواندنش دعوت میکنیم ، او میتویسد : جوان ۲۸ ساله هستم و مسدست ۸ سال از ازدواج میگذرد و صاحب ۳ طفل هستم . وضع اقتصادم بسیار خراب است ، نا گفته نماند که از مصارف ازدواج تا حال قرضدار و پیریشان میباشم .

یکانه خاطره تلخ اینست که مدخله خشویم در زند گیم مرا سخت رنج میدهد که مرا از پدر و مادر جدا ساخت ، خلاصه خرج دیگ و کاسه ... ولی باز هم خوب نشد و خانم نیز به گفته های خشویم میکند .

بار ها برایش گفته ام ، فکرت را به سرت بگیر و مرا جگر خون مکن . چون پیشه ام دکانداری است ، صبح که از خانه به طرف دکان میروم میگوید که برایم صد افغانی بکار است . من برایش پنجاه یا هفتاد افغانی میدهم ولی خشم آلود میگوید که به پدر صد افغانی لغت که برایم نمی دهی و یا شامگاه هان که از دکان به خانه بر میگردم در حین خستگی و ماندگی میگوید صبح پول را کم داری کی خلاص میشوی و بسیار سخن های درشت و زشت میگوید که حتی قلم به نوشتن آن عاجز میماند . گرچه خانم در خانه کدام تکلیف مثل خیاطی و رخت شویی و نان پختن ندارد و لباس را خیاط و کالا شویی ، مس سازد و می شوی و نان را از بازار میخرم ولی سیالی و شریکی او به اندازه است که دایم قرضدار میباشم ... گرچه به شروعات را باید و مادرش در میان گذاشت اما کدام فایده نکرد و یکی از روز ها مادرش گفت اگر د خسرم به تو کار نیست بما به کار است .

خوب خوانندگان عزیز خود قضاوت کنید که یک مادر طور مثال خشو مثل خورشوی من لازم است که به مقابل داماد و دختر خود چنین رویه کند ؟

چندین بار عزم کردم که ترک وطن نمایم و یا طلاق بدهم و یا کدام ... خوب آیندگان سه طفلك معصوم و بد بخت چه خواهد شد؟ از شما خواهش می کنم که نامه ام را سر تا پا چاپ کنید که تا بعضی خشو ها به فرزندی دخترشان مداخله بی جانکنند و آیند دختر شانرا خراب نسازند و هم شما نیز در این باره قضاوت عادلانه کنید ، به امید رهنمای شما .
برادر عزیز ! کلان ها بمان گفته اند که «کنسو را پر از زن کو، آنگاه شوق زن کو» و چرا شما این ضرب المثل را مد نظر نگرفتید و قرض کردید و شوق زن نمودند و آنگاه که زندگی شما خراب است چرا لباس های خود و فرزندان و خانم تانرا به خشکه شویی

میدهد آخر اینها که تکلیف نیست . اگر کسی لباس برای خود دوخته بتواند کسار بسیار پسندیده است و از این لیاقت خانم نان استفاده باید کنید لباس خو یشتن و شما را و فرزندان را باید بدوزد و نان پخته کند و با شما با اشتیاق زیاد بدور یک سفره بنشیند و دوستانه و عاشقانه نان بخورد ...

وقتی که پول ندارید خانم محترم شما کار درست نمیکند که هر صبح از خواب بیدر شود و صد افغانی به یاد آورد که از جیب شوهر باید بگیرد . شما با یکدیگر در مقام برسید و ببینید آیا این پولهای را که خانم میگیرد به چه درد زندگی مشترک تان میخورد؟ مالز خانم محترم تان تقاضا میکنیم که داس به کلوخ تیز نکند و بهانه های بی جانگیرد و نکذارد که شیرازه خانواده از هم پاشیده شود و به خشوی بزرگوار هم یاد آور میشویم که اگر داماد تان زندگی نا میمون و نا مبارکی داشته باشد خواه مخواه دختر دلپند شما نیز از این اوضاعی تیره و تار خانوادگی سهمی به خوشی نمی برد و روز و روز گارش با سیاهی آمیخته میشود و زند گیش تیره میگردد که آنرو زافوس میخو رسد و ناسف مینماید که چرا عاقل کند کاری که باز آرد پیشیمانی .

ما باز هم از مادر و پدر خانم تقاضا میکنیم که در روابط رفتار خویش با شما تجدید نظر کند و اجازه ندهد که مسایل بسیار پیش پا افتاده ، زندگی شما و فرزندان شما را خراب بسازد، و به سر حد جدایی و طلاق بکشاند .

از شما میخواهیم که مشتاقانه با خانم و فرزندان تان زندگی نمایید و این اندیشه های نا بجا را در فکر نگذارید که او را طلاق بدهید و خود ترک وطن گوید و فرزندان را رها نمایید .

کوشش نمایید برای ایجاد فضای بهتر خانوادگی از گذشت و حوصله مندی کار بگیرید و اشتباهات خانم خویش را ، با خود ش یکجا تصحیح نمایید و او را واقف بسازید که من آدم دکانداری هستم و بیشتر از این عاید ندارم که حیف و میل بی جا گردد و چرا همین مقدار پول را با سنجش درست مصرف نکنیم ما آرزو میبریم که بعد از این زندگی پرسعداتی رانیدال کنید و روابط بسیار حسنه و نیک میان شما و خانم شما و خشوی محترم قایم گردد که از جادو جنجال ها بر کنر گردید .

درخت دوستی بنشان که کام دل ببار آرد
نهال دشمنی بر کن که رنج بیشمار آرد
والسلام

مدیر مسوول : راحله راسخ خرمی
معاون : محمد زمان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان زاده
آدرس : انصاری واپ - جواد ریاست مطابع دولتی
تلفون مدیر مسوول : ۲۶۸۴۹
تلفون توزیع و شکایات : ۲۶۸۵۹

دولتی مطبعه



شنبه ۷ سرطان ۱۳۵۹

۲۸ جون ۱۹۸۰

شماره چهاردهم

سال سی و دوم

قیمت یکشنبه ۱۳۱ افغانی

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library